ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

ΕΤΟΣ ΛΔ΄. — 1959 — ΤΕΥΧΟΣ Δ΄.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1959.

† ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΙΕΡΩ ΚΛΗΡΩ

ΚΑΙ ΤΩ ΕΥΣΕΒΕΙ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ, ΕΛΕΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ
ΤΕΧΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ·

Αἰσίως τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι· ἐπανακάμψαντες μετὰ τῆς ἀγαπητῆς Συνοδείας ἡμῶν τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν καὶ τῶν λοιπῶν Μελῶν αὐτῆς, ἐκ τῆς πρὸς τὰ Ὀρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς ἱερᾶς ἡμῶν ἀποδημίας, μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς, τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ ἐπιπόθητα, κατὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς πρώτην ταύτην· ἐπὶ τῇ ἐπιστάσῃ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Ἑορτῇ τῆς κατὰ σάρκα ἐν Βηθλεὲμ Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ· ἐπ᾽ ἐκκλησίας ἐπικοινωνίαν ἡμῶν, ἀπευθύνομεν ὑμῖν λόγους τινὰς πατρικῆς ἀγάπης, τὰ προσήκοντα ὑμῖν ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Ἑορτῇ προσαγορεύοντες καὶ ἐγκαρδίως εὐχόμενοι, καὶ κοινωνοὺς ἅμα ὑμᾶς τῶν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ταύτης πορείας ἐντυπώσεων καὶ ἀναμνήσεων ἡμῶν ποιούμενοι.

Ἡ πρὸς ἣν τὰ βήματα ἡμῶν κατηυθύναμεν περιοχή· καὶ σύνολος δὲ ἡ καθ᾽ ἡμᾶς Ὀρθόδοξος Ἀνατολή· εἶναι στενότατα συνδεδεμένη πρὸς τὴν περὶ τοῦ ἀνθρώπου σωτηριώδη τοῦ Θεοῦ οἰκονομίαν καὶ τὴν γένεσιν καὶ ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν τοῦ πρωτογόνου Χριστιανισμοῦ. Ἐν αὐτῇ ἐξεκολάφθη ἡ πρώτη ἑστία τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ· καὶ αὐτὴ ἐπρωτοστάτησεν ἐν τῇ διαπλάσει καὶ ὀργανώσει

τῆς ἀποκεκαλυμμένης Θρησκείας. Τὰ Βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῆς πρωτοτύπως συνετάχθησαν. Αἱ Ἑπτὰ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, αἱ τὸν ὀργανικὸν τῆς ὑγιοῦς πίστεως Χάρτην τεχνουργήσασαι· ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους τῆς Ἀνατολῆς συνεκλήθησαν. Αὐτὴ ἐδάνεισε τὴν τελειοτέραν ἀνθρωπίνην ἔκφρασιν εἰς ἐξωτερίκευσιν καὶ διάδοσιν τῶν ὑπὸ τοῦ σαρκωθέντος Λόγου ἀποκαλυφθέντων μεγάλων μυστηρίων, καὶ αὐτῆς οἱ Πατέρες ἐκωδικοποίησαν τὰ ἄρθρα τῆς Πίστεως ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Συμβόλῳ, ὅπερ ἀποτελεῖ βάθρον αἰώνιον· ἀπαρασάλευτον καὶ ἀρραγὲς τῆς Χριστιανικῆς Ὁμολογίας. Ἐκ τῆς Ἀνατολῆς προῆλθον οἱ μεγαλείτεροι Ἱεραπόστολοι· οἱ ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν Μαθητῶν τοῦ Κυρίου βαδίσαντες· καὶ τὴν χριστιανικὴν πίστιν κτῆμα κοινὸν τοῖς λαοῖς πᾶσι καταστήσαντες, καὶ ἐν αὐτῇ ἀνεφάνη καὶ ὠργανώθη καὶ ἤκμασεν ὁ ἰδεώδης Μοναχισμός ὁ καὶ σήμερον τοσοῦτον ὁσίως καὶ θεοφιλῶς παρ' ἡμῖν ἀσκούμενος. Οἱ Πατέρες τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς· τέλος· ἐνεκέντρισαν τὸν κλασσικὸν πολιτισμὸν εἰς τὴν καλλιέλαιον τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας· καὶ ἐκ τῆς πιότητος τῆς καλλιελαίου ταύτης πιάναντες αὐτόν, καὶ καταστήσαντες ὀργανικὸν στοιχεῖον τῆς ὅλης Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς ζωῆς· ἀνέπτυξαν ἑνιαῖον διὰ πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ χριστιανικοὺς λαοὺς πολιτισμόν, τὸν Ὀρθόδοξον Χριστιανικὸν Πολιτισμόν.

Πρὸς τὰ πανάρχαια καὶ μεγάλα κέντρα τοῦ Χριστιανισμοῦ· καὶ τοῦ Ὀρθοδόξου Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ, καὶ τῆς Χριστιανικῆς εὐσεβείας· καθ' ἣν ἀείποτε εἴχομεν ζωηρὰν καὶ ἐγκάρδιον ἐπιθυμίαν καὶ ἔφεσιν πορευθέντες, ἐπεσκέφθημεν κατὰ σειράν : τὴν Ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν Ἀντιοχείας τὴν πρεσβυγενῆ καὶ ὄντως ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν· ἐν ᾗ ἐδίδαξαν οἱ Κορυφαῖοι τῶν Ἀποστόλων Πέτρος καὶ Παῦλος· ἐπεσκόπησεν Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος· ἐμαρτύρησαν οἱ Ἅγιοι Βαβύλας καὶ Λουκιανός, ἐκήρυξεν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καὶ ὑπερεμάχησε τῆς Ὀρθοδοξίας Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός· τὴν Ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων, ἐν ᾗ ἀποτεθησαύρηνται τὰ πανσεβάσμια καὶ πανάγια Προσκυνήματα· καὶ ἐν ᾗ εὕρηται ἡ Βηθλεὲμ μὲ τὸ Ἱερὸν Σπήλαιον τῆς Γεννήσεως· ἐξ οὗ ἀνέτειλε τὸ

φῶς· τὸ ἀναγεννῆσαν τὸν κόσμον καὶ κομίσαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν χαρὰν τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ τὴν εἰρήνην. τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν, ἡ Ἱερουσαλὴμ μὲ τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· τὸν Κῆπον τῆς Γεθσημανῆ· τὸν Χείμαρρον τῶν Κέδρων καὶ τὸν Τόπον τοῦ Κρανίου· ἔνθα ὁ Γολγοθᾶς καὶ ὁ Ζωοδόχος Τάφος· καὶ ὅλη ἡ ὑπὸ τῶν παναχράντων ποδῶν τοῦ Θεανθρώπου καθαγιασθεῖσα καὶ πρὸς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων συνδεδεμένη Ἁγία Γῆ· τὴν Ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας· κοιτίδα τῆς Θεολογικῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ Μοναχισμοῦ· τὴν ἐν τῷ Θεοβαδίστῳ Ὄρει Σινᾷ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ τῆς τῇ παρουσίᾳ τοῦ Θεοῦ φλεγείσης καὶ μὴ κατακαυθείσης Βάτου ἱδρυμένην Ἱερὰν καὶ σεβασμίαν Μονὴν τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος καὶ Πανσόφου Αἰκατερίνης, τὸ μέγα τοῦτο τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους καύχημα καὶ ἐγκαλλώπισμα, καὶ ἐν τέλει τὸν Βιβλικὸν καὶ ἱστορικὸν Λίβανον. Ἐπεκοινωνήσαμεν πρὸς τοὺς γεραςμίους καὶ τιμιωτάτους Προκαθημένους τῶν Ἀποστολικῶν τούτων Ἐκκλησιῶν· Μακαριωτάτους Πατριάρχας Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρον· Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιον, Ἱεροσολύμων κ. Βενέδικτον καὶ τοὺς περὶ αὐτοὺς σεβαστοὺς Ἱεράρχας ὡς καὶ πρὸς τὸν Ἱερώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Σιναίου κ. Πορφύριον· κομίσαντες αὐτοῖς καὶ τῷ κατ᾽ αὐτοὺς χριστωνύμῳ πληρώματι τὸν χαιρετισμὸν τῆς καθ᾽ ἡμᾶς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τῶν ἐνταῦθά τε καὶ ἁπανταχοῦ τέκνων αὐτῆς, μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς καὶ εὐαρεσκείας πανταχοῦ διαπιστώσαντες ἑδραίαν ἐμμονὴν ἐν τῇ ἀποστολοπαραδότῳ πίστει καὶ ταῖς παραδόσεσι τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας· εὐσέβειαν καὶ χριστιανικὴν ἀρετήν· ἀγάπην καὶ σεβασμὸν πρὸς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν· νομοτάγειαν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὰς καθεστηκυίας Πολιτικὰς Ἀρχάς. Ἐτελέσαμεν μετὰ τῶν συνοδῶν ἡμῶν Ἱερωτάτων καὶ ἀγαπητῶν Μητροπολιτῶν καὶ τῶν λοιπῶν Κληρικῶν, τὴν Θείαν Λειτουργίαν ἐν τοῖς πανσέπτοις Πατριαχικοῖς Ναοῖς, ἐν τῷ Πανιέρῳ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν τῇ σεβασμίᾳ Ἱ. Μονῇ τοῦ Σινᾶ καὶ ἐν ἱερᾷ κατα-

νύξει προσενεγκόντες τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ τῆς ποτε ἐν αἵματι προσενεχθείσης· καὶ δεηθέντες ἐκτενῶς ὑπὲρ ὑμῶν· τῶν ἀποτελούντων τὸ ἐγγὺς καὶ ἄμεσον ποίμνιον ἡμῶν· τῶν μακρὰν τέκνων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν ἐν ἁπάσῃ τῇ Δεσποτείᾳ Κυρίου εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν· ἵνα ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐσεβείᾳ διάγωμεν.

Πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον ταύτην Ἀνατολὴν στρέφοντες τὸ βλέμμα καὶ τὴν σκέψιν μετὰ τοῦ συνόλου τῆς πιστευούσης ἀνθρωπότητος· καὶ τοὺς κώδωνας τῆς Βηθλεὲμ ἀκούοντες νοερῶς κατὰ τὴν νύκτα ταύτην· ἐξαγγέλλοντας τὴν ἐπὶ τῇ Γεννήσει τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μεγάλην χαράν· πεπληρωμένοι τε τὴν καρδίαν ἱερῶν αἰσθημάτων ἐκ τοῦ ἄρτι εὐλαβοῦς ἡμῶν πρὸς τὸ Ἱερὸν Σπήλαιον τῆς Γεννήσεως προσκυνήματος· ἀπευθύνομεν μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου θερμὸν χαιρετισμὸν πρός τε τοὺς Μακαριωτάτους Πατριάρχας καὶ Ἀρχιεπισκόπους τῶν κατὰ τόπους ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν· τοὺς σεβασμίους Προκαθημένους τῶν ἄλλων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν· καὶ πρὸς σύμπαντα τὸν πρὸς τὴν θεοδέγμονα Φάτνην τὸ γόνυ κλίνοντα ἁπανταχοῦ γῆς χριστιανικὸν κόσμον, ἐν ἀγάπῃ καλοῦντες πάντας εἰς συναδέλφωσιν· ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐδοκίᾳ, καὶ ἑνότητα καὶ συνεργασίαν, ὑπαγορευομένην ὑπὸ τοῦ καθολικοῦ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν αἰτήματος καὶ ἐπιτασσομένην ὑπὸ τοῦ ἁγίου Θελήματος τοῦ ἐν Βηθλεὲμ Τεχθέντος Σωτῆρος Χριστοῦ.

«Δεῦτε ἴδωμεν· πιστοί· ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός!»

Τῇ προτροπῇ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀκολουθοῦντες· τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά· διέλθωμεν ἕως Βηθλεέμ, ἵνα ἴδωμεν τὸ Παιδίον· τὸ ἐν Σπηλαίῳ Τεχθέν, τὸν πρὸ αἰώνων Θεὸν ἡμῶν, καὶ μετὰ τῶν ἀγγέλων ψάλωμεν: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ· καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας.

Χριστούγεννα τοῦ 1959
† Ὁ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

ΜΗΝΥΜΑ

ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΘΕΙΟΤΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ,
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ κ.κ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΟΥ Α΄.
ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. ΣΕΒΑΣΜΙΟΤΗΤΑ ΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ
ΟΥΨΑΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΙΜΑΤΟΝ ΠΑΣΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ
κ. ΓΚΥΝ. ΧΟΥΛΤΓΚΡΕΝ, ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 1959.

Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων, ἡ Α. Σ., ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Οὐψάλης κ. Γκοῦννα Χούλτγκρεν, ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α.Θ. Παναγιότητα, τὸ κάτωθι τηλεγράφημα :

«Ἡ Σουηδικὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ λαὸς αὐτῆς θὰ δοκιμάσωσι μεγάλην τιμὴν καὶ εὐτυχίαν, ἐὰν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ταύταις καὶ τῷ νέει ἔτει ἐλάμβανον μήνυμα παρὰ τῆς Ὑμ. Παναγιότητος καὶ τῆς Ἐκκλησίας Αὐτῆς».

Ἀνταποκριθεὶς ὁ Πατριάρχης εἰς τὴν ἀδελφικὴν ταύτην ἐπιθυμίαν, ἀπέστειλε τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων, τὸ κάτωθι θερμὸν μήνυμα, εὐχόμενος, εἰς τὴν Α. Σεβασμιότητα, τὸν Βασιλικὸν Οἶκον καὶ ὁλόκληρον τὴν Χώραν, τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς Αὐτοῦ.

Σεβασμιώτατε καὶ λίαν ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ Ἀρχιεπίσκοπε Οὐψάλης κ. Γκοῦνναρ Χούλτγκρεν,

Εὐχαρίστως ἀνταποκρινόμενοι εἰς τὴν φιλάδελφον καὶ λίαν συγκινητικὴν ἐπιθυμίαν τῆς Ὑμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς καὶ περισπουδάστου Σεβασμιότητος, «εὐαγγελιζόμεθα ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ἡμῖν Σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος ἐν πόλει Δαυΐδ» Λουκ. 2, 11).

Τὴν παρήγορον τοῦ Ἀγγέλου φωνὴν γλυκύτερον ἔτι ἐνωτίζεται σήμερον μετὰ τῶν ποιμένων, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης. Καὶ ὁ ἀντίλαλος τῆς φωνῆς ταύτης βαθύτατα ἀπηχεῖ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθησαν.

Ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ κατόπιν τῶν τόσων διαψεύσεων καὶ παρακρούσεων αὐτῆς, τῶν καταπτώσεων καὶ τῶν πικριῶν, ἀνεπαύθη ὑπὸ τὸ ἱλαρὸν φῶς τοῦ Ἀστέρος, ὅστις ὡδήγησεν ἐξ ἀνατολῶν τοὺς Μάγους εἰς Βηθλεέμ, ὅπως θαυμάσωσι τὸ μέγα τοῦτο γεγονός, ὅτι ὁ Θεὸς ἐγένετο ἄνθρωπος, ἵνα θεώσῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.

Πόσην πράγματι παραμυθίαν καὶ ἐνθάρρυνσιν ἐμπνέει ἡμῖν κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους, τὸ μήνυμα τοῦ Ἀγγέλου, ὅτι

«ἐτέχθη ἡμῖν Σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος», ὅτε καταφανὴς τυγχάνει εἰς πάντας ὁ ἀπὸ τῆς ἀβεβαιότητος τοῦ παρόντος καὶ τοῦ φόβου τοῦ μέλλοντος συνέχων τὴν ψυχὴν τῆς ἀνθρωπότητος κάματος.

Καὶ ἐν τῇ γενικῇ ταύτῃ ἀγωνίᾳ τῆς ἀβεβαιότητος, ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ὑποδεικνύει ἓν καὶ μόνον ἀσφαλὲς μέσον ἀνακουφίσεως τῆς ἀνθρωπότητος, διερχομένης τὰς δυσχερείας τῆς ἐλπιζομένης κρείττονος καταστάσεως, τὴν πορείαν δηλονότι πρὸς τὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ, ἥτις οὐδόλως ἔχει τὴν παραβολὴν αὐτῆς καὶ τὴν ὁμοίωσιν πρὸς τὰς σκοτεινὰς ἀποπλανήσεις καὶ τὰς ἀδιεξόδους ζητήσεις τοῦ αἰῶνος τούτου. Διότι ἡ πορεία αὕτη, ἣν καταυγάζει ὁ ἀνέσπερος τῆς πίστεως ἀστήρ, εἶναι πορεία πρὸς τὸ φῶς, πρὸς τὴν ἐλπίδα, πρὸς τὴν δικαιοσύνην, εἶναι πορεία πρὸς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χαράν. Ὄντως ἡ ἐλπὶς τοῦ κόσμου εἶναι ὁ Χριστός.

Διὸ καὶ ἡμεῖς τὴν καρδίαν πεπληρωμένην ἐκ τῆς ἐπὶ τῇ Γεννήσει τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μεγάλης χαρᾶς καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ἄρτι εὐλαβοῦς ἡμῶν πρὸς τὸ Ἱερὸν Σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ προσκυνήματος ἱερῶν αἰσθημάτων ἔχοντες, ἐν βαθυτάτῃ συναισθήσει τοῦ καθήκοντος, ὅπως προαγάγωμεν μετὰ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ τὴν ἑνότητα αὐτῶν, πρόθυμοι φερόμεθα νοερῶς πρὸς τὴν Ὑμετέραν πεφιλημένην Σεβασμιότητα, τὸν εὐκλεῶς Προκαθήμενον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Οὐψάλης, τὴν περὶ Ὑμᾶς Σεβασμίαν Ἱεραρχίαν καὶ τὸν εὐαγῆ Ἱ. Κλῆρον συγχαίροντες ἐπὶ τῇ λαμπροτάτῃ ἑορτῇ συνευφραινόμενοι ὑμῖν ἐπὶ τοῖς περὶ ἡμᾶς θαυμασίοις τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐχαριστοῦντες δι' ἣν ἀγάπην καὶ προστασίαν ἐπιδεικνύετε πρὸς τοὺς ἐν Σουηδίᾳ Ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς ἡμῶν.

Χαιρετίζομεν ἐν Χριστῷ Τεχθέντι, τὸν φιλόχριστον Βασιλέα τῆς εὐλογημένης Χώρας τῆς Σουηδίας καὶ σύμπασαν τὴν Βασιλικὴν Οἰκογένειαν καὶ ἀπευθύνομεν ὁλόθυμον τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν πρὸς τὸν εὐσεβῆ λαὸν τῆς Χώρας, παντὸς δόγματος καὶ ὁμολογίας, ἱκετεύοντες τὸν Τεχθέντα Σωτῆρα Χριστόν, βραβεύειν τῇ αὐτόθι Ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ πᾶσαν εὐστάθειαν καὶ ἀκμήν, πᾶσαν πλάτυνσιν καὶ στηριγμόν, σκέπειν καὶ φρουρεῖν τὸν θεοφιλῆ Βασιλικὸν Οἶκον καὶ ἐνισχύειν τὸν εὐσεβῆ Σουηδικὸν λαὸν ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, χαρίσασθαι δὲ τοῖς πᾶσι τὸν ἐπιτέλλοντα νέον τῆς χρηστότητος Αὐτοῦ ἐνιαυτὸν ἔμπλεων οὐρανίων εὐλογιῶν.

Φανάριον, 24-12-1959.

† Πατριάρχης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἄτρωτος, διότι εἶναι ἐσωτερική, καὶ δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου αὐτοῦ, καὶ εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Χριστοῦ· ὁ Ὁποῖος μὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ἔπληξε θανασίμως τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου· τὸν διάβολον. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Κύριος. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία διὰ μέσου τῶν αἰώνων, παρὰ τὰς διαφόρους κατὰ καιροὺς περιστάσεις· ἐξακολουθεῖ νὰ ἀνάπτη τὸ αὐτὸ πῦρ εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν.

Τίποτε δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναχαιτίση τὴν γονιμότητά της, διότι τὸ μήνυμά της δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν ἐπιστήμην. Τοῦτο εἶναι τοποθετημένον πέραν τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ἐπιστήμης, εἰς τὴν μεγάλην πραγματικότητα καὶ δύναμιν τῆς ἀγάπης. Εἰς καμμίαν ἀντίθεσιν δὲν ἔρχεται ἡ Ἐκκλησία· εἶναι ὅμως κἄτι τὸ ὅλως ξεχωριστὸν καὶ ἀνεξάρτητον, καὶ εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν τὴν καταλαβαίνουν σιωπᾷ· ὅπως ὁ Ἰησοῦς ἐσιώπα ἐνώπιον τῶν δικαστῶν Του.

Στοχάζεται κυρίως τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον, αὐτὸν ζητεῖ νὰ μεταμορφώση. Τὸ θεμέλιον· ἡ ἔκφανσις, «ἡ ὑπόστασις» τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ σύμπαντος εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Ἡ τοιαύτη γαληνιαία βεβαιότης χαρακτηρίζει κυρίως τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ξεύρει ὅτι δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν· ἀλλ' εὑρίσκεται εἰς τὸν κόσμον αὐτόν.

*
* *

Ἡ Θεολογία μας χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν Τριαδικότητα τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν ἐνανθρώπησίν Του ὁ Θεός· ἀπεκαλύφθη ὡς Τριάς. Μᾶς τὸ λέγει ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἶναι ἓν μὲ τὸν Πατέρα Του, καὶ ὅτι ὑπάρχει καὶ ὁ ἄλλος Παράκλητος· ὁ ὁποῖος κραυγάζει ἐν ἡμῖν : «Ἀββᾶ ὁ Πατήρ». Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μᾶς βοηθεῖ νὰ ἑνωθῶμεν μὲ τὸν Θεόν· καὶ νὰ γίνωμεν συγκληρονόμοι Χριστοῦ.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἰδιαιτέρως ὑπογραμμίζει τὴν προσωπικὴν συνάντησιν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν της· τὸ ὀντολογικὸ περικλείεται εἰς τὸ προσωπικόν. Τὸ πρόσωπον εἶναι ἀνεξάντλητον. Ὅσον περισσότερον δίνεται, τόσον περισσότερον φαίνεται λατρευτικῶς νέον, καὶ κατὰ τρόπον μακάριον· ἀσύλληπτον· ἄγνωστον. Ὅσον περισσότερον εἶναι ἐσωτερικὸν — μᾶς λέγουν οἱ Θεολόγοι — τόσον περισσότερον εὑρίσκεται ἐπέκεινα. Μὲ τὴν αὐξανομένην διαφάνειάν του· ἐμφανίζεται περισσότερον διάφορον.

Εἶναι ἀνεξάντλητον τὸ βάθος τῆς προσωπικῆς πραγματικότητος. Τὸ πρόσωπον δὲν εἶναι ἀντικείμενον· εἶναι κάποιος, δὲν εἶναι κάτι. Ὁ Θεὸς εἶναι συγχρόνως ἀπείρως παρών· καὶ ἀπείρως ἄλλος, καὶ ὡσαύτως περισσότερον ἄλλος. Τὸ πρόσωπον τὸ συναντᾷς· ἑνώνεσαι μαζύ του· σοῦ ἐκφεύγει ὅμως τὸ μυστήριόν του. Διότι δὲν πιάνεται, εἶναι κάτι ἄλλο· εἶναι ἀσύγκριτο. Μᾶς τὸ λέγουν ὅσοι ἔχουν ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν Θεολογίαν μας, εἰς τὴν Θεολογίαν ἰδιαιτέρως τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ πρόσωπον δὲν ὁμοιάζει τὸ ἄτομον· ξεφεύγει ἀπὸ τὴν πρόσθεσιν, ἀπὸ τὴν συναρίθμησιν· ἀπὸ τὴν σειράν· διότι εἶναι μοναδικόν. Ξεπερνᾷ τὴν φύσιν του· τὴν περικλείει πάντοτε εἰς ἑαυτό· ἀλλὰ κατὰ μόνας, χωρὶς αὐτήν, δὲν ὑφίσταται.

***

Τὸ μεγαλύτερον δῶρον ποὺ μᾶς ἐδόθη εἶναι ἡ ἐλευθερία, τὸ αὐτεξούσιον. Εἴμεθα προικισμένοι μὲ τὸ πολύτιμον τοῦτο ἀγαθὸν εἰς κάποιαν ἀναλογίαν μὲ τὸν Θεόν· ὁ Ὁποῖος δημιουργεῖ ἐλευθέρως. Ὁ Θεὸς θέλει τὴν συνεργασίαν μας, τὴν συγκατάθεσίν μας. Χωρὶς αὐτὴν δὲν ἐννοεῖ νὰ μᾶς σώσῃ· νὰ μᾶς θεώσῃ. Ἐκεῖνος θὰ μᾶς τὰ δώσῃ ὅλα· ἐὰν ἡμεῖς τὸ θελήσωμεν, καὶ ἀνοιχθῶμεν εἰς τὴν θείαν Του Χάριν. Καὶ εἶναι ἡ Χάρις τοῦ Ἁγ. Πνεύματος· ἡ ὁποία ἐκκολάπτει καὶ τροφοδοτεῖ τὴν ἐλευθερίαν μας. Διὰ νὰ γίνωμεν μέτοχοι τῆς αἰωνίου ζωῆς, πρέπει ἐλεύθερα νὰ εὑρεθῶμεν εἰς κοινωνίαν μὲ τὸν Θεόν.

Ποιὸς εἶναι ὁ δρόμος τὸν ὁποῖον ἐλεύθερα θὰ περάσωμεν εἰς συνάντησιν μὲ τὸν Θεόν ; Εἶναι ἡ κατανόησις τῆς ἐνδείας μας· ἡ συντριβή μας· ἡ μεταμέλειά μας· καὶ ἡ ταπείνωσίς μας. Αὐτὴ εἶναι ἡ θύρα διὰ τῆς ὁποίας θὰ εἰσέλθωμεν· καὶ θὰ ἀνοίξωμεν οὕτω τὸν ἑαυτόν μας εἰς τὸ φέγγος τῆς ἀγάπης τοῦ ζῶντος Θεοῦ.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ καλὸν καὶ τὴν τελειότητα· τὴν πρόοδον τοῦ ἀνθρώπου ὁ Θεὸς θέλει τὴν συνεργασίαν του. Ὁ εὐαγγελισμὸς τῶν ἄλλων δι' ἀνθρώπων πρέπει νὰ γίνῃ· διὰ νὰ εἶναι αὐτῶν τὸ ἔργον· καὶ ὄχι μόνον τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν ἡ πρόοδός μας γίνεται χωρὶς τὴν ἰδικήν μας προσπάθειαν καὶ ἱκανότητα· θὰ μετεβαλλόμεθα εἰς ἀνδράποδα, εἰς αὐτόματα. Χωρὶς τοὺς μεγάλους ἀρχιτέκτονας ἢ γλύπτας ἢ ζωγράφους ἢ ποιητάς δὲν θὰ ἐγίνοντο τὰ μεγάλα ἀριστουργήματα· ὅσα ἀνεβάζουν τὴν στάθμην καὶ τὸν πολιτισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὴ εἶναι ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν σωτηρίαν καὶ τελειότητα τοῦ ἀνθρώπου.

***

Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ ὑπερτάτη ἀγάπη· εἶναι πρόσωπον, καὶ ἀποκαλύπτεται· διὰ νὰ δοθῇ, διὰ νὰ μᾶς μεταγγίσῃ τὴν ζωήν Του. Καὶ εἶναι ἀ-

πείρος· ἀνεξάντλητος εἰς τὴν τοιαύτην Του ἐκδήλωσιν.

Διὰ νὰ κατανοηθῇ ἡ ἀλήθεια αὐτὴ ἐχρησιμοποιήθη ἀπὸ διαπρεπεῖς θεολόγους τῆς Ὀρθοδοξίας τὸ παράδειγμα αὐθεντικῆς ἀγάπης μεταξὺ δύο ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων. Ὅσον περισσότερον εἶναί τις συνδεδεμένος, ἡνωμένος· μὲ τὸ ἀγαπώμενον πρόσωπον, τόσον περισσότερον τὸ ἀνακαλύπτει διαφορετικὸν καὶ ἀνεξάντλητον. Ὁ ἀγαπώμενος καὶ ὁ ἀγαπῶν ἐμφανίζεται πάντα καινούργιος· ὅπως κατὰ τὴν πρώτην συνάντησιν. Ἀκατάπαυστα τὸν ἀνανεώνει ἡ ἀγάπη· εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται περισσότερον ἄγνωστος.

Ποιὸς θὰ μπορέση νὰ συλλάβη τὸ βάθος τοῦ ἀγαπωμένου προσώπου ; Ποιὸς θὰ νοιώση τὸ μυστήριόν του ; Τὸ σύμπαν ὅλο περικλείεται εἰς αὐτό· καὶ αὐτὸ ἐπεκτείνεται εἰς ὅλον τὸ σύμπαν. Κοινὸν καὶ ἄνευ ἐνδιαφέροντος φαίνεται τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἀγαπήση.

Μὲ τὸ παράδειγμα αὐτὸ μποροῦμεν νὰ πάρωμεν ἔννοιάν τινα περὶ τοῦ Θεοῦ· ὡς ἀγαπῶντος καὶ ἀγαπωμένου. Νὰ κατανοήσωμεν τὴν παρουσίαν Του, τὴν διείσδυσιν τῆς ζωῆς του εἰς τὰ μυχιαίτατα τῆς ὑπάρξεώς μας· καὶ τὴν ὁλικὴν ἀκτινοβολίαν τῆς δόξης Του.

* * *

Γεμᾶτος ἀγάπην ὁ Θεός· ἔκτισε τὸν κόσμον· διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὰ πλάσματά Του. Κάθε ἐνέργειά Του ἐκεῖ τείνει· εἰς τὸ νὰ δοθῇ. Παντοδύναμος καὶ πανάγαθος· καὶ ἄπειρα τὰ ἐλέη Του. Μυστήριον ἡ Θεία Του πρόνοια· νὰ δίδεται· νὰ προστατεύη, νὰ κυβερνᾷ· ὡς καλὸς οἰκονόμος· τὸ Σπίτι Του, ποὺ λέγεται κόσμος· Παντοκράτωρ Αὐτός, κρατεῖ ὅλα εἰς τὰ χέρια Του.

Ἀπὸ ἀγάπην ἔστειλεν εἰς ἡμᾶς τὸν Υἱόν Του· νὰ γίνῃ, ὡσὰν καὶ ἡμᾶς ἄνθρωπος, νὰ πάθῃ· νὰ σταυρωθῇ· καὶ μὲ τὴν Ἀνάστασίν Του ν' ἀπαστράψῃ ἡ Θεία δύναμις· καὶ ἡ νίκη· τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον. «Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς Υἱός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.» (Ἰω. α', 18).

Κάτω ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ· μὲ τὴν ἐγκέντρισιν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν μυστηριακὴν ἐνέργειαν τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ἀπεκτήσαμεν ὑπερτάτην ἀξίαν καὶ διαφάνειαν. Ἡ δὲ ἱδρυθεῖσα Ἐκκλησία ἔγινε τὸ μοναδικὸν μέσον· ὁ μοναδικὸς τόπος, ὅπου πλήρως πραγματοποιεῖται ἡ συνάντησις Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου.

Μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὴν δεχώμεθα, γινόμεθα κοινωνοὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Καὶ ὅταν ὁ ἄλλος μὲ τὸν ὁποῖον κοινωνῶ εἶναι

κοινωνὸς τοῦ Θεοῦ, γίνεται δι᾽ ἐμὲ Θεός· ὕστερα ἀπὸ τὸν Θεόν· ὅπως τὸ εἶπεν ὁ Ἅγιος Νεῖλος : «Ὁ πλησίον σου ὀφείλει νὰ γίνῃ διὰ σὲ Θεός· ὕστερα ἀπὸ τὸν Θεόν.»

Ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸν Θεὸν πρέπει νὰ περνᾷ ἀπὸ τὸν πλησίον. Τρεῖς εἴμεθα : Ὁ Θεός, ὁ πλησίον καὶ ἐγώ. «Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζεται ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, καὶ μισεῖ τὸν πλησίον του· εἶναι ψεύστης. Πῶς δύναται ν᾽ ἀγαπήσῃ τὸν Θεὸν τὸν ὁποῖον δὲν βλέπει· τὴν στιγμὴν καθ᾽ ἣν δὲν ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του· τὸ ὁποῖον βλέπει.» (Ἐπιστ. Α´ Ἰωάννου· δ´ 20).

***

Μᾶς ἔκαμες· Θεέ μου ἱκανοὺς νὰ Σὲ ὁμοιάσωμεν, νὰ κοινωνῶμεν μὲ τὸν πλησίον· νὰ μεταμορφώσωμεν τὸν κόσμον· νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν ζωήν μας ἕως εἰς τὸ ἄπειρον. Μᾶς ἔκαμες πλάσματα δεκτικὰ τῆς Θείας Σου Χάριτος· νὰ ἀποσπώμεθα ἀπὸ τὴν φύσιν· τὴν ὁποίαν νὰ τὴν κάμνωμεν προσφοράν, θυσίαν. Δίδοντες ὅ,τι ἔχομεν, πραγματοποιοῦμεν τὴν ἀνθρωπίνην ἑνότητα. Τελειοποιούμεθα ὡς πρόσωπα· ὅταν παραχωρῶμεν τὴν φύσιν ὡς τροφὴν εἰς τὸ πῦρ τῆς ἀγάπης. Θὰ λάμψῃ θεϊκὰ τὸ πρόσωπον τοῦ ἄλλου· ὅταν ἡμεῖς ἀποσπασθῶμεν ἀπὸ τὴν ἀτομικήν μας περίμετρον καὶ δοθῶμεν.

Πόσον νοιώθομεν· Θεέ μου· ὅτι δὲν εἴμεθα κάτι τὸ ἀπομεμονωμένον ἀπὸ τὴν ὅλην κτίσιν· ἀλλὰ συνυφαινόμεθα μὲ τὸ σύμπαν ὁλόκληρον. Δὲν μαρτυρεῖ ὁ Παῦλος ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις ἀναμένει τὴν μέλλουσαν δόξαν ἡ ὁποία θὰ ἀποκαλυφθῇ ἐν τῷ Υἱῷ τοῦ Θεοῦ; (Ρωμ. η´· 18—22).

Πᾶσα ἡ κτίσις, οὐρανὸς καὶ γῆ, ποταμὸς καὶ θάλασσαι· πετεινὰ καὶ βουνοί· εἶναι πλημμυρισμένα ἀπὸ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· μετέχουν ὅλα εἰς τὴν θείαν ἐνέργειαν· ἀλλ᾽ ἡ συμμετοχή των δὲν εἶναι συνειδητή, δὲν δύναται νὰ τελειωθῇ εἰς ὕμνους καὶ λειτουργίαν παρὰ διὰ μέσου τοῦ ἀνθρώπου· ὁ ὁποῖος φέρει ἐν ἑαυτῷ τὸν κόσμον καὶ τοῦ δίνει ἔννοιαν. Δι᾽ αὐτὸ φλεγόμεθα ἀπὸ ἀγάπην πρὸς ὅλην τὴν Κτίσιν.

Τὴν τοιαύτην μας θέσιν ἐνώπιον τῆς ὅλης Δημιουργίας τὴν αἰσθανόμεθα ἡμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι βαθύτατα εἰς τὴν τελεσιουργίαν τῆς Θείας Λειτουργίας· ἡ ὁποία ἐπεκτείνεται ἐπὶ πάσης τῆς κτίσεως καὶ πέραν αὐτῆς εἰς τὸν ὑπερβατὸν κόσμον. Καὶ εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι ἑρμηνεύομεν τὸν τρισάγιον ὕμνον ποὺ ψάλλουν καὶ τὰ δένδρα.

† Ὁ Πριγκηποννήσων ΔΩΡΟΘΕΟΣ.

ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ

ΟΥΤΕ ὁ Pierre Gilles, οὔτε ὁ Ducange, οἱ ὁποῖοι ἠσχολήθησαν μὲ τὴν τοποθεσίαν τοῦ Ἑβδόμου, κατώρθωσαν νὰ καθορίσουν ἐπακριβῶς αὐτήν. Ὁ Pierre Gilles, ἐνόμισεν ὅτι τὸ Ἕβδομον εὑρίσκεται ἐκεῖ ὅπου καὶ τὸ ἀνάκτορον τοῦ Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου· εἰς τὴν συνοικίαν δηλ. τῶν Βλαχερνῶν, τὴν γνώμην του δὲ ταύτην ἠκολούθησε καὶ ὁ Ducange. Πρῶτος ὁ Millingen, διευθυντὴς τῆς Ροβερτείου Σχολῆς· ἐπὶ τῇ βάσει ἱστορικῶν μαρτυριῶν ἀπέδειξε μετὰ βεβαιότητος ὅτι τὸ Ἕβδομον εὑρίσκετο ἐν τῷ σημερινῷ Bakır köy, τὸ ὁποῖον ἀπέχει ἑπτὰ μίλλια ἀπὸ τοῦ πρὸ τῆς Ἁγ. Σοφίας μιλλιαρίου «Ἐν τῷ λεγομένῳ Ἑβδόμῳ τόπος δὲ οὗτος τοῦ ἄστεος ἀπὸ σημείων ἑπτά». Ἡ δὲ λέξις Ἕβδομον σημαίνουσα τὸ προάστειον τὸ ἀπέχον ἑπτὰ μίλλια ἀπὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας· ἀποδίδεται κυρίως εἰς τὸ ἐκεῖ εὑρισκόμενον ἀνάκτορον τῆς Μαγναύρας, τὸ δικαστήριον καὶ τὸν Κάμπον. Τὸ Ἕβδομον ἦτο ὁ τόπος ὅπου μετέβαινεν ὁ αὐτοκράτωρ πρὸς ἀνάπαυσιν, μακρὰν τῶν μεριμνῶν τοῦ θρόνου. Ἐν αὐτῷ ὁ στρατὸς καὶ ὁ λαὸς ὑπεδέχοντο τοὺς νικητὰς αὐτοκράτορας πρὸ τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου των εἰς τὴν Πόλιν διὰ τῆς Χρυσῆς Πύλης. Μετὰ τὴν ἐκ πολέμου ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἐπιστροφήν των ἀπεβιβάζοντο εἰς τὴν Ἱέρειαν (Φαναράκι) καὶ ἐκεῖθεν διὰ θαλάσσης μετέβαινον εἰς τὸ Ἕβδομον. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν των δὲ ἐκ τῆς Εὐρωπαϊκῆς πλευρᾶς ἡ Γερουσία καὶ ὁ λαὸς τοὺς ὑπεδέχοντο εἰς τὸ ἐν τῷ Ἑβδόμῳ ἀνάκτορον τῆς Μαγναύρας. Ἡ σημασία τοῦ προαστείου τοῦ Ἑβδόμου προήρχετο ἀπὸ τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως ἢ Κάμπον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο πρὸς δυσμὰς αὐτοῦ κατὰ μῆκος τῆς θαλάσσης· ἐκτεινόμενον ἐπὶ ἓν μίλλιον περίπου. Πελωρία δεξαμενὴ ἄστεγος· συνεκράτει τὰ ὕδατα τῆς βροχῆς τὰ ὁποῖα διὰ σωλήνων διωχετεύοντο εἰς μικρὰν πρὸς τὴν νοτιοδυτικὴν πλευρὰν ἀπόστασιν ἔνθα κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ 1921 εὑρέθη βυζαντινὸν λουτρόν. Ὁ Κάμπος οὗτος εὑρισκόμενος πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ εἶχε καὶ χαρακτῆρα θρησκευτικόν. Κατὰ τὸν Θεοφάνην κατὰ τὸ ἔτος 430 κατὰ σεισμὸν συνεχισθέντα ἐπὶ τέσσαρας μῆνας ὁλόκληρος ὁ πληθυσμὸς τῆς Πόλεως κατέφυγεν εἰς τὸν Κάμπον τοῦ Ἑβδόμου, νυχθημερὸν προσευχόμενος. Ἐνταῦθα συνετάχθη καὶ ὁ Τρισάγιος Ὕμνος, ὅστις ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῆς Δ΄. Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ὁ-

στις ἐψάλλετο πάντοτε κατὰ τοὺς σεισμούς. Κατὰ τὸ ἔτος 450, λέγει τὸ Πασχάλιον Χρονικόν· ἕτερος σεισμὸς ὡδήγησε πάλιν τὸν πληθυσμὸν τῆς Πόλεως εἰς τὸν Κάμπον· ἔνθα ἐτελοῦντο Λιτανεῖαι· τὰς ὁποίας ἠκολούθουν γυμνόποδες ὁ αὐτοκράτωρ, ἡ γερουσία καὶ ὁ κλῆρος. Κατ' ἔτος ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τοῦ σεισμοῦ ἐτελεῖτο μεγαλοπρεπὴς Λειτουργία κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ τῇ 8ῃ Μαΐου. «Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ σεπτῷ Ἀποστολείῳ αὐτοῦ τῷ ὄντι ἐν τῷ Ἑβδόμῳ».

Ὁ Κάμπος ἐλέγετο καὶ Κάμπος - Τριβουνάλιον διότι εἰς τὴν εἴσοδον αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἐξέδρα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐγένοντο αἱ προκηρύξεις· ἡ στέψις ἢ ἡ καθαίρεσις τῶν αὐτοκρατόρων. Πρῶτος ὁ Οὐάλης ἀνεκηρύχθη ἐνταῦθα αὐτοκράτωρ· (364). Ἐνταῦθα ὁμοίως ὁ αὐτοκράτωρ Τιβέριος Β'. ἀνακηρύττει αὐτοκράτορα τὸν γαμβρόν του Μαυρίκιον μετ' αὐτὸν δὲ ἕτεροι δέκα ἀνεκηρύχθησαν ἐν τῷ Κάμπῳ καὶ κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα ὅλοι οἱ αὐτοκράτορες πλὴν τοῦ τελευταίου, ἔτυχον τῆς θρησκευτικῆς τελετῆς τῆς στέψεώς των ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἐν τῷ Ἑβδόμῳ. Ἐν τῷ Κάμπῳ δὲ οἱ δήμιοι τοῦ αὐτοκράτορος Μαυρικίου καὶ τῶν πέντε υἱῶν του ἐπέδειξαν εἰς τὸν στρατὸν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. Ἐνταῦθα ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ Ἀρκάδιος ἐπεθεώρει τὸν στρατόν· ὁ δὲ φιλόδοξος κηδεμών του Ρουφῖνος τὸν ὤθησεν ἵνα ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐξέδρας τὸν ἀνακηρύξῃ συναυτοκράτορα· ὥρμησαν οἱ ἀντιδραστικοὶ καὶ τὸν κατετεμάχισαν. Διὰ τοῦ Κάμπου διήρχετο καὶ ἡ εἰς τὴν Χρυσῆν Πύλην καταλήγουσα καὶ Πλακωτὴ ὀνομαζομένη διὰ τὴν διὰ λιθίνων πλακῶν κάλυψιν αὐτῆς Ἰγνατία ὁδός, διὰ τὴν ἐκ τῶν ὑδάτων προφύλαξιν τῆς ὁποίας ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς κατεσκεύασε πρὸς τὴν βορείαν πλευρὰν τεῖχος μετὰ φωλεῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρχον ὡραιότατα ἀγάλματα καὶ τοῦ ὁποίου τείχους τμήματα σώζονται μέχρι σήμερον. «Πῶς οὐκ ἄτοπον τὴν μὲν ἐσχατιὰν (τὸν Κάμπον) ἐφ' ἧς τὴν ἁλουργίδα ἐνῆψαι περιφανεστέραν ποιῆσαι κρηπῖδι καὶ βήματι καὶ ἀνδριάσι» (Θεμίστιος).

Πρὸς δυσμὰς τοῦ Τριβουναλίου εἰς ἀπόστασιν διακοσίων περίπου μέτρων σώζεται ἁψὶς ἡμικυκλικὴ ὕψους 1·50 μέτρων. Αἱ ἀνασκαφαὶ αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο κατὰ τὰ ἔτη 1921—1922 ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ἁψὶς ἀνῆκεν εἰς τὸν ναὸν Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου κτισθέντα μὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράοτρος Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου τῷ 391 ἵνα κατατεθῇ ἐν αὐτῷ ἡ τιμία κάρα τοῦ Προδρόμου· 1) ἀνακαινισθέντα δὲ μεγαλοπρεπέστερον ὑπὸ

1) Ἡ κάρα αὕτη ὑπὸ τῶν σταυροφόρων μετεκομίσθη εἰς Ἀμόρκες καὶ κατετέθη ἐν τῷ καθεδρικῷ Ναῷ τῆς πόλεως.

τοῦ Ἰουστινιανοῦ 2). Ὁ Ναὸς οὗτος εἶναι ὁ ἀρχαιότερος ἐκ τῶν Ναῶν τοῦ Προδρόμου ἐν τῇ πόλει μας ταύτῃ. Δίοδος ὑπὸ τὴν ἁψῖδα ὕψους 2·50 μ. καὶ πλάτους 1·65 ὁδηγεῖ εἰς κρύπτην.

Εἰς τὴν νοτίαν πλευρὰν τοῦ Ναοῦ εὑρέθη κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τμῆμα τοῦ ἐδάφους μετὰ μωσαϊκοῦ σωζομένου ἐν ἀρίστῃ καταστάσει. Τὸ ἐκ μαρμάρου μωσαϊκὸν τοῦτο σχηματίζει τάπητα τετράγωνον ἐξ ἑπτὰ μέτρων εἰς ἑκάστην πλευράν. Ἐν τῷ κέντρῳ ὑπάρχει κύκλος 0,80 μ. διαμέτρου πέριξ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν 8 μικρότεροι κύκλοι 0·40 μ. διαμέτρου καὶ διάφορα ἕτερα γεωμετρικὰ σχήματα. Διὰ μωσαϊκῶν ὁμοίων ἐκοσμοῦντο τὰ δάπεδα τῶν Ναῶν κατὰ τὸν 5ον καὶ 6ον αἰῶνα. Παρόμοιον μωσαϊκὸν σώζεται καὶ ἐν τῷ Ἰ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Στουδίου καὶ τῆς Ἁγίας Σοφίας· τῆς ὁποίας τὸ δάπεδον ἐκοσμήθη ἐπὶ Ἰουστίνου Β΄. κατὰ τὸ τρίτον τέταρτον τοῦ 6ου αἰῶνος.

Κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἀνεκαλύφθησαν κιονόκρανα ἐκ μαρμάρου ἀνήκοντα εἰς τὸν Ἰ. Ναὸν τοῦ Προδρόμου ἢ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου μετὰ σταυροῦ ἢ φύλλων ἀκανθῶν, τεμάχιον ἄμβωνος, τεμάχιον κίονος ἐπεξειργασμένου καὶ σαρκοφάγος μετατραπεῖσα εἰς κρήνην.

Ὁ βιογράφος τοῦ Ἰουστινιανοῦ Προκόπιος παραβάλλει δύο Ναοὺς ἀνακαινισθέντας ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ : τὸν Ναὸν τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ ἐν Μ. Ρεύματι καὶ τὸν τοῦ Προδρόμου ἐν τῷ Ἑβδόμῳ, οἱ ὁποῖοι διεκρίνοντο διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸν πλοῦτον τῶν διακοσμήσεών των. Περὶ τοῦ Ναοῦ τοῦ Προδρόμου· ὁ Σωζομενὸς λέγει ὅτι ἦτο ὁ «μέγιστος καὶ περικαλλέστατος». Πλησίον τοῦ Ναοῦ τούτου ὑπῆρχε βασιλικὴ κτισθεῖσα ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου ἐπ' ὀνόματι Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου». «Εἰς δὲ τὸ Ἕβδομον ὁ δρομικὸς Ναὸς ἐκτίσθη παρὰ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου εἰς ὄνομα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου». (Πάτρια). Εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον ὁ αὐτοκράτωρ ἀπεβιβάζετο ἐκ τῆς θαλάσσης διότι εὑρίσκετο ἐπ' αὐτῆς ἐνῷ περὶ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ὁ Προκόπιος προσθέτει «οὐκ ἐπιθαλάσσιος».

Ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ἀνεκαίνισε καὶ τοὺς δύο

---

2) «Ὁ δὲ στρογγυλόστεγος ὁ ἔχων τὰς κόγχας ὠνομάσθη Πρόδρομος καὶ ἐκτίσθη παρὰ τοῦ Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου ὅτι ἐν τοῖς χρόνοις αὐτοῦ ἡ ἁγία κεφαλὴ τοῦ Προδρόμου εἰσῆλθε καὶ ἐδέξατο αὐτὴν εἰς τὸ Ἕβδομον ὁ βασιλεὺς καὶ ἀπέθετο εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεολόγου μετὰ Νεκταρίου τοῦ Πατριάρχου. Ὁ δὲ μάγιστρος Ρουφῖνος ἔπεισε τὸν βασιλέα κτίσαι Ναὸν τοῦ Προδρόμου εἰς τὸ τεθῆναι τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κάραν». (Πάτρια).

τούτους Ναοὺς περὶ τὸ ἔτος 870 καὶ τοὺς κατέστησεν ἐπίσης μεγίστους καὶ περικαλλεστάτους. Οἱ Ναοὶ οὗτοι φαίνεται ὅτι μετὰ ἕνα ἢ δύο αἰῶνας κατεστράφησαν ἐκ σεισμῶν ἢ ἄλλων αἰτίων διότι οὐδεὶς ἔκτοτε γίνεται λόγος περὶ αὐτῶν καὶ διότι ὁ Klavijo, ὅστις ἐπεσκέφθη τὴν Πόλιν μας ταύτην κατὰ τὸ 1200 οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τούτων. Πλησίον τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ὑπῆρχε Μονή, ἡ ὁποία καὶ ἦτο ἡ μόνη ἐν τῷ Ἑβδόμῳ ὑπάρχουσα. Ἐκτὸς τῶν δύο τούτων Ναῶν ὑπῆρχον ἐν τῷ Ἑβδόμῳ καὶ οἱ ἑπόμενοι : Ναὸς τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, σημειούμενος ὑπὸ τοῦ Προκοπίου κτισθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, μαρτύριον τῆς Ἁγίας Θεοδότης, μητρὸς τοῦ Μιχαὴλ Ψελλοῦ (ἴδε προηγούμενον τεῦχος «Ὀρθοδοξίας»), κατὰ τὸν Προκόπιον «καὶ τὸ Θεοδότης ἁγίας ἐν προαστείῳ καλουμένῳ Ἑβδόμῳ», μνημονευόμενον δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ συναξαρίου τῆς Πόλεώς μας ταύτης μετὰ τῆς προσθήκης «ἐν τῷ Κάμπῳ». Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἁγίας ἐτελεῖτο ἐν τῷ μαρτυρίῳ τούτῳ τὴν 29ην Ἰουλίου. Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος σημειοῖ Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἰννοκεντίου εὑρισκόμενον ἔμπροσθεν τοῦ ἀνακτόρου τῆς Μαγναύρας.

Ὡς ἀναφέρει ὁ Παχυμέρης εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, μετατραπέντα εἰς σταῦλον οἱ στρατιῶται τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου εὗρον τὸν σκελετὸν τοῦ Βασιλείου Β΄. τοῦ Βουλγαροκτόνου 3) ἐξαχθέντα ἐκ τῆς σαρκοφάγου του καὶ κατακείμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μετὰ τεμαχίου καλάμου ἐπὶ τοῦ στόματος. Ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος ὁ Β΄. ἀπεβίωσε τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1025 εἰς ἡλικίαν 68 ἐτῶν μετὰ βασιλείαν 49 ἐτῶν καὶ 11 μηνῶν. Κατὰ τὰς τελευταίας του στιγμὰς ὁ Μοναχὸς Ἀλέξιος, Ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Στουδίου, προσῆλθε μετὰ τῆς κάρας τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ διέταξεν ὅπως τῷ γίνῃ κηδεία ἁπλουστάτη, ὅπως μὴ περιβληθῇ δι᾽ ἐνδυμάτων αὐτοκρατορικῶν, ὡς ὥριζεν ἡ τάξις, ἡ δὲ ἀξία τοῦ φερέτρου μὴ ὑπερβῇ τὰ εἴκοσι χρυσᾶ νομίσματα, παρήγγειλε δὲ τὸν ἀδελφόν του νὰ τὸν ἐνταφιάσῃ ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ ἐν τῷ Ἑβδόμῳ. Ὁ ἀνώνυμος τοῦ Σάθα ἀναφέρει τὰ ἑξῆς : «Τελευτᾷ ὁ βασιλεὺς Βασίλειος καὶ θάπτεται ἐν τῷ παρ᾽ ἐκείνου οἰκοδομηθέντι Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν τῷ Ἑβδόμῳ».

Οἱ στρατιῶται ἀνακαλύψαντες τὸ λείψανον τοῦ Βουλγαροκτόνου ἀνεκοίνωσαν τὸ εὕρημά των εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ὁ ὁποῖος διέταξεν ἵνα

3) Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἐνέπνευσε τὴν λαμπρὰν ἐποποιΐαν τοῦ Παλαμᾶ «Ἡ φλογέρα τοῦ Βασιλέως».

τεθῇ τοῦτο ἐντὸς πολυτίμου θήκης καὶ μετακομισθῇ εἰς τὴν ἐν Σηλυβρίᾳ Μονὴν τοῦ Σωτῆρος. Ὁ Δουκάγγιος μᾶς διέσωσε τὴν ἐπιγραφὴν τὴν ὑπάρχουσαν ἐπὶ τῆς ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ σαρκοφάγου καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρεται «Εἴσειμι τύμβον ἐν μέσῳ γῆς Ἑβδόμου».

Εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν περίπου μέτρων ἐκ τοῦ Ναοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εὑρίσκεται κατακείμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κίων ἐκ γρανίτου 11·25 μέτρων, προερχόμενος κατὰ τὸν ἄλλοτε ὑποδιευθυντὴν τοῦ Μουσείου Μακρίδην ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἐν Κυζίκῳ. Κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο πέριξ τοῦ κίονος· εὑρέθη τὸ βάθρον αὐτοῦ καὶ τεμάχια μαρμάρων μετ᾽ ἐπιγραφῶν· ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι ἡ στήλη αὕτη μετ᾽ ἐφίππου ἀγάλματος τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου ἐστήθη εἰς ἀνάμνησιν τῆς συνθήκης εἰρήνης μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας τῷ 422 τῇ προτροπῇ τῶν ἀδελφῶν του Πουλχερίας, Ἀρκαδίας καὶ Μαρίνης· αἱ ὁποῖαι τῇ συστάσει τοῦ Πατριάρχου Ἀττικοῦ· ἀπεφάσισαν ὅπως παραμείνωσι παρθένοι· ἵνα μὴ διὰ τοῦ γάμου των κατατεμαχισθῇ τὸ κράτος.

Διὰ τῆς συνθήκης ταύτης, ἡ ὁποία τόσον ἐχαροποίησε τοὺς Βυζαντινούς ὥστε διὰ σχετικῶν ποιημάτων νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τελετὰς καὶ διασκεδάσεις, ὁ Πέρσης βασιλεὺς ὑπεχρεοῦτο νὰ παύσῃ καταδιώκων τοὺς Χριστιανούς. Κατὰ τὴν μακρὰν βασιλείαν τοῦ Θεοδοσίου Β΄. ἀνεστηλώθησαν πολλὰ ἀγάλματα αὐτοῦ· ἓν ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ τὸ πρὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας· ὅπου τὸ ἄγαλμα τῆς μητρὸς τοῦ Μ. Κωνσταντίνου Ἑλένης ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἰδικοῦ του ἐξ ἀργύρου· ἔναντι δὲ αὐτοῦ ἐστήθη τὸ ἄγαλμα τῆς συζύγου του Εὐδοξίας. Τὰ δύο ταῦτα ἀγάλματα ἀντικατεστάθησαν ἀργότερον ὑπὸ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τῆς Θεοδώρας. Κατὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 558· ὅπως ἀναφέρει ὁ Θεοφάνης, ἀνετράπη «ὁ κίων ὁ ἑστὼς ἔμπροσθεν τοῦ Παλατίου Ἰουκουνδιανῶν ἐν τῷ Ἑβδόμῳ». Τὸ ἀνάκτορον τοῦτο μετὰ τοῦ Τριβουναλίου καὶ τοῦ λιμένος· ἐκτίσθησαν φαίνεται ὑπὸ τοῦ Οὐάλεντος κατὰ πρῶτον· βραδύτερον δὲ ἀνεκαινίσθησαν μεγαλοπρεπέστερον κατὰ τὸν 6ον αἰῶνα ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ἐκεῖ ἐξέδωκε τοὺς νόμους του. Ὁ Ἰουστῖνος Β΄. ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τούτῳ διέτριβε συνήθως καὶ ὁ Τιβέριος Β΄. ἀπέθανεν ἐνταῦθα. Ἡ πολυτέλεια ὅμως τῶν ἀνακτόρων φαίνεται καὶ ἐκ τῶν πολλῶν ἐπεξειργασμένων μαρμάρων· τὰ ὁποῖα εὑρέθησαν ἐν τοῖς πέριξ καὶ ἐν τῇ παραλίᾳ. Ἐκ τούτων ὁ H. Glück συνεπέρανεν ὅτι ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Ἑβδόμου ὑπῆρχε πρὸς τὴν θάλασσαν κιονοστοιχία ὁμοία πρὸς τὴν τῆς βασιλικῆς τοῦ Στουδίου ἢ τοῦ Ναοῦ Σεργίου καὶ Βάκχου.

Ἐπὶ τῆς παραλίας σώζεται δίοδος ὑπογεία· τῆς ὁποίας τὰ χώματα καὶ αἱ ἀκαθαρσίαι ἐκαθαρίσθησαν εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν περίπου μέτρων καὶ ἡ ὁποία προχωρεῖ πρὸς τὰ εὑρεθέντα ἐρείπια τῶν ἀνακτόρων. Φαίνεται ὅτι ἡ δίοδος αὕτη ὕψους 1·70 μ. καὶ πλάτους 1,10 ἐχρησίμευε πρὸς μυστικὴν ἔξοδον ἐκ τῶν ἀνακτόρων. Εἰς ἀπόστασιν δὲ 600 ἢ 700 μέτρων νοτιοδυτικῶς τῆς διόδου ταύτης εὑρέθη ἑτέρα θολωτὴ δίοδος στενωτέρα· ἡ ὁποία καταλήγει εἰς μεγάλην στέρναν. Ταύτης εὑρέθησαν τὰ θεμέλια κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ 1921, ἐπὶ τῶν ὁποίων σώζονται αἱ βάσεις ἑπτὰ κιόνων. Ἡ στέρνα αὕτη εἶχε μῆκος 51·40 καὶ πλάτος 33·40. Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τῆς στέρνας ταύτης εὑρέθησαν δύο τεμάχια σταυροῦ μετ' ἐπιγραφῶν ἐπὶ τῶν δύο πλευρῶν· ἐξ ὧν εἰς τὴν μίαν πλευρὰν ὑπῆρχεν ὁ τρισάγιος ὕμνος εἰς δὲ τὴν ἑτέραν αἱ λέξεις : «Κύριε Θεοτόκε μέμνησο ὑπὲρ ψυχῆς τοῦ βασιλέως». Εἰς τὴν παραλίαν ἐντὸς τῆς θαλάσσης σώζονται τεμάχια τῶν τειχῶν τοῦ κόλπου τοῦ Ἑβδόμου· ὅστις ἐξετείνετο εἰς πλάτος τριῶν περίπου χιλιομ. Εἰς τὸν κόλπον τοῦτον κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 673 εὗρε καταφύγιον ἀπὸ τὰς τρικυμίας ὁ ἀραβικὸς στόλος· τὸν κόλπον τοῦτον ἐξέλεξεν ὁ Σουλεϋμὰν τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 717. Πλησίον τοῦ κόλπου τούτου εὑρίσκετο· φαίνεται· τὸ ἀνάκτορον τῆς Μαγναύρας, ὁ δὲ βασιλεὺς ἔχων πρὸς κατοικίαν τὸ ἀνάκτορον τῶν Ἰουκουνδιανῶν (ἄγνωστον διατὶ ὠνομάσθη οὕτω), ἐχρησιμοποίει τὸ ἐπὶ τῆς παραλίας ἀνάκτορον τῆς Μαγναύρας μὲ τὰς πελωρίας αἰθούσας του πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων καὶ τῶν μεγιστάνων τοῦ κράτους.

† Ὁ Εἰρηνουπόλεως ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

† ΜΙΛΗΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ
ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΣΙΓΙΛΛΙΑ (*)

ΕΝ ΤΟΙΣ ΚΩΔΙΞΙ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΤΩι ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩι
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩι ΠΑΤΡΙΑΡΧΗι
Κυρίῳ Κυρίῳ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑι τῷ Α'.
ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΩι ΜΟΙ ΠΑΤΡΙ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΤΗι

ΕΥΛΑΒΩΣ ΑΝΑΤΙΘΗΜΙ.

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
1) Περὶ προσαρτήσεως δύο χωρίων εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Φιλίππων	1608	Α'.	26
2) Περὶ τῆς Ἰ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Λουκᾶ τοῦ Στηριώτου ἐν Πελοποννήσῳ	1610	»	40
3) Περὶ τῆς ἐν Ναυπλίῳ Ἰ. Μονῆς τῆς Ἐλεούσης	1612	»	57

(*) Σιγίλλιον (Sigillium), ἢ σιγιλλιῶδες γράμμα καλεῖται Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν γράμμα, ὅπερ γράφεται ἐπὶ μεμβράνης καὶ

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
4) Περὶ τοῦ Ἱ. Ναοῦ τῆς ἐν Ἄνδρῳ Σταυροπηγιακῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Ἐπανωκαστριτίσσης τοῦ Φουρκάνου	1612	Α΄	58
5) Περὶ τῆς ἐν Ἄνδρῳ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς	1616	»	75
6) Περὶ προσαρτήσεως εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον τῶν ἐν Χίῳ δύο χωρίων Πυργίου καὶ Βολισσοῦ	1622	»	106
7) Περὶ τῆς ἐν Γανοχώροις Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου	1623	»	125
8) Περὶ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δράμας καὶ Φιλίππων	1623	»	137
9) Περὶ προσαρτήσεως τῶν δύο Ἐπι-			

ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν Μελῶν τῆς Ἁγ. καὶ Ἱ. Συνόδου καὶ ἐνίοτε ἐσφραγισμένον μὲ μολυβδίνην αἰωρουμένην βούλλαν, ἡ μία ὄψις τῆς ὁποίας ἀπεικονίζει τὴν Θεοτόκον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ ἡ ἑτέρα φέρει ἔκτυπον τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου.

Τὸ Σιγίλλιον ἀφορᾷ συνήθως : α΄) Κύρωσιν τῶν προνομίων τῶν Πατριαρχικῶν καὶ Σταυροπηγιακῶν Μοναστηρίων, ὡς καὶ ἄλλων τοιούτων. β΄) Τὸ ἀναπαλλοτρίωτον τῆς Μοναστηριακῆς καὶ καθόλου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. γ΄) Ἑνώσεις Ἐπισκοπῶν καὶ δ) Προσαρτήσεις χωρίων εἰς Ἐκκλησ. Ἐπαρχίας. Γενικῶς δὲ Σιγίλλιον εἶναι Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Ἐπιστολὴ ἀναφερομένη εἰς διαφόρους Ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις καὶ ἀνακοινοῦσα εἰς τὰς πρὸς ἃς ἀπευθύνεται Ἐκκλησιαστικὰς συνήθως Ἀρχὰς τὰς ὑπ' αὐτῶν Πατριαρχικὰς καὶ Συνοδικὰς ἀποφάσεις.

Ὁ Κατάλογος πάντων τῶν Σιγιλλίων, τῶν εὑρισκομένων ἐν τοῖς Κώδιξι τοῦ Ἀρχειοφυλακίου τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου, γίνεται κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν (ἀπὸ τοῦ ἔτους (1608) μετὰ τῆς σχετικῆς παραπομπῆς, κατόπιν ἐπισταμένης ἐρεύνης τῶν Κωδίκων.

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
σκοπῶν Μεθώνης καὶ Σαρσοκορώνης τῷ Μητροπολίτῃ Παλαιῶν Πατρῶν	1622	Α΄.	162
10) Περὶ ἑνώσεως τῶν Μητροπόλεων Μηδείας καὶ Σωζουπόλεως	1623	»	137
11) Περὶ προσαρτήσεως τῆς χώρας Πογδαριανῆς εἰς τὴν Σταυροπηγιακὴν Μονὴν τοῦ Σωσίνου	1624	»	165
12) Περὶ τῆς ἐν Ἰασίῳ Ἱ. Ἐκκλησίας τῆς Κοιμήσεως	1628	»	187
13) Περὶ τοῦ ἐν Σκοπέλῳ Μονυδρίου τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ Μετοχίου τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Μονῆς τῆς Μεγ. Λαύρας	1630	»	210
14) Περὶ προσαρτήσεως τῆς Καλαμάτας εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Μονεμβασίας	1632	»	236
15) Περὶ προσαρτήσεως χωρίων τινων εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Ἀγχιάλου	1636	»	242
16) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Παλαιῶν Πατρῶν Σταυροπηγιακῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Παναγίας Χρυσοποδαριωτίσσης	1635	»	280
17) Περὶ τῆς ἐν Ἄνδρῳ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς	1640	»	380
18) Περὶ ἐτησίου χορηγίας τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Πωγωνιανῆς.	1641	»	400

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
19) Περὶ τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Προϊλάβου τῆς Ἰσμαηλίας Μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου.	1643	Α΄	405
20) Περὶ τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Γάνου καὶ Χώρας μονυδρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.	1647	»	412
21) Περὶ τῆς ἐν Τριγλίᾳ Ἱ. Μονῆς τῆς Πελεκητῆς	1658	»	415
22) Περὶ τοῦ ἐν τῇ θέσει Φλώρια παρὰ τὸ χωρίον τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἐκκλησιδίου μετὰ ἁγιάσματος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.	1660	»	417
23) Περὶ προσαρτήσεως τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Δέρκων χωρίου τοῦ Ἁγίου Στεφάνου εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν.	1649	»	413
24) Περὶ τοῦ Ἐπισκόπου Σιναίου ὑποταγῆς εἰς τὸν Ἱεροσολυμητικὸν Θρόνον.	1671	»	470
25) Περὶ τοῦ ἐν Βαλατᾷ Σιναϊτικοῦ Μετοχίου.	1685	»	441
26) Περὶ τῆς ὡς ἄνω ὑποθέσεως	1668	»	447
27) Περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.........	1671	»	463
28) Περὶ τοῦ ἐν Βερροίᾳ μοναστηρίου τοῦ Προδρόμου.	1692	Β΄.	6
29) Περὶ τοῦ ἐν Σάμῳ Μοναστηρίου τῆς Τιμίας Ζώνης.	1696	»	8
30) Περὶ τῆς ἐν Σέρραις Ἱ. Μονῆς			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
41) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Θεσσαλονίκης Ἱ. Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Φανερωμένης	1701	Β΄	57
42) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Κορίνθου Ἱ. Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Φανερωμένης.	1701	»	58
43) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Παλαιῶν Πατρῶν Ἱ. Μονῆς τῆς Θείας Ἀναλήψεως.	1701	»	68
44) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Τραπεζοῦντος Ἱ. Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου...	1701	»	72
45) Περὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ Ἱ. Μονῆς τῆς Παναγίας τῶν Ζλατάριδων.	1748	»	75
46) Περὶ τῆς ἐν Σάμῳ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.	1739	Δ΄	2
47) Πεὶ τῆς ἐν Ἄνδρῳ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου.	1740	»	3
48) Περὶ τῆς ἐν Κορίνθῳ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.	1740	»	4
49) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Παναγίας Λιτσᾶ.	1740	»	4
50) Περὶ τῆς ἐν Ἀδριανουπόλει Ἱ. Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου.	1741	»	5
51) Περὶ τῆς ἐν Βρυσθένῃ Ἱ. Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου.	1741	»	6
52) Περὶ τῆς ἐν Κερνίτσῃ Ἱ. Μονῆς			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
65) Περὶ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου.	1745	Ε'.	18
66) Περὶ τῆς Σχολῆς Πάτμου.	1745	»	18
67) Περὶ τῆς ἐν Δημητσάνῃ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου.	1745	»	18
68) Περὶ τῆς ἐν τῇ Νήσῳ Πρώτῃ Ἱ. Μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. 1726, 1727,	1745	»	20
69) Περὶ τῆς ἐν Διδυμοτείχῳ Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου.	1740	»	21, 23
70) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Ἀθανασίου Παλαιῶν Πατρῶν.	1747	»	26
71) Περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱ. Μονῆς Γουβερνέτου.	1747	»	26
72) Περὶ τῶν Σταυροπηγιακῶν Ἱ. Μονῶν Κρήτης μεταβαλλομένων εἰς Ἐνοριακὰς (τῆς Μητροπόλεως).	1747, 53	»	27
73) Περὶ τῆς ἐν Κυρνίτσῃ Ἁγ. Μονῆς	1744	»	28
74) Περὶ τῆς ἐν Ὕδρᾳ Ἱ. Μονῆς Παναγίας Φανερωμένης.	1440	»	8
75) Περὶ τῆς ἐν Δρυνουπόλει Ἱ. Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν.	1747	»	36
76) Περὶ τῆς ἐν Κυρνίτσῃ Ἱ. Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν.	1749	»	45

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
77) Περὶ τῆς ἐν Λυδορικίῳ Ἱ. Μονῆς τῆς Παναγίας.	1749	Ε'	47
78) Περὶ τῆς ἐν Μυτιλήνῃ Σχολῆς.	1749	»	19
79) Περὶ τῆς ἐν Χριστιανουπόλει Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου.	1844	»	43
80) Περὶ τῶν Χωρίων Ἐπαρχίας Χαλδίας.	1750	»	50
81) Περὶ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἱ. Μονῆς Βατοπεδίου.	1751	»	51
82) Περὶ τῆς ἐν τῇ Νήσῳ Πέπερι Ἱ. Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.	1753	»	60
83) Περὶ τῆς ἐν Πλαταμῶνι Ἱ. Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος.	1753	»	60
84) Περὶ τῆς ἐν Βερροίᾳ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου.	1750	»	59
85) Περὶ τοῦ ἐν Δρυϊνουπόλει Ἱ. Ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν.	1753	»	59
86) Περὶ τῆς ἐν Χίῳ Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου.	1753	»	62, 63
87) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Εὐαγγελιστρίας Παλαιῶν Πατρῶν.	1754	»	65, 70
88) Περὶ τῆς ἐν Σέρραις Ἱ. Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου.	1698	»	31
89) Περὶ τῆς ἐν Τζίᾳ Ἱ. Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἄννης.	1754	»	67

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κουδουνᾶ.	1760	Ε'	167
103) Περὶ τῆς ἐν Χριστιανουπόλει Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου.	1757	»	144
104) Περὶ τοῦ ἐν Σαντορίνῃ Ἱ. Ναοῦ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης.	1760	64 »	88, 134
105) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Θηβῶν Ἱ. Μονῆς Θεοτόκου Μακαριωτίσσης. .... 1760 καὶ	1763	»	89, 121
	1764	»	138
106) Περὶ τῆς ἐν Ἐλασσῶνι Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου.	1761	»	93
107) Περὶ τῆς ἐν Μελενίκῳ Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου Ροζινοῦ.	1761	»	95
108) Περὶ τῆς ἐν Σίφνῳ γυναικείας Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου.	1761	»	96
109) Περὶ τῆς ἐν Γηρομηρίῳ Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου.	1759	»	87
110) Περὶ τῆς Ἐξαρχίας Γηρομηρίου.	1761	»	94
111) Περὶ τῆς ἐν Ἄρτῃ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.	1762	»	108
112) Περὶ τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Κρημνοῦ. 1761,	1764	»	212, 279
113) Περὶ τῆς ἐν Ἄρτῃ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου.	1762	»	112
114) Περὶ τῆς ἐν Ὀλύμπῳ Ἱ. Μονῆς			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
τοῦ Ἁγίου Διονυσίου.	1862	Ε'	112
115) Περὶ τοῦ ἐν Ποντοηρακλείᾳ χωρίου τῆς Χαλκηδόνος.	1759	»	116
116) Περὶ τῶν Μετοχίων τῆς Ἐπαρχίας Σαντορίνης	1761	»	113
117) Περὶ τῆς ἐν Τσερνίκῃ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου.	1763	»	124
118) Περὶ τῆς Σχολῆς Ἓξ Μαρμάρων (Σταμπούλ).	1763	»	125
119) Περὶ τῆς ἐν Σέρραις Ἱ. Μονῆς τοῦ Τιμίου Ποδρόμου.	1764	»	128
120) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Προφήτου Προδρόμου ἐν Λακεδαιμονίᾳ.	1866	»	129· 163
121) Περὶ τῶν Σταυροπηγίων Ἱ. Μονῶν τῆς Ἱ. Μητροπ. Ἀθηνῶν.	1764	»	131
122) Περὶ τῆς ἐν Κούλουρῃ Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου.	1764	»	130
123) Περὶ τῆς ἐν Καρυοπόλει Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου·	1765	»	139
124) Περὶ τῆς ἐν Κεφαλληνίᾳ Ἱ. Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.	1765	»	29· 120
125) Περὶ τῆς ἐν Νήσῳ Χάλκῃ Ἱ. Μονῆς τῆς Παναγίας Καμαριωτίσσης	1764	»	140
126) Περὶ τῆς ἐν τῇ νήσῳ Χάλκῃ Ἱ. Μονῆς τῆς Παναγίας Καμαριωτίσσης.	1865	»	279

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
τῆς Θεοτόκου ἐν Τήνῳ.	1784	Η'	2
140) Περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἰ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου ἀκροτηριανῆς.	1784	»	5
141) Περὶ τῆς ἐν Ἰγιασίῳ Ἰ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος.	1785	»	7
142) Περὶ τῆς ἐν Κεφαλληνίᾳ Ἰ. Μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.	1785	»	10
143) Περὶ τῆς εἰς Σταυροπηγιακὴν ἀξίαν προαγωγῆς τοῦ ἐν Τρικέροις Μονυδρίου τῆς Μεταμορφώσεως	1786	»	21
144) Περὶ τῆς ἐν Μύροις τῆς Λυκίας Ἰ. Μονῆς τοῦ Ἁγ. Νικολάου (ἐν τῇ Πισσιδείᾳ)	1786	»	22
145) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ τῆς Λακεδομονίας Ἰ. Μονῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου	1786	»	26
146) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Σκιάθου γυναικείας Ἰ. Μονῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.	1786	»	28
147) Περὶ τῆς ἐν Μοσχοννησίοις Ἰ. Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν	1786	»	30
148) Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Τζίας Ἰ. Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν	1786	»	32
149) Περὶ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Ἀντιγόνῃ μετοχίου τοῦ ἁγ. Γεωργίου τῆς Ἰ. Μονῆς Μ. Σπηλαίου.	1786	»	37
150) Περὶ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἰβηρι-			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
161) Περὶ τῆς ἐν Προύσῃ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· Πελεκητῆς	1788	Η′	80
162) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Κύκκου	1787	»	74
163) Περὶ τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μονεμβασίας Ἱ. Μονῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου	1788	»	81
164) Περὶ τῆς ἐν Ἐπισκοπῇ Αἴλους Ἱ. Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ ...	1788	»	83
165) Περὶ τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Προικοννήσου Ἱ. Μονυδρίου τοῦ Ἁγ. Γεωργίου τοῦ Μ. Βατοπαιδίου.	1788	»	86
166) Περὶ τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Ἱ. Μονῆς τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς	1789	»	88
167) Περὶ τῆς ἐν Σάμῳ Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου (ἡ λεγομένη τῆς Μεγάλης Παναγιᾶς)	1789	»	91
168) Περὶ τῶν ἐν Αἴνῳ Ἱ. Μονῶν τοῦ Τιμίου Προδρόμου, Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου καὶ Ἁγίου Παντελεήμονος	1790	»	95
169) Περὶ τῆς ἐν Φιλιππουπόλει Ἱ. Μονῆς τῆς Ἁγ. Τριάδος Βατζκόβου.	1790	»	97
170) Περὶ τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Ἱ. Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ Ζίτζης	1790	»	99
171) Περὶ τῆς ἐν Προικοννήσῳ Ἱ. Μονῆς τῆς ἁγ. Παρασκευῆς	1790	»	102

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
182) Περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱ. Μονῆς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ.	1791	Η'	143
183) Περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱ. Μονῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ (Βόσακου).	1791	»	146
184) Περὶ προσαρτήσεως τῆς χώρας Δημητσάνης εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Λακεδαιμονίας.	1791	»	151
185) Περὶ τῆς ἐν Ἀντιγόνῃ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Καρύπη	1791	»	154
186) Περὶ ἀποκαταστάσεως Ἡγουμένου ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τῆς Θεοτόκου τῆς νήσου Νάξου.	1792	»	158-160
187) Περὶ τῆς ἑνώσεως τῆς ἐν Στεμνίτζᾳ τῆς ἐπαρχίας Δημητσάνης Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Δημητρίου μετὰ τῆς αὐτόθι Σχολῆς.	1793	»	173
188) Περὶ τῆς ἑνώσεως τῆς ἐν Μασαρᾷ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου μετὰ τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἀρκαδίου (Κρήτης).	1793	»	178
189) Περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀρκαδίου.	1793	»	181
190) Περὶ τῶν Ἱ. Μοναστηρίων, Ἐκκλησιῶν καὶ Μετοχίων τοῦ Παναγίου Τάφου· ἵνα ἐν πᾶσι τούτοις μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ Μακαρ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.	1793	»	184
191) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Ἁγίας Α-			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
226) Περὶ διαφιλονεικουμένου τόπου μεταξὺ τῆς Ἱ. Μονῆς Χιλιανδαρίου καὶ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἐσφιγμένου	1798	Η΄·	314
227) Περὶ τῆς ἐν Πριγκήπῳ Ἱ. Μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ	1799	»	325
228) Περὶ τῆς ἐν Μολδοβλαχίᾳ Βατοπεδινῆς Ἱ· Μονῆς τῆς Θ. Ἀναλήψεως, ἐπιλεγομένης Σκολιᾶς	1799	»	327
229) Περὶ τῶν ἐν Μολδοβλαχίᾳ Ἁγιορειτικῶν Μοναστηρίων	1799	»	331
230) Περὶ προβιβασμοῦ εἰς Μητροπόλεις τῶν Ἀρχιεπισκ. Λευκάδος καὶ Κεφαλληνίας	1799	»	334
231) Περὶ τῆς ἐν τῇ νήσῳ Σαντορίνῃ Σχολῆς.	1799	»	336
232) Περὶ τοῦ ἐν Λήμνῳ τσιφλικίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως	1799	»	338
233) Περὶ τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῆς Ἐπαρχίας Ναυπάκτου	1792	»	169
234) Περὶ τῆς Ἱ· Μονῆς Λειμῶνος	1793	»	221
235) Περὶ τῆς ἐν τῇ νήσῳ Πάρῳ Ἱ. Μονῆς τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου	1800	»	340
236) Περὶ τῶν ἐν Βλαχίᾳ Ἱ. Μονῶν τοῦ Παναγίου Τάφου τοῦ Ἁγ. Ὄρους καὶ τοῦ Σινᾶ	1800	»	344
237) Περὶ τῶν ὁρίων τῆς Ἐπαρχίας			

	ΕΤΟΣ	ΚΩΔΙΞ	ΣΕΛΙΣ
247) Περὶ μετοικήσεως τῆς ἐν Κουρούτσεσμε Σχολῆς, ἐκ τοῦ οἴκου Μαυροκορδάτου εἰς τὸν νέον ἐαρινὸν Πατριαρχικὸν οἶκον	1804	Ι΄	119
248) Περὶ ἐπικυρώσεως τῆς δεσποτείας τῶν Ζωγραφιτῶν Πατέρων ἐν τοῖς κατὰ τὸ χωρίον τῆς ὁρμήλιας κειμένης κτήμασι τοῦ Μοναστηρίου αὐτῶν	1804	»	138
249) Περὶ τῶν Νεκροταφείων Ἐγρῆ - καπσοῦ.»	1804	»	140
250) Περὶ προσαρτήσεως τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγ. Ἰωάννου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Δημητρίου Κουρούτσεσμε»	1804	»	143
251) Περὶ ἑνώσεως αὖθις τῆς Ἐξαρχίας Τριπολιτζᾶς μετὰ τῆς Ἐπισκοπῆς Ἀμυλκῶν.	1804	»	144
252) Περὶ τῶν ὁρίων καὶ διαχωρισθέντων ἰδίων τόπων, τοῦ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει, κοινοβίου μοναστηρίου τοῦ Ἐσφιγμένου.	1804	»	159
253) Περὶ τῆς διοικήσεως καὶ οἰκονομίας τῆς κατὰ τὸ Μπέϊογλου νεωστὶ ἐκ βάθρων ἐγερθείσης Ἱ. Ἐκκλησίας τῆς Παναγίας τῶν Εἰσοδίων.	1804	»	161
254) Περὶ τοῦ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει κοινοβίου Μοναστηρίου τοῦ ἁγ. Διονυσίου.	1805	»	166

(Συνεχίζεται)

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ

Τὸ συνέδριον τοῦτο, δεύτερον εἰς τὴν σειράν, 1) συνεκλήθη πάλιν ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Ἰνστιτούτῳ τοῦ Μποσσαὶ τῆς Ἑλβετίας ἀπὸ τῆς 28ης Αὐγούστου μέχρι τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1959 καὶ συνεκέντρωσεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθηγητὰς καὶ μελετητὰς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ὑπηρετοῦντας εἰς διαφόρους ἐν τῷ κόσμῳ Θεολογικὰς Σχολὰς καὶ Πανεπιστήμια.

Χρέη προέδρου ἐξετέλει ὁ Ἀγγλικανὸς Ἐπίσκοπος Στ. Τσ. Νήϊλλ, 2) γνωστὸς ἐκ τῶν μελετῶν του ἐπὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

Τὴν φορὰν ταύτην οἱ Ὀρθόδοξοι ἦσαν περισσότεροι τοῦ ἑνός, ὅστις εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ παραστῇ κατὰ τὸ α΄) συνέδριον καὶ νὰ ἐκτελέσῃ κατόπιν ἐπὶ μίαν τριετίαν, χρέη Ὀρθοδόξου συνδέσμου καὶ συντονιστοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς προπαρασκευῆς τοῦ παρόντος συνεδρίου. 3)

Οὗτοι ἦσαν οἱ κ.κ. Γεράσιμος Κονιδάρης, καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, Κωνσταντῖνος Καλλίνικος καὶ Βασίλειος Σταυρίδης, καθηγηταὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης, Νικόλαος Νησιώτης, βοηθὸς Διευθυντὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἰνστιτούτου, ὁ προετοιμάσας τὰ τοῦ συνεδρίου καὶ ὁ Ἰωάννης Ζηζιούλας συμπληρῶν τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Ἱστορικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Χάρβαρτ. Ὁ κ. Ἰ-

---

1) Περὶ τοῦ πρώτου ἴδε ἐμὸν σημείωμα «Ἡ Σύσκεψις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἱστορικῶν» Ὀρθοδοξία 31 (1956) 470—6. Θεολογία 27 (1956) 509—12.

2) Τὸ προσκλητήριον διὰ τὸ συνέδριον γράμμα αὐτοῦ δίδεται ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει εἰς τὸ περιοδικὸν Ὀρθόδοξος Σκέψις 2 (1959) 205—6, 207—8, ἀρ. 13—14.

3) Ὑπ' αὐτοῦ τὸ 1956 «πολλάκις ἐτονίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς πληρεστέρας Ὀρθοδόξου ἀντιπροσωπεύσεως καὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ μελλοντικὰ σχέδια καὶ τῶν Καθολικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἱστορικῶν». Ἔνθ' ἀν. Ὀρθοδοξία, σ. 475, ὑποσημ. 1.

ωάννης Καλογήρου, καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας τῶν Δογμάτων καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης, κωλυθεὶς δὲν μετέσχεν. Ἡ ἐν τῷ συνεδρίῳ ἐν γένει ἀντιπροσώπευσις ὑπῆρξε πληρεστέρα· διότι τὴν φορὰν ταύτην ἦτο παρὼν καὶ ΡΚαθολικὸς ἀντιπρόσωπος· ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Λουβαὶν καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας π. Ρογῆρος Ὠμπέρ. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν Ἀγγλικανῶν καὶ τῶν Προτεσταντῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἱστορικῶν ἦσαν παρόντες πολλοὶ ἐκ τῶν παρευρεθέντων ἐν τῷ α΄) συνεδρίῳ καὶ ἄλλοι νεώτεροι.

Τὸ 1956 εἶχεν ἀποφασισθῆ «ἡ προετοιμασία ὑπὸ Ἐκκλησιαστικῶν Ἱστορικῶν, ἀνηκόντων εἰς ὡρισμένας περιοχάς, μελετῶν, αἵτινες θὰ καλύψουν τὴν ὅλην περίοδον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας. Οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Ἱστορικοὶ τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Χάλκης παρεκλήθησαν ὅπως ἀναλάβουν τὴν διαπραγμάτευσιν ἑνὸς θέματος περὶ τῶν σχέσεων τῶν Ὀρθοδόξων πρὸς τοὺς Προτεστάντας». 4) Πράγματι, συμφώνως πρὸς τὴν ἀρχικῶς τεθεῖσαν βάσιν καὶ μετὰ τὴν ἀνάλογον ἐκ τῶν πραγμάτων διεύρυνσιν ταύτης, προητοιμάσθησαν καὶ ἀνεγνώσθησαν αἱ ἑξῆς ὁμιλίαι :

Καθηγητὴς Ρ. Σ. Πώλ· Ἡ πρόοδος τῆς Οἰκουμενικῆς Κατανοήσεως.

Καθηγητὴς Γεράσιμος Κονιδάρης, Ὁ ἱστορικός, ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ περιχόμενον τῆς παραδόσεως κατὰ τοὺς δύο πρώτους αἰῶνας.

Καθηγητὴς Ρογῆρος Ὠμπέρ, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία καὶ Παράδοσις.

Καθηγητὴς Βασίλειος Σταυρίδης, Ὀρθοδοξία καὶ Ἀγγλικανισμὸς κατὰ τὸν Κ΄ αἰῶνα.

Καθηγητὴς Ἐρνέστος Μπέντζ· Περὶ τῆς ἱστορίας τῆς συναντήσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ μετὰ τῶν μὴ Χριστιανικῶν θρησκευμάτων.

Καθηγητὴς Σ. Ι κρηνσλαιντ, Ἡ Ὀξφόρδειος Κίνησις.

Καθηγητὴς Ρ. Ἐνὼ Μελέτη ἐπὶ τῆς ἱστοριογραφίας καὶ ἐκτιμήσεως τοῦ μοναχισμοῦ (τοῦ Δυτικοῦ κατὰ τὸν Μεσαίωνα).

Καθηγητὴς Χ. Φ. Γουόρθλεϋ, Ἡ κατὰ τὸν ΙΗ΄ αἰῶνα Μεγάλη Θρησκευτικὴ Ἀφύπνισις (ἐν Ἀμερικῇ).

Μετὰ τὰς ὁμιλίας ταύτας ἐπηκολούθησαν συζητήσεις διαφωτιστικαὶ ἐπὶ τῶν γενομένων ἀνακοινώσεων.

Κατὰ τὰς δύο τελευταίας συνεδρίας ἐγένετο κριτικὴ ἐπὶ τῶν

4) Ἔνθ., ἀν., σελ 475—6.

ἀποτελεσμάτων καὶ τῆς εὐρυτέρας γνωστοποιήσεως τοῦ ἔργου τοῦ πρώτου συνεδρίου. Κατεδείχθη δέ, ὅτι δὲν κατεβλήθη ἡ ἀπαιτουμένη προσπάθεια ἐπὶ τοῦ β' σημείου ζητηθέντος ὅπως ἀποφευχθῇ τὸ τοιοῦτον διὰ τὸ παρὸν συνέδριον. Οἱ κ.κ. σύνεδροι παρεκλήθησαν ὅπως γράψωσι σημειώματα εἰς θεολογ. περιοδικὰ ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ δευτέρου συνεδρίου· οἱ δὲ ὁμιληταὶ δημοσιεύσωσιν εἰς περιοδικὰ καὶ ἐν ἀνατύπῳ ἢ ἐν ἰδιαιτέραις ἐκδόσεσι τὰς ὁμιλίας αὐτῶν. 5)

Καθωρίσθησαν ἐκ νέου τὰ ὀνόματα τῶν καθηγητῶν, οἵτινες θὰ ἐκτελῶσι κατὰ τὸ ἐνδιάμεσον μεταξὺ τῶν συνεδρίων διάστημα χρέη γραμματέως ἢ συνδέσμου τῶν περιοχῶν αὐτῶν μετὰ τοῦ κέντρου καὶ τῶν ἄλλων τμημάτων. Ὡς τοιοῦτος διὰ τὴν περιοχὴν τῶν ἡμετέρων Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ Β. Σταυρίδου, ὑπεδείχθη ὁ κ. Γερ. Κονιδάρης.

Ὡς χρόνος τοῦ μέλλοντος συνεδρίου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἱστορικῶν ὡρίσθη τὸ ἔτος 1962 καὶ τόπος ὁ αὐτός.

Λόγου δὲ γενομένου περὶ τοῦ θέματος ἢ τῶν πρὸς συζήτησιν θεμάτων τοῦ τρίτου συνεδρίου ἀπεφασίσθη ὅπως τοιοῦτον θέμα προπαρασκευῆς καὶ συζητήσεως ἀποτελέσῃ ἡ μελέτη μιᾶς ὡρισμένης ἐποχῆς ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ ἢ ἑνὸς δοθέντος θέματος, ἅτινα καὶ θὰ ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον εἰσηγήσεων διαφόρων ὁμιλητῶν·

Ἐχαιρετίσθη εὐμενῶς ἡ παρουσία πολυπληθεστέρας Ὀρθοδόξου ἀντιπροσωπείας καὶ ἐκπροσώπου τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐτονίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς συνεχίσεως διὰ τὸ συνέδριον τοῦ αὐτοῦ παγκοσμίου, διεθνοῦς καὶ διεκκλησιαστικοῦ χαρακτῆρος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

---

5) Μνεία τοῦ συνεδρίου μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων ἀντιπροσώπων καὶ ὁμιλητῶν γίνεται ἐν τῷ περιοδικῷ Ὀρθόδοξος Σκέψις 2 (1959) 223 ἀρ. 15—6.

ΕΝΟΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Λόγος ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἱερολ. Διακ. κ. Χρυσοστ. Κωνσταντινίδου, Δρ. Θ., Καθηγητοῦ τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς Χάλκης, ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὴν Συνοδικὴν Θ. Λειτουργίαν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, τῇ 30ῃ Νοεμβρίου 1959.

Σεβασμιώτατε
Πατριαρχικὲ Ἐπίτροπε,
Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Εὐσεβὲς Πλήρωμα·

Ἡ κατ᾽ ἔτος ἀνακύκλησις τῶν μεγάλων ἑορτῶν τῆς πίστεως ἡμῶν παγιώνουν ἀναμφιβόλως ἐντὸς τῆς ψυχῆς ἡμῶν τὴν βεβαιότητα τῆς εἰς τοὺς αἰῶνας ἐπεκτάσεως τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Χθὲς καὶ σήμερον καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας, αἱ αὐταὶ ἅγιαι ἡμέραι, ἡ αὐτὴ πίστις καὶ εὐλάβεια, ἡ αὐτὴ λατρεία, ὁ αὐτὸς ἱερὸς χῶρος, τὸ αὐτὸ χριστιανικὸν πνεῦμα· Καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ συνεχιζομένη καὶ ἐπεκτεινομένη εἰς τὸ παντελές·

Ἀσφαλῶς ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἑορτὴν ἡ Θρονικὴ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐν τῷ περιπύστῳ τούτῳ Κέντρῳ τῆς Ὀρθοδοξίας, ἡ ἑορτὴ τῶν Γενεθλίων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς ἡμῶν Καθέδρας ἐν τῇ Πόλει ταύτῃ, ἡ ἑορτὴ καθ᾽ ἣν μνημονεύεται ἡ διὰ πρώτην φορὰν παγίωσις τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν ταπεινὴν μὲν πρότερον πολίχνην τοῦ Βύζαντος, τὴν ἀνυψωθεῖσαν ὅμως, κατὰ τὴν Θείαν Βουλὴν τοῦ Ὑψίστου, ὕστερον εἰς Καθέδραν τῆς Οἰκουμένης καὶ Πρώτην τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἡ ἑορτή, λέγω, αὕτη τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἀσφαλῶς εἶναι ἡ ἐκφραστικώτερον ἐξαγγέλλουσα, ἐν τῇ κατ᾽ ἔτος ἀνακυκλήσει καὶ εὐτυχεῖ ἐπιστροφῇ αὐτῆς, τὴν αἰωνιότητα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, τὸ ἀκατάλυτόν της, τὴν συνέχειάν της εἰς τοὺς αἰῶνας, τὴν ἑνότητά της εἰς τὸ παντελές· Χθὲς καὶ σήμερον καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας ἡ αὐτὴ Θρονικὴ ἑορτή, οἱ αὐτοὶ οἰκουμενικοὶ παλμοί, ἡ αὐτὴ αἴγλη, τὸ αὐτὸ ἀκατάλυτον πνεῦμα, ἡ αὐτὴ Ὀρθοδοξία, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῆς ὁ Οἰκουμενικὸς οὗτος Θρόνος, ἔκφρασις καὶ φορεὺς τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἑνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, Θρόνος πρωτοπορῶν, τέμνων γραμμὰς καὶ δίδων κατευθύνσεις, ἀναλαμβάνων πρωτοβουλίας καὶ δίδων συνέχειαν καὶ ἐπέκτασιν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὰ προβλήματα τῆς Ὀρθοδοξίας·

Θρόνος συλλαβὼν καὶ προβάλλων καὶ ἐκπροσωπῶν τὴν ἑνότητα τῆς Ὀρθοδοξίας, Θρόνος μετουσιῶν εἰς μίαν φωνὴν τὴν μίαν πίστιν καὶ τὴν μίαν Παράδοσιν τῆς Μιᾶς Ὀρθοδοξίας ἡμῶν, Θρόνος ἀκόμη πρὸς ὃν ἀποβλέπουν ὡς πρὸς ὑπεύθυνον φορέα τοῦ ἑνιαίου πνεύματος τῆς Μιᾶς Ὀρθοδοξίας ἡμῶν ὅλοι οἱ ἐκτὸς τῆς Ὀρθοδοξίας ἱστάμενοι Χριστιανοί. Ἰδού, ἀδελφοί μου, ποῖον εἶναι τὸ νόημα τῆς σημερινῆς Θρονικῆς ἑορτῆς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν. Εἶναι ἑορτὴ ἐκφράζουσα τὴν ἑνότητα τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἀντανακλῶσα τὴν ἑνότητα ταύτην ἐπὶ τοῦ γνησίου φορέος ταύτης, ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τοῦ Φαναρίου.

Ἡ ἑνότης τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ὁ φορεὺς τῆς ἑνότητος αὐτῆς, τὸ Οἰκουμενικὸν ἡμῶν Πατριαρχεῖον! Ἰδού, ἀδελφοί μου, αἱ δύο βασικαὶ ἔννοιαι, περὶ τὰς ὁποίας ἐπιθυμῶ νὰ περιστρέψω τὸ σημερινόν μου κήρυγμα, ἐξαιτούμενος εὐμενῆ πρὸς τοῦτο τὴν ἀκρόασιν ὑμῶν.

***

Εἶναι γνωστὴ ἡ Θεολογικὴ βάσις, ὅτι «Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ» εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως, τὸ ὁποῖον εἰς πᾶσαν λειτουργικὴν ἡμῶν σύναξιν ἐπαναλαμβάνομεν, καὶ τὸ ὁποῖον μανθάνομεν καὶ ὁμολογοῦμεν, ὡς γνήσια τέκνα τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν ποὺ εἰσερχόμεθα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ποὺ ἀποκτῶμεν συνείδησιν ἐκκλησιαστικήν, ἐκφράζει τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν κατὰ τρόπον κατηγορηματικόν. Εἶναι γνωστὴ δὲ ἀκόμη καὶ ἡ ἐκκλησιολογικὴ θέσις ἡμῶν τῶν Ὀθοδόξων, ὅτι ἡ «Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολική» αὕτη Ἐκκλησία δὲν εἶναι, δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν Μίαν καὶ ἀδιαίρετον Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡμῶν. Δὲν θὰ μακρηγορήσω ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐκκλησιολογικῆς αὐτῆς ἀληθείας, ἡ ὁποία, ἀποτελοῦσα σήμερον, ὅσον καὶ χθές, ὅσον καὶ εἰς τὸ μέλλον, τὸ ἐπίκεντρον τῶν θεολογικῶν συζητήσεων μεταξὺ τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, εἶναι ἐν τούτοις τὸ βίωμα παντὸς Ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ καὶ ἡ βεβαιότης ἡ ἀπόλυτος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν. Ὑπάρχει βεβαίως, μία Ἐκκλησία, διατηρήσασα ἀλώβητον καὶ ἀπαρασάλευτον τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων, διασώσασα ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων τὴν διαδοχὴν τῶν προσώπων εἰς τοὺς ἐπισκόπους καὶ τὸν κλῆρόν της, ἀντιμετωπίσασα καὶ ἀποκόψασα πᾶσαν πλάνην καὶ πάντα πλανηθέντα ἀπὸ τὸ ὑγιὲς σῶμα αὐτῆς, διατηρήσασα διαρκῆ τὴν χάριν καὶ τὴν ἔννοιαν τῶν σωστικῶν μυστηρίων εἰς τὰ ὅσα ἐπιτελεῖ μυστήρια, καὶ ἀποβᾶσα ἡ μόνη σῴζουσα κιβωτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ ἡ Ἐκκλησία αὕτη εἶναι ἡ Μία Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἡμῶν.

Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα διὰ τὴν ἀπολογητικὴν ὑπεράσπισιν

τῆς ἐκκλησιολογικῆς ταύτης θέσεως, ἡ ὁποία θὰ μᾶς ὡδήγει πολὺ μακράν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω, εἶναι τελείως ἄλλο· Ἡ ὡς ἱστορικὴ ὅσον καὶ ὑπερφυσικὴ πραγματικότης ὑπάρχουσα Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἡμῶν, ἐκ τῶν ἔνδον κρινομένη, ὅσον καὶ ἐκ τῶν ἔξω ὁρωμένη, εἶναι μία συμπαγὴς δύναμις, ἓν σῶμα ἡνωμένον, μία ὁλότης ἐνοποιημένη, τῆς ὁποίας ἡ ἑνότης συμπίπτει εἰς συγκεκριμένα τινὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα καὶ εἶναι οἱ γνώμονες, τὰ ἀλάνθαστα κριτήρια, αἱ ἀποδείξεις καὶ τὰ σύμβολα τῆς ἑνότητος τῆς Μιᾶς Ὀρθοδοξίας ἡμῶν. Θέλετε νὰ ἀπαριθμήσωμεν δι' ὀλίγων αὐτά;

Πρῶτον, ἡ Ἑνότης Πίστεως. Αὕτη ἐκδηλοῦται ἐντὸς τῆς Ὀρθοδοξίας ὑπὸ τὴν ἱστορικῶς ἀδιαμφισβήτητον καὶ θεολογικῶς ὁμοιότυπον ἔκφρασιν καὶ ἀποδοχὴν τῶν αὐτῶν δογμάτων καὶ τῶν αὐτῶν κεφαλαιωδῶν διδασκαλιῶν τῆς Μιᾶς καὶ ἀδιαιρέτου καὶ ἀληθοῦς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἡ ὁποία ἀποδέχεται καὶ στέργει, ὅπως λέγει καὶ ἡ σχετικὴ θεμελιώδης ὁμολογία πίστεως τῶν ἑκάστοτε νέων ἐπισκόπων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, «τὰς Ἁγίας καὶ Οἰκουμενικὰς ἑπτὰ Συνόδους, αἵτινες ἐπὶ φυλακῇ τῶν ὀρθῶν δογμάτων συνηθροίσθησαν, καθομολογοῦσα τοὺς ὑπ' αὐτῶν διωρισμένους στέργειν καὶ φυλάττειν Κανόνας καὶ τὰς ἁγίας διατάξεις, ὅσαι τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν Πατράσι, κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ χρόνους, διετυπώθησαν, πάντας οὓς ἀποδέχονται συναποδεχομένη καὶ πάντας οὓς ἀποστρέφονται συναποστρεφομένη».

Δεύτερον, ἡ Ἑνότης Παραδόσεως, τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, ἐννοῶ. Αὕτη ἐμφαίνεται εἰς τὴν ζῶσαν καὶ διὰ ζώσης μεταβιβασθεῖσαν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων, ἡ ὁποία, παρὰ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ σὺν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ, εἶναι ἡ ἑτέρα πηγὴ τῆς Ἀποκαλύψεως καὶ ἡ ὁποία ὡς τοιαύτη εἶναι ἀποτεθησαυρισμένη παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ οἰκοδομεῖ τὴν ζῶσαν ἐπιμαρτυρίαν τοῦ Παρακλήτου, ὅστις, κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Κυρίου, μένει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα ὁδηγήσῃ αὐτὴν εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ἡ Παράδοσις αὐτή, ὡς παρακαταθήκη ἱερὰ ἐντὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἶναι ἓν ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐκδήλων κριτηρίων τῆς ἑνότητος τῆς Μιᾶς Ὀρθοδοξίας ἡμῶν.

Τρίτον, ἡ Ἑνότης Λατρείας. Αὕτη ἐκφράζεται, τοῦτο μὲν ὑπὸ τὴν διήκουσαν διὰ πάσης τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀντίληψιν καὶ ἐκδοχὴν τοῦ αὐτοῦ πνεύματος τοῦ προσκυνεῖν καὶ λατρεύειν τὸν ἐν Τριάδι ὑμνούμενον Θεόν, τὸν ἐν Ἁγίοις ἐπαναπαυόμενον, καὶ τὸν αἶνον, τὴν δόξαν καὶ τὰς ἱκετηρίους δεήσεις ἡμῶν ἀποδεχόμενον καὶ τὰς ἀνάγκας ἡμῶν θεραπεύοντα, τοῦτο δὲ καὶ ὑπὸ τὴν διὰ τῶν αὐτῶν λατρευτικῶν τύπων, τῶν αὐτῶν εὐχολογιῶν καὶ τελετῶν καὶ μυστηρίων ἐκφραζομένην κοινὴν λατρευτικὴν ζωήν, ἥτις καὶ ὁπουδήποτε καὶ

ἐὰν ἤθελε συναντηθῇ, καὶ παρὰ τὴν ποικιλίαν καὶ πολλαπλότητητα τῶν ἐξωτερικῶν τύπων καὶ μορφῶν ἐκφράσεως καὶ γλώσσης, εἶναι ἡ μία Ὀρθόδοξος Λατρεία τῆς Μιᾶς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Τέταρτον, ἡ Ἑνότης τοῦ Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφαλισμοῦ. Οὗτος εἶναι τὸ σύστημα ἐκεῖνο, ὅπερ, ἐν πνεύματι ἀπολύτως δημοκρατικῷ καὶ φιλελευθέρῳ κινούμενον, καὶ τὸν ὁμοσπονδιακὸν χαρακτῆρα τῆς διοικήσεως διασῶζον, καθιεροῖ τὴν ἐλευθερίαν ἐντὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἀναδεικνύει τὴν Ἐκκλησίαν θεσμὸν ἐλεύθερον, ἐν ἐλευθερίᾳ ἀνελισσόμενον καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἐξαγγέλλοντα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ θεοκρατικὸν καὶ ἀπολυταρχικὸν σύστημα τῆς Λατινικῆς Δύσεως, τὸ ὁποῖον συνθλίβει λαοὺς καὶ Ἐκκλησίας καὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἄχρωμον καὶ οἱονεὶ κοσμοπολιτικὸν σύστημα τῆς Προτεσταντικῆς παρατάξεως. Ἐντὸς τοῦ Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφαλισμοῦ, ὑπὸ τὸ ἰσάδελφον καὶ ὁμόσπονδον καθεστὼς καὶ ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς φιλαλληλίας καὶ τῆς ἀμοιβαίας τιμῆς, πᾶσα ἐπὶ μέρους ἀδελφὴ Ἐκκλησία εἶναι ἐλευθέρα εἰς τὴν προώθησιν καὶ προαγωγὴν τῶν κατ' αὐτήν, καὶ ὑπὸ τοιοῦτο καθεστὼς ἡ προκοπὴ βίου καὶ πίστεως ἑκάστης Ἐκκλησίας εἶναι πλήρης καὶ ἐξησφαλισμένη.

Πέμπτον, ἡ Ἑνότης τῆς Ὀρθοδόξου συνειδήσεως, τοῦ Ὀρθοδόξου κριτηρίου ἢ αἰσθητηρίου ἢ πνεύματος εὐρύτερον, τὸ ὁποῖον διττῶς ἀπηχεῖ εἰς ἑκάστην παρουσιαζομένην περίπτωσιν τὴν Ὀρθοδοξίαν τῶν Ὀρθοδόξων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς Ὀρθοδόξου ἐκφράσεως καὶ ἐμφανίσεως τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως ὑπὸ παντὸς Ὀρθοδόξου μέλους τῆς Ἐκκλησίας, ἀνεξαρτήτως μάλιστα τῆς πνευματικῆς καταρτίσεως καὶ δοκιμότητος αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ διὰ τῆς διαισθήσεως ἢ ἀναγνωρίσεως ἢ ἀντικρούσεως καὶ ἀπορρίψεως παντὸς ὅπερ δὲν εἶναι ὀρθόδοξον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐσωτερικοῦ αἰσθητηρίου ἢ κριτηρίου, ὅπερ ἔχει πᾶσα Ὀρθόδοξος ψυχή. Ἀσύλληπτον, ἀστάθμητον, ἐσωτερικὸν τὸ κριτήριον τοῦτο, λειτουργεῖ μὲ ἀδιάψευστον ἀκριβολογίαν καὶ εἶναι ἐκεῖνο ἀκριβῶς, τὸ ὁποῖον θέτει τὴν σφραγίδα τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς πᾶν ὅ,τι εἶναι Ὀρθόδοξον, ἢ ἐπιρρίπτει τὴν κηλῖδα τῆς πλάνης καὶ τῆς διαστροφῆς εἰς πᾶν ὅ,τι εἶναι ξένον καὶ ὀθνεῖον πρὸς τὴν Ὀρθοδοξίαν. Ἡ Ὀρθόδοξος αὐτὴ συνείδησις εἶναι ἓν ἐκ τῶν πολυτιμοτέρων στοιχείων τῆς Ὀρθοδόξου ψυχῆς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ οἰκοδομεῖται τὸ ἀκατάλυτον τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἡ ἀντοχὴ αὐτῆς εἰς τὰς ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν ἀπειλὰς καὶ πολιορκίας.

Ἕκτον, ἡ Ἑνότης ἐν ταῖς «ποικιλίαις» τῆς Μιᾶς Ὀρθοδοξίας ἡμῶν. Ἀσφαλῶς παραλλήλως πρὸς τὰ σημεῖα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἐκ-

φράζουν καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων διαπιστοῦται ἡ ἑνότης τῆς Ὀρθοδοξίας ἡμῶν ὑπάρχουν καὶ αἱ πολλαπλαῖ κατ' ἀρχὴν ποικιλίαι αὐτῆς, ὑπὸ τὰς ὁποίας καὶ συνήθως συναντᾶται ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἡμῶν εἰς πλείστας ἐκ τῶν πρὸς τὰ ἔξω ἐκδηλώσεις αὐτῆς· Πρόκειται δι' ὅλα ἐκεῖνα τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα διακρίνουν, ἢ καλλίτερον εἰπεῖν, διαφοροποιοῦν τὴν Μίαν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡμῶν·

Εἶναι γνωστὰ τὰ σημεῖα αὐτά. Ποικιλίαι ἢ διαφοροποιήσεις ἐθνικαὶ ἢ φυλετικαί, διαφοροποιήσεις γλωσσικαί, ποικιλίαι εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ πολιτισμοῦ, ποικιλίαι προερχόμεναι ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῶν πολιτειακῶν καθεστώτων, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ζῇ καὶ ἀναπτύσσεται ἑκασταχοῦ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, διαφοροποιήσεις εἰς τὰς ἐπὶ μέρους διοικήσεις, ποικιλίαι εἰς τὰς λειτουργικὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα, ποικιλίαι πολλάκις εἰς τὴν ἀκολουθουμένην τακτικὴν ἀπέναντι τῶν διαφόρων γενικωτέρων ζητημάτων, διαφοροποιήσεις εἰς τὴν Ὀρθόδοξον διασπορὰν κλπ..

Ἐν τούτοις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω τοῦτο, ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ σημεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων διαφοροποιεῖται ἡ Μία Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἡμῶν, δὲν εἶναι καὶ σημεῖα διαιροῦντα ἢ μελίζοντα καὶ τεμαχίζοντα τὴν μίαν Ὀρθοδοξίαν ἡμῶν. Διότι πᾶν ὅ,τι ἐμφανίζεται εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ κρίσιν τοῦ παρατηρητοῦ, τόσον τοῦ ἡμετέρου, ὅσον καὶ τοῦ ξένου, ὡς σημεῖον, ὅπερ διαιρεῖ ἢ διασπᾷ τὴν ἑνότητα τῆς Ὀρθοδοξίας, ὅ,τι φαίνεται συνηθέστερον, ὅτι ἀποτελεῖ σημεῖον ἐξωτερικῆς διαφορᾶς ἢ ἀνομοιότητος ἢ ἀντιθέσεως καὶ ἀντινομίας, τοῦτο εἰς τὴν πραγματικότητα εἶναι ὁ ἔκτος ἀκριβῶς χαρακτὴρ ἑνότητος τῆς Ὀρθοδοξίας, τῆς ἑνότητος ἐν ταῖς ποικιλίαις.

Ἔγκειται δὲ ἡ ἑνότης αὕτη τῶν ποικιλιῶν εἰς τὴν πολλαπλότητα τῶν ἐπὶ μέρους ἐκδηλώσεων καὶ μορφῶν ζωῆς καὶ δράσεως καὶ ἱστορίας καὶ θεσμίων καὶ παραδόσεων καὶ προσαρμογῶν ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ, πολλαπλότητα ἡ ὁποία δίδει μὲν ὄψιν καὶ ἐμφάνισιν ποικίλλουσαν κατὰ τόπους εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἡ ὁποία καὶ διασώζει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν ἐπιχώριον χαρακτῆρα καὶ τὸ χρῶμα τοῦ τοπικισμοῦ ἢ αὐτοχθονισμοῦ ἢ καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὸ ἑκάστοτε περιβάλλον αὐτῆς, δὲν μερίζει ὅμως, οὐδὲ μελίζει τὴν Ὀρθοδοξίαν εἰς Ὀρθοδοξίας πολλαπλᾶς, οὐδὲ διακρίνει τὴν Μίαν Ἐκκλησίαν εἰς Ἐκκλησίας πολλὰς καὶ διαφόρους κατὰ τὸ νόημα καὶ τὴν οὐσίαν τῆς Ὀρθοδοξίας αὐτῆς·

Καὶ ἐξηγοῦμαι· Παράδειγμα ἔστω αὐτὸς ὁ Αὐτοκεφαλισμὸς τῆς Ὀρθοδοξίας, ἢ ἡ ποικιλία συστημάτων δι' ὧν ἀσκεῖται ἡ διοικητικὴ ἐξουσία ἐν ἑκάστῃ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ἢ ἡ ποικιλία τῶν λειτουργικῶν γλωσσῶν καὶ παραδόσεων εἰς τὰς κατὰ τόπους Ὀρθοδόξους Ἐκ-

κλησίας. Ὁ Χριστιανός, ὁ ὁποῖος θὰ εὑρεθῇ ἐπὶ παραδείγματι εἰς παρακολούθησιν τῆς Θείας Λειτουργίας ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ Πανσέπτου τούτου Πατριαρχικοῦ Ναοῦ ἢ ὑπὸ τὴν στέγην ὁποιουδήποτε Ναοῦ τῆς πλέον ἀπομεμακρυσμένης γωνίας Ὀρθοδόξου ἐπαρχίας, ὑπὸ τοὺς χρυσίζοντας θόλους Ναῶν Ὀρθοδόξων πολυτελῶν τῆς Ἀλεξανδρείας ἢ τοῦ Βελιγραδίου ἢ τοῦ Λονδίνου ἢ τοῦ Λὸς Ἄντζελες κλπ. ἢ ἐντὸς τοῦ ἐκ καλαμῶν ναϊδρίου τῆς Ἀφρικανικῆς Οὐγκάντα, πανταχοῦ θὰ ἔχῃ ὄχι ἁπλῶς τὴν ἐντύπωσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἐν Ὀρθοδόξῳ λατρείᾳ ὑμνεῖται ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων του, ἔστω καὶ ἐὰν δὲν ἀντιλαμβάνεται τὴν γλῶσσαν ἢ δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τὴν μουσικὴν ἢ ἀδυνατεῖ νὰ συνεξαρθῇ εἰς τὴν μεταρσίωσιν τῆς ὑμνογραφίας καὶ εἰς τὴν ἀκρόασιν τοῦ θείου λόγου. Ἡ Ὀρθοδοξία εἶναι μία ἐν πάσῃ Ὀρθοδόξῳ ψυχῇ καὶ ὑπέρκειται τῶν ἐπὶ μέρους ποικιλιῶν καὶ μορφῶν ἐκφράσεως τῶν βιωμάτων καὶ ἀληθειῶν της.

Αἱ διαφοροποιήσεις αὗται τὰς ὁποίας ἀνέφερα, ἐφ' ὅσον δὲν ἐγγίζουν τὰ ὅρια τῶν ὑπερβολῶν καὶ τῆς παραφθορᾶς τοῦ ἑνιαίου Ὀρθοδόξου φρονήματος, εἶναι χρήσιμοι, ἀλλὰ καὶ ἀναπόφευκτοι, ἐφ' ὅσον στενὰ συνδεδεμένη ἡ Ὀρθοδοξία ἡμῶν εἶναι μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς, ἐφ' ὅσον στενὰ ἐφάπτεται τῶν ἐθνικῶν, γλωσσικῶν κλπ. παραδόσεων τῶν λαῶν τοὺς ὁποίους ἐξυπηρετεῖ, ἐφ' ὅσον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ πλησίον τῶν ἀνθρώπων μένει καὶ ὀφείλει νὰ μένῃ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἡμῶν.

Καὶ ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἀπέναντι τῆς ἑνότητος ταύτης ποία εἶναι; Ὁ Οἰκουμενικὸς οὗτος Θρόνος, ἡ πρώτη τῶν κατὰ ἀνὰ Ἀνατολὰς Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἡ Οἰκουμενικὴ Καθέδρα τοῦ Πρωτοκλήτου Ἀνδρέου πῶς ἐξυπηρετεῖ τὴν ἔννοιαν τῆς ἑνότητος ταύτης;

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν εἶναι δεδομένη ἀπὸ τὴν ἱστορίαν, ἀπὸ τοὺς Κανόνας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἀπὸ τὴν κεκτημένην διορθόδοξον πεῖραν καὶ ἀπὸ τὴν διάρθρωσιν αὐτῶν τῶν καθ' ἡμέραν πραγμάτων ἐντὸς τῆς Ὀρθοδόξου ὁλότητος τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως εἶναι θέσις π ρ ω τ ο π ό ρ ο υ ἡ γ έ τ ι δ ο ς Ἐ κ κ λ η σ ί α ς μεταξὺ ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, θέσις ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπορρέει ἡ εὐθύνη ὅσον καὶ ἡ τιμὴ τῆς διατηρήσεως τῆς ἀπὸ αἰώνων κρατούσης τάξεως, τῆς διατηρήσεως τοῦ ἰδεώδους ἐκείνου statuquo, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀναγνωρίζεται καὶ τηρεῖται καὶ καθίσταται καθ' ἡμέραν σεβαστὸν τὸ δικαίωμα τῆς πρωτοπορείας καὶ πρωτοβουλίας τῆς πρώτης τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως ἐννοῶ, ἡ δὲ συνεργασία τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν, καὶ ἡ σύμπνοια αὐτῶν καὶ ἡ προσαρμογὴ

αὐτῶν εἰς τὴν χαρασσομένην καὶ ἀναλαμβανομένην κοινὴν γραμμὴν καὶ τακτικήν, ἐναρμονίζονται εἰς σύστημα κοινῆς ἐνεργείας, τὸ ὁποῖον ἀποπνέει τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ βαθυτέραν ἑνότητα· Σκεφθῶμεν διὰ μίαν στιγμὴν πῶς προωθοῦνται, ἐξετάζονται καὶ ἐξονυχίζονται τὰ διάφορα διορθόδοξα ζητήματα καὶ πῶς τελικῶς ἐκφράζονται καὶ ἐπισημοποιοῦνται αἱ ἐπ' αὐτῶν Ὀρθόδοξοι ἀπόψεις· Πάντα τὰ εὐρυτέρου διορθοδόξου ἐνδιαφέροντος ζητήματα διὰ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, διὰ τοῦ Οἰκουμεν. Πατριαρχείου, προβάλλονται ἢ καὶ ἄλλως τυχὸν τιθέμενα κοινοποιοῦνται καὶ παραπέμπονται πρὸς κοινὴν μελέτην εἰς τὰς λοιπὰς ἀδελφὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ἀκολούθως ἐκεῖθεν κατόπιν μελέτης καὶ ἐξετάσεως ἐπανέρχονται εἰς αὐτὸ ὁμοῦ μετὰ τῶν συμπερασμάτων τῆς γενομένης μελέτης, καὶ κατόπιν τῆς ὁριστικῆς κρίσεως ἐπ' αὐτῶν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας λαμβάνουσι τὴν ὁριστικὴν διατύπωσιν αὐτῶν διὰ τῶν Ὀργάνων τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὑπὸ τοῦ Προκαθημένου τῆς ὁποίας καὶ ἀνακοινοῦνται τοῖς ἐνδιαφερομένοις καὶ τῷ κόσμῳ· Καὶ τὸ σύστημα τοῦτο, ἰδεῶδες εἰς σύλληψιν καὶ εἰς ἐφαρμογήν, ἐμφανίζει τὴν Ὀρθοδοξίαν ἡμῶν ὑπὸ τὴν περισσότερον ἀντιπροσωπευτικὴν χροιὰν καὶ ὄψιν αὐτῆς, ὡς Ἐκκλησίαν δηλ. συγκειμένην ἀπὸ πολλὰς συνδρόμους, ὁμοιογενεῖς δὲ καὶ ἴσας, δυνάμεις, κεκτημένην δὲ μίαν φωνὴν καὶ ἔκφρασιν, τὴν φωνὴν καὶ ἔκφρασιν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Μιᾶς καὶ ἀδιαιρέτου Ὀρθοδοξίας ἡμῶν. Καὶ ἡ πρᾶξις αὕτη, τὸ statuquo αὐτό, εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς ἱστορίας καθιερωθέν, τὸ ὑπὸ τῶν Κανόνων προβλεπόμενον, καὶ ἰδίᾳ τὸ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ περιφήμου 28ου Κανόνος τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συνόδου προσαρμοζόμενον, τὸ ἀπὸ τὴν κεκτημένην πεῖραν ἄριστον εἰς ἑκάστην περίπτωσιν ἀποδεικνυόμενον, καὶ τελικῶς τὸ μόνον ἐπιβαλλόμενον καὶ ὡς ἀπαραίτητον κρινόμενον σύστημα ἐντὸς τῆς πολυδαιδάλου πλοκῆς τῶν διεθνῶν σήμερον διεκκλησιαστικῶν καὶ διορθοδόξων προβλημάτων τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας·

***

Ἀδελφοί μου· Δὲν θὰ μακρηγορήσω ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τῆς ἑνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ ἐπὶ τῆς θέσεως ἣν κατέχει ἐν τῇ ἐκπροσωπήσει τῆς ἑνότητος ταύτης ἡ Μήτηρ ἡμῶν Μεγάλη Ἐκκλησία· Εἶναι πράγματα τὰ ὁποῖα βιοῦνται καὶ διαπιστοῦνται κατὰ τὸν ἀσφαλέστερον τρόπον ἐντὸς τῆς Ὀρθοδοξίας ἡμῶν, εἰς διάστασιν καὶ ἔκτασιν ἱστορικὴν ὅσον καὶ καθ' ἡμέραν ἐμπειρίας, ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς τοὺς ζῶντας ἐντὸς αὐτῆς.

Ἡ ἡμέρα ἡ σημερινή, ἡ μεγάλη ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου θεμελιωτοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἡ θρονικὴ τῆς σήμερον

πανήγυρις, ὀφείλει νὰ δώσῃ μίαν ἐπὶ πλέον ἐγγύησιν εἰς τὴν βεβαιότητα ἡμῶν, ὅτι ἀνήκομεν εἰς τὴν μίαν καὶ ἀδιαίρετον Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἰδιαίτατα εἰς τὸν Θρόνον ἐκεῖνον, ὅστις εἶναι ἡ ἔκφρασις, ὁ φορεύς, τὸ σύμβολον τῆς ἑνότητος τῆς Μιᾶς Ὀρθοδοξίας ἡμῶν.

Ὁ Σεπτὸς Προκαθήμενος αὐτῆς, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἡμῶν, ὁδεύων εὐλαβὴς προσκυνητὴς τῶν ἱερῶν Σκηνωμάτων τῆς Μιᾶς πίστεως καὶ τῆς μιᾶς παραδόσεως καὶ τῆς μιᾶς λατρείας, τῆς Μιᾶς Ὀρθοδοξίας ἡμῶν, γίνεται κομιστὴς κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, τοῦ πνεύματος τῆς ἑνότητος τῆς Ὀρθοδοξίας ἡμῶν καὶ διαγγελεὺς τοῦ πνεύματος συνεργασίας, ἀδελφώσεως, εἰρήνης καὶ δικαιοσύνης μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀνὰ τὸν κόσμον. Κλῆρος καὶ λαὸς ἐν τῇ βασιλευούσῃ, Ἱεραρχία καὶ ποίμνιον κροτήσωμεν χεῖρας ἐπὶ τῇ τιμίᾳ ταύτῃ ἀναβάσει τοῦ Πατριάρχου ἡμῶν, καὶ συνοδεύσωμεν αὐτὸν ἐν εὐχαῖς καὶ προσευχαῖς ὅπως ἀποβῇ ηὐλογημένη ἀπὸ Θεοῦ ἡ Πορεία Αὐτοῦ.

Σὺ δέ, Σεβασμιώτατε Πατριαρχικὲ Ἐπίτροπε, ἐκπροσωπῶν τὴν στιγμὴν ταύτην ἐν μέσῳ ἡμῶν, τὴν σεπτὴν Κορυφὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὕψωσον ἱκέτιδας τὰς χεῖρας Σου πρὸς τὸν Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν Χριστόν, ὅπως περιφρουρῇ ἀλώβητον καὶ εὐσταθοῦσαν τὴν ἑνότητα τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου ἐπὶ τῆς γῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ ὁδηγῶν ταύτην ἐξ ἀγαθῶν καταστάσεων εἰς ἀγαθοτέρας ἀνελίξεις καὶ ἐκ τιμίων ἐνεργειῶν εἰς τιμιωτάτας ἐκβάσεις, οἰκοδομούσας τὴν δόξαν Αὐτοῦ καὶ τῆς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ. Ἀμήν.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ΡΟΔΟΣ 1959)

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ τοῦ Θρόνου τοῦ Μεγάρου τῶν Ἱπποτῶν τῆς Ρόδου, ἤρχισαν, τὴν 5ην ἀπογευματινὴν τῆς 19ης Αὐγούστου, αἱ ἐργασίαι τῆς ἐτησίας Συνελεύσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, μὲ συμμετοχὴν Ἐκπροσώπων ὑπὲρ 100 Ἐκκλησιῶν καὶ Δογμάτων.

Οἱ ξένοι Σύνεδροι ἀφίχθησαν εἰς Ρόδον ἀτμοπλοϊκῶς καὶ ἀεροπορικῶς τὴν 18ην καὶ τὴν 19ην Αὐγούστου, γενόμενοι δεκτοὶ εἰς τὸ ἀεροδρόμιον καὶ τὸν ἐμπορικὸν λιμένα ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλλην. Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυρίδωνος καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ὁλόκληρος ἡ πόλις ἦτο σημαιοστόλιστος, μερίμνῃ τοῦ Δημάρχου κ. Πετρίδου, ἐνῷ μία τεραστία φωτεινὴ ἐπιγραφή, μὲ τὴν λέξιν «Οἰκουμένη» καὶ τὸ σύμβολον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, δηλαδὴ μία λέμβος, εἰς τὸ κέντρον τῆς ὁποίας ὑψοῦται μέγας Σταυρός, ἐδέσποζεν ἐπὶ τοῦ κτιρίου τῆς κεντρικῆς ἀγορᾶς. Οἱ κώδωνες ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν ἐκρούοντο χαρμοσύνως, ἐνῷ οἱ Σύνεδροι κατηυθύνοντο εἰς τὸ Καστέλλο, διὰ τὴν πανηγυρικὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου. Χάρις εἰς τὰς ἀόκνους φροντίδας τῆς ὑπὸ τὸν Ἅγιον Ρόδου Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, δεκαπέντε αἴθουσαι τοῦ μεγαλοπρεποῦς Παλατίου τῶν Ἱπποτῶν εἶχον διασκευασθῆ καταλλήλως εἰς αἰθούσας συνεδριάσεων, γραφεῖα Προέδρου, Γενικοῦ Γραμματέως, Τύπου, αἱ τῶν λοιπῶν βοηθητικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐνῷ παραλλήλως εἶχον ἐγκατασταθῆ εἰς αὐτὸ παραρτήματα τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ταχυδρομείου διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ξένων.

Εἰς τὴν πανηγυρικὴν ἐναρκτήριον συνεδρίασιν, παρέστησαν ὁ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γεώργιος Βογιατζῆς, ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσου κ. Ἀλ. Παπακωνσταντίνου, ὁ Δήμαρχος κ. Μιχ. Πτερίδης, οἱ Βουλευταὶ κ. κ. Ζίγδης καὶ Χαρίτος, ὁ Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν κ. Βασιλόπουλος, ὡς καὶ ἅπασαι αἱ Τοπικαὶ Ἀρχαὶ τοῦ Νομοῦ Δωδεκανήσου.

Ἄνωθεν τῆς ἕδρας τοῦ Προεδρείου ἦτο ἀνηρτημένη μεγάλη εἰκὼν μὲ τὸ σῆμα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου. Εἰς τὰς πρώτας σειρὰς εἶχον λάβει θέσιν οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Ὀρθοδόξων Ἀντιπροσωπειῶν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Ἐκπροσώπους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Μετὰ τὴν προσέλευσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου Αἰδ. Δόκτωρ Φράϋ ἐκήρυξε τὴν ἐναρ-

ξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν μὲ προσευχήν.

Ἀκολούθως ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Καθηγητὴς κ. Β. Ἰωαννίδης καὶ Γενικὸς Διευθυντὴς Θρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου καὶ Γραμματεὺς τῆς Ἑλληνικῆς Προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅστις ἀνέγνωσε τὸ κατωτέρω μήνυμα τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Παύλου, τὸ ὁποῖον οἱ Σύνεδροι, αἱ Ἀρχαὶ καὶ πάντες οἱ παριστάμενοι ἤκουσαν ὄρθιοι καὶ κατεχειροκρότησαν.

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΑΥΛΟΥ

«Ἡ Α. Μ., ἡ Βασίλισσα καὶ ἐγώ, λυπούμενοι διότι δὲν κατέστη εἰς ἡμᾶς δυνατὸν καὶ προσωπικῶς νὰ εὐχηθῶμεν εἰς ὑμᾶς τὸ ὡς εὖ παρέστητε, ἀπευθύνομεν πρὸς ἅπαντα τὰ ἐν Ρόδῳ συνεδριάζοντα Μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν θερμὸν χαιρετισμόν, ἐπὶ τῇ ἀφίξει ὑμῶν εἰς τὴν Χώραν μου, ἡ ὁποία διὰ τῆς Θείας Προνοίας ἐπελέγη, ἵνα, διὰ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν, ἀποβῇ ἡ κοιτὶς τοῦ Δυτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ αὔρα δὲ τοῦ Πνεύματος, τὸ ὁποῖον μετέδιδε πρὸ 19 ἀκριβῶς αἰώνων διελθὼν ἐκ Ρόδου Μέγας οὗτος Ἀπόστολος, εὔχομαι, ὅπως κατευθύνῃ πάντοτε τὰς ἡμετέρας συναντήσεις καὶ τὸ ὅλον ἔργον σας, καὶ ἡ ἔλξις τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν οὗτος ἐκήρυξε, νὰ ἀποβῇ ἡ συνεκτικὴ δύναμις, ἡ ὁποία θὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἑνότητα μεταξὺ πάντων τῶν ἐπικαλουμένων τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ὥστε τὰ διδάγματά Του νὰ ἀναγνωρισθοῦν πανταχοῦ, ὡς θεμέλιον διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς εὐτυχεστέρας αὔριον.

ΠΑΥΛΟΣ Βασιλεύς».

Μεθ' ὃ ἐδόθη ὁ λόγος εἰς τὸν προεδρεύοντα τῆς Πατριαρχικῆς Ἀντιπροσωπείας Σεβ. Μητροπολίτην Θυατείρων κ. Ἀθηναγόραν, ὅστις, ἀφοῦ ἐχαιρέτησε τὸ Συνέδριον, ἀνέγνωσε χαιρετιστήριον μήνυμα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξέφραζε τὴν χαρὰν Αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῷ κλίματι τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου συνήρχετο, εἰς Συνέδριον, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, καθ' ὃ παρίστατο νοερῶς, καὶ ἀπηύθυνε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Αὐτοῦ διὰ τὴν εὐόδωσιν καὶ ἐπιτυχίαν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.

Ἀκολούθως τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ Ὑπουργὸς Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Γεώργιος Βογιατζῆς, ὡς Ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αἰδεσιμώτατε κύριε Πρόεδρε,
Σεβασμιώτατοι,
καὶ λοιποὶ κύριοι Σύνεδροι,

Τὸ ἐφετεινὸν Συνέδριον τοῦ Π. Σ. Ἐ., γίνεται ἐπὶ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους, φιλοξενεῖται δηλαδὴ εἰς μίαν Χώραν, ἡ ὁποία

εἶναι ἀπὸ τῶν πρώτων Χριστιανικῶν χρόνων καὶ ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον Χριστιανική.

Περισσότερν παρά ποτε ἡ ἐποχή μας ἔχει ἀνάγκην τοῦ παραδείγματος ζωῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς διδαχῆς Του. Ἡ φυσιογνωμία τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος ἐνθουσιάζει πολλούς, διὰ τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν τομέα τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς τεχνικῆς. Καὶ εἶναι ὄντως ἀξιόλογα τὰ ἐπιτεύγματα ταῦτα. Παρ' ὅλην ὅμως τὴν τεχνικὴν ταύτην πρόοδον, παρ' ὅλας τὰς ἀνέσεις καὶ τὰς εὐκολίας, ὁ ἄνθρωπος δὲν κατέστη εὐτυχέστερος, διότι δὲν ἐπέτυχε νὰ ἰσορροπήσῃ τὴν θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τοῦ σαρκίου πρὸς τὴν θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῆς ψυχῆς.

Εἰς τὰς ὑλικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου ἐδόθη τὸ προβάδισμα. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ Χριστιανικὴ φιλανθρωπία διὰ τὰς ἀνάγκας τὰς ὑλικὰς τοῦ ἀνθρώπου μεριμνᾷ, καὶ εἰς αὐτὰς σχεδὸν ἐξαντλεῖται. Ὅμως «οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνον ζήσεται ἄνθρωπος». Ἂν εἷς ἄνθρωπος τραυματισθῇ σωματικῶς, ἂν χυθῇ ὀλίγον αἷμά του, ἐπιστρατεύονται οἱ πάντες, διὰ νὰ τὸν βοηθήσουν. Καὶ ὀρθῶς πράττουν. Ἂν ὅμως εἷς ἄλλος, ἢ πολλοί, τραυματισθοῦν ψυχικά, ὄχι μόνν δὲν σημειοῦται ὁ αὐτὸς φιλανθρωπικὸς συναγερμός, ἀλλ' οἱ περισσότεροι κωφεύουν. Καὶ ὅμως κάποτε ἕνα δάκρυ ἐκφράζει ψυχικοὺς πόνους πολὺ σοβαρωτέρους ἀπὸ μίαν λύσιν τῆς συνεχείας τῆς σαρκός. Τὸ δάκρυ εἶναι τὸ αἷμα τῆς ψυχῆς.

Εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου τὸ παράδειγμα ζωῆς καὶ ἡ διδαχὴ τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ εἶναι τὸ μόνο βάλσαμον, ποὺ ἐχύθη εἰς τὰς πληγὰς τῆς ψυχῆς καὶ ἔδωσε φωτεινὴν διέξοδον εἰς τὸ δραματικὸν πνευματικὸν καὶ ψυχικὸν διέξοδον τοῦ κόσμου. Αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος ποὺ ἀληθῶς ἐστάθη «ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή».

Ἡ κίνησις τοῦ Π. Σ. Ε., ἀπορρέει νομίζω ἀπὸ δύο διαπιστώσεις :

1ον. Ὅτι οἱαιδήποτε καὶ ἂν εἶναι αἱ κατακτήσεις τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὸν ὑλικὸν καὶ τεχνικὸν τομέα, οὔτε ἡ ἀδικία καταργεῖται, οὔτε ἡ βία, οὔτε τὰ ἄνομα ὑλόφρονα συμφέροντα, καὶ

2ον) Ὅτι μόνον ἡ πίστις εἰς τὸν Χριστόν, ἡ ἐνεργουμένη δι' ἀγάπης, ἀποκαθιστᾷ τὴν ποθητὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ σαρκικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἀνθρώπου, δίχως τὴν ὁποίαν ὁ νόμος τῆς ζούγκλας εἶναι προωρισμένος νὰ διέπῃ ἐν τῇ οὐσίᾳ τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων.

Πρὸς τὰς δύο αὐτὰς διαπιστώσεις εἶναι σύμφωνοι ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ εἰς οἱανδήποτε Χριστιανικὴν Ὁμολογίαν καὶ ἂν ἀνήκουν.

Καὶ νομίζω, ὅτι τοῦτο εἶναι ἓν ὀρθὸν σημεῖον ἐπαφῆς καὶ μία θετικὴ ἀφετηρία ἐκκινήσεως πρὸς συνεργασίαν δι' ὅλας τὰς Χριστιανικὰς Ὁμολογίας. Καὶ νομίζω, ὅτι ὅσοι εἰλικρινῶς ποθοῦν τὴν ἕνωσιν ὅλων

τῶν Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν εἰς μίαν ἑνότητα πίστεως, ὡς ἦτο ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ κατὰ τοὺς πρώτους ὀκτὼ Χριστιανικοὺς αἰῶνας, τὰ σημεῖα ἐπαφῆς πρέπει νὰ ἐνισχύσουν, ὥστε διὰ τῆς καλοπίστου συζητήσεως καὶ τῆς ἐν πνεύματι Χριστοῦ γνωριμίας καὶ ἐπαφῆς νὰ ἄρουν τὰ ἐμπόδια τῆς Ἑνώσεως, χωρὶς φυσικὰ νὰ σημειωθῇ οὐδεμία ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Μιᾶς, Ἁγίας καὶ Ἀρχαίας Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Θέματα σπουδαῖα ἀπασχολοῦν ἀπὸ ἐτῶν τὴν «Οἰκουμενικὴν Κίνησιν», ἔναντι τῶν ὁποίων ὅλαι αἱ Χριστιανικαὶ Ὁμολογίαι ἔχουν ὑποχρέωσιν καὶ γνώμην νὰ διατυπώσουν καὶ σαφῆ στάσιν νὰ λάβουν. Παραλλήλως ὅμως πρέπει νὰ καταγοηθῇ, ὅτι ἡ διείσδυσις μιᾶς Χριστιανικῆς Ὁμολογίας εἰς τὴν περιοχὴν ἄλλης καὶ ἡ διὰ προπαγάνδας ἢ ὑλικῶν παροχῶν μείωσις τοῦ Ποιμνίου τῆς μιᾶς πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ Ποιμνίου τῆς ἄλλης, ὄχι μόνον εἶναι ἠθικῶς ἀπαράδεκτος, ἀλλὰ δημιουργεῖ κλῖμα δυσπιστίας, τὸ ὁποῖον οὐδόλως ὑποβοηθεῖ τὴν προσπάθειαν τῶν ἐπαφῶν καὶ τῆς συνεργασίας. «Ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθημεν», λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως εἶναι τόσον ἱερά, ὥστε δὲν πρέπει, οὔτε ἀμέσως νὰ καταργῆται, οὔτε ἐμμέσως νὰ ὑπονομεύεται δι' ὑλικῶν ἐξυπηρετήσεων.

Ἐν προκειμένῳ νομίζω, ὅτι συμπίπτουσιν αἱ γνῶμαι ἡμῶν ἀπολύτως καὶ μετ' ἰδιαζούσης χαρᾶς καὶ συγκινήσεως ἡ Ἑλληνικὴ κοινὴ γνώμη παρακολουθεῖ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Π. Σ. Ἐ. κατὰ πάσης ἐκδηλώσεως βίας, διὰ τὸν ἔλεγχον πάσης καταχρήσεως ἐξουσίας ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν εἰς βάρος τῶν ἀσθενεστέρων λαῶν, διὰ τὸν σωστικὸν παρεμβατισμὸν πρὸς καλὴν χρῆσιν τῆς δυνάμεως, εἰς τὴν διάδοσιν τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπου δὲν ἔχει συντελεσθῇ Εὐαγγελισμός, καὶ παραλλήλως πρὸς ὅλα ταῦτα διὰ τὴν ὑλικὴν βοήθειαν, ὅπου αἱ θεομηνίαι, οἱ πόλεμοι, ἢ ἡ βία κατέστησαν ἀνθρώπους ἀστέγους, ἀνέργους, ἀσίτους καὶ γυμνούς.

Ἐπιπροσθέτως τὸ Π. Σ. Ἐ. ἦλθεν ἀρωγὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλλην. Ἐκκλησίας, ὅταν αὕτη προσέφερε τὸ αἷμα τῶν Ἱερέων της καὶ τῶν πιστῶν της εἰς τὴν ἄμυναν κατὰ τῆς ὁλοκληρωτικῆς βίας.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔχει ἐκφράσει πολλάκις τὰς εὐχαριστίας της πρὸς τὸ Π. Σ. Ἐ., διὰ τὰ βοηθήματα, ἅτινα ἀπέστειλε πρὸς σεισμοπλήκτους, πρὸς πρόσφυγας, καθὼς καὶ διὰ τὰς ὑποτροφίας πρὸς ἀπόρους φοιτητάς, καὶ ἐπαναλαμβάνουσα πάλιν τὰς θερμὰς αὐτῆς εὐχαριστίας, εὔχεται ὅπως αἱ ἐργασίαι τοῦ ἀρξαμένου Συνεδρίου σας στεφθοῦν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς ὁποίας τὰ δεινὰ καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἐξυγίανσιν διὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἐτάξατε σκοπὸν τῆς ὀργανώσεώς σας.

Προσφώνησις Ἐπισκόπου Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος.

«Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,
Αἰδεσ. κ. Πρόεδρε,
Ἐξοχ. κ. Ὑπουργέ,
Κύριε Νομάρχα,
Κύριε Δήμαρχε,
Κύριοι Σύνεδροι,
Κυρίαι καὶ Κύριοι,

Ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κύριος Θεόκλητος εὐηρεστήθη, ὅπως δι' ἐμοῦ διαβιβάσῃ πρὸς τὰ Μέλη τῆς ἐνταῦθα συνερχομένης Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐγκαρδίους τοὺς χαιρετισμούς Του, θερμὸν τὸν ἀσπασμόν, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν συνεδριῶν τῆς προειρημένης Ἐπιτροπῆς, καὶ εἰλικρινεῖς τὰς εὐχὰς Αὐτοῦ, περὶ τῆς πλήρους εὐοδώσεως τῶν ἐργασιῶν της, συμφώνως πρὸς τοὺς σκοπούς, τῶν ὁποίων διατελεῖ ἐν γνώσει, λόγῳ τῆς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν συνεργασίας καὶ συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν καλουμένην Κίνησιν.

Οἱ σκοποὶ τῆς ἐν λόγῳ Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εἶναι τῷ ὄντι ἀξιοπρόσεκτοι, καθ' ὅτι ἡ ἐπιτελουμένη καλλιέργεια φιλικοῦ καὶ ἀδελφικοῦ πνεύματος μεταξύ, ὅσῳ τὸ δυνατὸν περισσοτέρων Χριστιανικῶν Ὁμάδων καὶ δὴ μεταξὺ τῶν συντηρητικωτέρων τοιούτων, ἡ δημιουργία πνεύματος ἀλληλοκατανοήσεως μεταξὺ τῶν Ἡγητόρων τῶν Χριστιανικῶν Ὁμάδων καὶ Ἐκκλησιῶν, πνεύματος καὶ κλίματος Χριστιανικῆς εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ ἀλληλοβοηθείας μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν λαῶν, ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν καλυτέραν καὶ τελεσφορωτέραν ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων ἐχθρῶν τοῦ πνεύματος τῶν δουλευόντων εἰς τὴν ὕλην, τῶν ὑπεναντίων καὶ ὀργάνων τῶν οὐδέποτε κατατιθεμένων τὰ ὅπλα δυνάμεων τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου. (Ἐφεσ. 6, 12).

Ἡ συνεργασία μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν τῶν διαφόρων ἀποχρώσεων ἐν τῇ καλουμένῃ Οἰκουμενικῇ Κινήσει, ἡ ἀλληλοβοήθεια, τῆς ὁποίας ἡ ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησία ἔχει ἀγαθωτάτην πεῖραν καὶ ἀνάμνησιν καὶ ἡ ἐν συνεργασίᾳ καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἀνταλλαγὴ σκέψεων καὶ ἀπόψεων, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν διαφόρων μεγάλων καὶ δυσεπιλύτων συγχρόνων προβλημάτων, καθίσταται σήμερον μὲν ἐπωφελέστατη, διὰ δὲ τὸ μέλλον πιθανὴ δυνατότης καθοδηγήσεως πρὸς τὴν πολυπόθητον ἑνότητα, τὴν ὁποίαν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία διακαῶς ἐπιθυμεῖ καὶ διὰ τὴν ὁποίαν εὔχεται ὁλοψύχως.

Ἡ ὁδὸς αὕτη, διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς πανταχόθεν ἐπιθυμητῆς ἑνότητος, θὰ εἶναι ἴσως τραχεῖα καὶ μακρά, ἀλλ' ὅταν οἱ μετέχοντες εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν καλουμένην Κίνησιν συνεργαζώμεθα ἐν πνεύματι κατανοήσεως, ἐν πνεύματι εἰλικρινοῦς Χριστιανικῆς ἁπλότητος, ὅταν ἐπικοινωνῶμεν, εἴτε ἐπισήμως, εἴτε ἀνεπισήμως, ἄνευ ὑστεροβουλίας, ὅταν κα-

τορθωθῇ, ὥστε τινὲς νὰ ἐκριζώσουν τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν, τὸν οὐ κατ' ἐπίγνωσιν ζῆλον, καὶ καταστείλουν τὰς ἐνεργείας τῆς, διὰ διαφόρων μέσων διαρπαγῆς πιστῶν ἐξ ἑτέρων Ὁμάδων ἢ Ἐκκλησιῶν, διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὀπαδῶν τῆς ἰδικῆς των Ὁμάδος, τότε θὰ ἔχωμεν σαφεῖς καὶ πραγματικὰς ἐνδείξεις, ὅτι ἀληθῶς Πνεῦμα Θεοῦ πνέει εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ θὰ δυνάμεθα νὰ στηριζώμεθα εἰς τὴν βεβαίαν πεποίθησιν καὶ ἐλπίδα, ὅτι εἰς τὴν περαιτέρω πορείαν τῆς εὐσταθείας τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως θὰ ἔχωμεν τὸν Θεὸν συνεργόν, ἐν τῷ Ὁποίῳ οὐδὲν ἀδυνατεῖ ῥῆμα. (Λουκ 1, 37).

Εἶναι λίαν εὐτυχὲς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἐφετεινὴ συνάντησις τῶν Μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν λαμβάνει χώραν εἰς τὴν ὡραίαν αὐτὴν Νῆσον, τὴν πρώτην τῆς Δωδεκανήσου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπάτησε καὶ ὁ Μέγας τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος, ὁ Παῦλος, (Πράξ. 21, 1), ἥτις Νῆσος οὐδέποτε ἔπαυσε, παρὰ τὰς ἀντιξοότητας καὶ τὰς διὰ μέσου τῶν αἰώνων πολυποικίλους συνθήκας, νὰ ἀποτελῇ τμῆμα καὶ χῶρον τῆς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς, τῆς Ὀρθοδοξίας, ἥτις ὡς θεματοφύλαξ τῆς πλήρους ἐν Χριστῷ διδασκαλίας, τῆς Παραδόσεως καὶ τῆς Λατρείας ἀποτελεῖ τὴν φυσικὴν καὶ ἱστορικὴν συνέχειαν μιᾶς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας, ὡς ἐκ τούτου δὲ τὴν μοναδικήν, ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν, ὕπαρξιν τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς τοιαύτη συμμετέχει καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν καλουμένην Κίνησιν, ἵνα διὰ τῆς παρουσίας αὐτῆς εἰς ταύτην, μεθ' ἑτέρων ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συντελέσῃ εἰς τὴν κατανόησιν τῶν εἰλικρινῶς ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν ἑνότητα, ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς καὶ πραγματικῆς βάσεως, ἥτις ἐπιτυγχανομένη ἐν τῇ Θείᾳ δυνάμει, τῇ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν τελειουμένῃ (Β'. Κοριθ. 12, 9), θὰ κάμῃ τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ Λυτρωτὴν Ἰησοῦν Χριστὸν νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Πατέρα Αὐτοῦ, ἐπειδὴ ὡδήγησε τοὺς ἐπὶ γῆς Χριστιανούς, «ἵνα πάντες ἓν ὦσιν». (Ἰωάν. 17, 21).

Ὁ Προκαθήμενος τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησίας ἐλπίζει, ὅτι διὰ τῶν προαναφερθέντων ἐν τῷ πνεύματι τῆς εἰλικρινοῦς ἀλληλοκατανοήσεως, τῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ τῆς ἀξιολογήσεως τῆς πραγματικῆς θέσεως ἑκάστης Χριστιανικῆς Ὁμάδος ἢ Ἐκκλησίας, ἔναντι τῆς ἀποκαλυφθείσης ἀληθείας, θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπιτέλεσις σημαντικῶν βημάτων διὰ τὴν ἐπανασύνδεσιν τῶν διερρηγμένων, διὰ τὴν ἄρσιν τῶν χασμάτων, ἅτινα παρεμβάλλονται μεταξὺ τῶν διαφόρων Χριστιανικῶν συνόλων, πρὸς μεγίστην θλῖψιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ τέλος διὰ τὴν σταθερὰν πρόοδον πάντων, πρὸς τὴν

ποθουμένην ἑνότητα, πρὸς δόξαν τῆς Κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι ὁ Κύριος καὶ Θεὸς καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἐπὶ τούτοις ἡ Α. Μακαριότης εὔχεται, ὅπως Πνεῦμα Θεοῦ, Πνεῦμα Σωτῆρος Χριστοῦ κατευθύνῃ ἐνταῦθα τὰς σκέψεις καὶ συζητήσεις ἡμῶν».

Η ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΡΟΔΟΥ

«Μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν ὁ λαὸς τῆς Ρόδου ὑποδέχεται εἰς τὴν ἱστορικὴν ταύτην Νῆσον τὰ διακεκριμένα Μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, καὶ μὲ ἐξαιρετικὴν συγκίνησιν καὶ ἐγὼ ὡς Ἐκπρόσωπος τοῦ Δήμου τῶν Ροδίων, σᾶς ἀπευθύνω τὸ «ὡς εὖ παρέστητε». Αἰσθανόμεθα εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν τὴν τιμήν, ἡ ὁποία προσγίγνεται εἰς τὴν Νῆσόν μας, διὰ τῆς ἐκλογῆς αὐτῆς ὡς ἕδρας τοῦ Συνεδρίου, καὶ εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς αὐτήν, ἐξαντλοῦντες ὅλας μας τὰς δυνάμεις καὶ τὰς δυνατότητας, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν τοῦ Συνεδρίου, οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ σκοποὶ παντὸς ἀνθρώπου, πιστεύοντος εἰς τὴν Θείαν καταγωγήν του καὶ εἰς τὰ ἀνώτερα ἰδανικά, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἠγωνίσθη διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος.

Βεβαίως θρησκευτικὴ εἶναι κατὰ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ἡ κυριωτέρα ἀποστολὴ τοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Εἰς τὰς ἡμέρας μας ὅμως τὰς τόσον ταραχώδεις, τὸ θρησκευτικὸν αὐτὸ περιεχόμενον ἐκτείνεται εἰς τοιαύτην εὐρύτητα, ὥστε νὰ καλύπτῃ ὅλας σχεδὸν τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ἐθνικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου τῶν ἐλευθέρων Ἐθνῶν.

Πράγματι δὲν νοεῖται πλέον εἰς τὰς ἡμέρας μας διαστολὴ τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἀτομικοῦ καὶ τοῦ ὁμαδικοῦ βίου, εἰς ἐκδηλώσεις ἐστερημένας θρησκευτικοῦ περιεχομένου καὶ εἰς ἐκδηλώσεις ἀνταποκρινομένας εἰς θρησκευτικὴν δρᾶσιν. Αὐτὴ εἶναι ἡ βασικὴ ἀντίληψις καὶ πίστις ἡμῶν, ἡ ὁποία μᾶς χωρίζει μὲ στεγανὸν παραπέτασμα, μὲ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι, ἔστω καὶ ματαίως, προσπαθοῦν νὰ ζήσουν «χωρὶς Θεόν».

Ἡμεῖς πιστεύομεν, ὅτι «τὰ πάντα καὶ πᾶσι ἐν Θεῷ εἶναι» καὶ ὅπως εἶπεν ὁ Θεορρήμων Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν, ἀγορεύων πρὸς τοὺς ἀρχαίους Ἀθηναίους, «ἐν Αὐτῷ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν».

Ὅ,τι ἀποκαλεῖται Χριστιανικὴ ζωή, ἐπιθυμοῦμεν νὰ καταστῇ ὄχι μόνον βασικὸς κανὼν τῶν πράξεων καὶ ἐνεργειῶν ἡμῶν, ὡς ἀτόμων καὶ ὡς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ δίδαγμα πρὸς τοὺς παραπλανημένους καὶ σημαία ἀγῶνος κατὰ τῶν ἀντιχριστιανικῶν διδασκαλιῶν.

Δὲν κομίζω τι νέον, ἂν ἐπαναλάβω ἐνώπιον ὑμῶν, ὅτι τὸ Χριστιανικὸν βίωμα, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Θεανθρώπου ἐθεμελιώθη, καλύπτει τώρα τὴν πίστιν ὅλων ἐκείνων ποὺ πιστεύουν εἰς τὴν ἀξίαν

τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὰ ἰδανικὰ τῆς ἐλευθερίας, τοῦ δικαίου, τῆς Χριστιανικῆς Δημοκρατίας, τοῦ λεγομένου Δυτικοῦ Πολιτισμοῦ.

Ἐχρησιμοποίησα ἕνα ὅρον ἀδόκιμον «Δυτικὸς Πολιτισμός». Τὸ ἔκαμα, ὄχι διότι πιστεύω εἰς τὴν ὀρθότητα τῆς ἐκφράσεως, ἀλλὰ διότι ἔτσι συνηθίζεται. Κατ' ἐμὲ εἶναι λάθος. Δὲν ὑπάρχει Δυτικὸς Πολιτισμός, ἁπλούστατα διότι δὲν ὑφίσταται Ἀνατολικὸς Πολιτισμός. Ἄν, ὅπως ὅλοι πιστεύομεν, βασικὸν στοιχεῖον τοῦ Πολιτισμοῦ εἶναι ἡ διαρκὴς ἀνύψωσις τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε νὰ καταστῇ οὗτος ἄξιος νὰ πλησιάσῃ τὸν Θεόν, τότε Πολιτισμός, στερούμενος τοῦ στοιχείου τούτου, δὲν εἶναι Πολιτισμός. Συνεπῶς, κανεὶς τρόπος ζωῆς, στερούμενος τοῦ στοιχείου τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεόν, ἠμπορεῖ νὰ ἀποκαλῆται «Πολιτισμός».

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ηὐξημέναι εἶναι καὶ αἱ εὐθύναι ὑμῶν, ὡς Ἡγετῶν τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, καὶ ἡμῶν ὡς πιστῶν. Περισσότερον ἀπὸ τὴν προσπάθειαν τοῦ Συνεδρίου σας, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν προσέγγισιν τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν καὶ ὁδηγήσῃ σὺν τῷ χρόνῳ εἰς τὴν μίαν ποίμνην, ἣν ὁ Θεάνθρωπος καθηγίασε τῷ τιμίῳ Του αἵματι, ἡμᾶς συγκινεῖ ἡ προσπάθεια, διὰ τὴν ἀπόλυτον ἐπικράτησιν τοῦ Χριστιανικοῦ πνεύματος εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας καὶ εἰς ὅλας τὰς σχέσεις τῶν Ἐθνῶν.

Διὰ τοῦτο μὲ βαθεῖαν συγκίνησιν καὶ σεβασμὸν χαιρετίζομεν τὴν παρουσίαν ἐδῶ Κορυφῶν τῶν ἁπανταχοῦ Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ἐλλογίμων Διδασκάλων τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ διάπυρος ὑψοῦται ἡ εὐχή, ὅπως τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον συμπαρεδρεύσῃ ὑμῖν καὶ ὁδηγήσῃ τὰς σκέψεις σας καὶ τὰ διαβήματά σας εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς Χριστιανικῆς ἀποστολῆς.

Ἡμεῖς, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ σας, θὰ προσφέρωμεν ὅλην τὴν θέρμην μας, τὴν πίστιν μας, τὰς ἐλπίδας μας, τὸν φωτεινὸν οὐρανὸν καὶ τὴν ἀνάμνησιν τῶν γεγονότων ποὺ εἰς αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν γωνίαν τῆς γῆς, ἐθεμελίωσαν, πρὸ αἰώνων, τὴν νέαν πίστιν τοῦ Ἐσταυρωμένου Σωτῆρος.

Καὶ θὰ ἀναμένωμεν ἀπὸ σᾶς, νὰ μᾶς διδάξητε ἐμπράκτως, ὅσα, κατὰ τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν, «εἰσὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα ἁγνά, ὅσα εὔφημα», διὰ νὰ τὰ καταστήσωμεν βίωμα καὶ ὁδηγὸν τῆς ζωῆς.

Καὶ πάλιν, καλῶς ἤλθατε εἰς τὴν φωτεινὴν αὐτὴν Νῆσον».

Ἀκολούθως ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσῆλθεν εἰς τὴν μελέτην τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀντιπροέδρου Δρ. Παίην, ὅτε τοῦ Προέδρου, παρισταμένου μέν, ἀλλὰ μὴ δυναμένου νὰ ἀσκήσῃ τὰ προεδρικὰ αὐτοῦ καθήκοντα, λόγῳ κρυολογήματος.

Κατὰ τὰς πρώτας τρεῖς ἡμέρας ἀνεγνώσθησαν αἱ πρὸς

τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκθέσεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς, τοῦ Γεν. Γραμματέως Δρ. Β. Τοὺφτ καὶ τῶν διαφόρων ἐπὶ μέρους Ἐπιτροπῶν.

Ἐπίκαιρον, στοχαστικὸν καὶ ἐξαιρετικῆς εὐγενείας ἐκρίθη παρὰ πάντων τὸ πρῶτον μέρος τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Γεν. Γραμματέως, τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν εἰς τρεῖς σελίδας τὴν ἱστορίαν τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920, ἐξαῖρον τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν σημασίαν τῆς ἀναληφθείσης ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρωτοβουλίας, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τοῦτο ἐθεωρεῖτο μᾶλλον οὐτοπία, καὶ ὑπετύπωσε τὴν προφητικὴν φωνὴν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὴν μορφὴν καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς «Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν».

Ἐν τῇ ροῇ τοῦ λόγου του ὁ Δρ. Τοὺφτ ἀνέφερε τὸ ἀκόλουθον σχόλιον τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Θυατείρων Γερμανοῦ, διαφωτιστικὸν τῆς ἐννοίας «Κοινωνία Ἐκκλησιῶν» ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Ἐγκυκλίῳ. Τὸ σχόλιον τοῦ ἀειμνήστου ἐκείνου Ἱεράρχου εἶναι τὸ ἑξῆς : «Τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ἐγκύκλιος εὐρύνει τὴν ἔννοιαν τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Μελῶν Ἐκκλησιῶν — ὡς μελῶν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος— κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἀποδεικνύει πόσον εὐρεῖα εἶναι ἡ ἀντίληψις τὴν ὁποίαν ἐκθέτει ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου».

Τὸ σχόλιον τοῦτο τοῦ Γεν. Γραμματέως προὐξένησεν ἀρίστην ἐντύπωσιν καὶ ἀπήχησιν μεταξὺ τῶν Συνέδρων, προκαλέσαν τὰς εὐμενεῖς αὐτῶν κρίσεις καὶ σχόλια καὶ κατεχειροκροτήθη.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς προσέθεσεν, ὅτι προσεχῶς, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 40ετίας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐγκυκλίου, πρόκειται ν' ἀφιερωθῇ εἰδικὸν τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ «Ecumenical Review» μὲ καλυτέραν καὶ συγχρονεστέραν μετάφρασιν αὐτῆς εἰς τὴν Ἀγγλικήν, πιστεύων, ὅτι ἡ ἀξιοποίησις τοῦ Ἐγγράφου θὰ αὐξήσῃ τὸ οἰκουμενικὸν ἐνδιαφέρον τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἐν συνεχείᾳ ἤρχισαν νὰ παρουσιάζωνται τὰ θέματα μελέτης καὶ αἱ εἰσηγήσεις τῶν ἐπὶ μέρους Διευθύνσεων καὶ Τμημάτων τοῦ Π. Συμβουλίου.

Κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν, οἱ ἐκ τῶν προτέρων ὁρισθέντες δύο Ὁμιληταί, ἤτοι ὁ Γερμανὸς Καθηγητὴς κ. Ἔτμοντ Σλὶγκ καὶ ὁ Ἱερολ. Διάκ. κ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης, ἔκαμαν κατὰ σειρὰν τὰς ἀνακοινώσεις αὐτῶν ἐπὶ κυρίου θέματος τοῦ Συνεδρίου : «Ἡ σημασία τῶν παραδόσεων Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς — ἐντὸς τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας».

Ὁ Γερμανὸς Καθηγητής, ἀναλύσας τὸ θέμα αὐτοῦ ἀπὸ ἱστορικῆς, λειτουργικῆς καὶ μυστικῆς πλευρᾶς, κατέληξεν εἰς συμπεράσματα ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Παραδόσεως, τονίσας ἰδιαιτέρως τὴν σημασίαν τῆς Ὀρθοδόξου διδασκαλίας καὶ λειτουργικῆς Ὑμνολογίας, ἐν τῇ ἀναπτύξει καὶ διαφυλάξει τῆς Παραδόσε-

ως, καὶ εἰπών, ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Παράδοσις δύναται νὰ ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν καλυτέραν κατανόησιν τῶν μεταξὺ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν φιλελευθέρων Προτεσταντικῶν Ὁμάδων ἀφ' ἑτέρου διαφορῶν.

ΑΜΕΣΩΣ μετὰ ταῦτα ἔκαμε τὴν Θεολογικὴν αὐτοῦ ἀνακοίνωσιν ὁ Ἱερολ. Διάκονος κ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης, ὅστις ἐν ἀρχῇ μὲν ἀνέλυσε τὴν ἔννοιαν τῆς Δογματικῆς Παραδόσεως, κατὰ τὴν Ὀρθόδοξον Θεολογίαν, καὶ τὴν βαθυτέραν σχέσιν ταύτης πρὸς τὴν Ἁγ. Γραφήν. Εἶτα δ' ἐξήτασε τὰς διαφοροποιημένας μορφὰς τῆς Παραδόσεως ἐν τῇ Δύσει καὶ δὴ τῇ Λατινικῇ, ἀπὸ τοῦ πρώτου μεγάλου Σχίσματος, καὶ ἐν τῷ Προτεσταντισμῷ ἀκολούθως ἀπὸ τοῦ Σχίσματος τῆς Μεταρρυθμίσεως καὶ ἐφεξῆς, ἀναπτύξας δὲ τὴν σχέσιν, ἥτις δύναται νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ τῶν διαφοροποιημένων τούτων μορφῶν «παραδόσεων» πρὸς τὴν μίαν καὶ ἀδιαίρετον «Παράδοσιν» τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας, ὑπεγράμμισε τὴν σημασίαν καὶ ἀξίαν, τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ ἔχουν αὗται πρὸς ἀλληλοπλουτισμὸν καὶ ἀλληλοκατανόησιν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ ὁμιλία αὕτη, ὁλοκληρώσασα τὴν μελέτην τοῦ περὶ Παραδόσεως θέματος, ἐν ἀμοιβαιότητι σκέψεων καὶ Θεολογικῆς κατανοήσεως, ἔτυχε τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας καὶ ἐκτιμήσεως.

Μετὰ ταῦτα παρουσιάσθησαν αἱ ἐκθέσεις :

α) Προγράμματα καὶ οἰκονομικῶν τοῦ Π. Σ. Ε.

β) Τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς, περὶ τῆς μελετωμένης συγχωνεύσεως τοῦ Π. Σ. Ε. μετὰ τοῦ Δ. Σ. Ι.

γ) Τῆς Ἐπιτροπῆς μελετῶν.

δ) Τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διεθνῶν ὑποθέσεων.

ε) Τοῦ συνελθόντος ἐν Θεσσαλονίκῃ Συνεδρίου ταχείας κοινωνικῆς ἐξελίξεως.

στ) Οἰκουμεν. δράσεως καί,

ζ) Πληροφοριῶν.

Παραπεμφθεισῶν τῶν ἐκθέσεων τούτων, μετὰ τῶν σχετικῶν κατευθύνσεων καὶ ὁδηγιῶν, εἰς τὰς καταρτισθείσας πέντε Ὑποεπιτροπάς, αἱ τελευταῖαι ἤρχισαν τὰς ἐπὶ μέρους συνεδριάσεις αὐτῶν, ἀπὸ τῆς πρωΐας τοῦ Σαββάτου, 22ας Αὐγούστου, ἀπὸ δὲ τῆς Τρίτης 25ης Αὐγούστου, ἤρξαντο ὑποβαλλόμενα εἰς τὴν Ὁλομέλειαν τὰ συμπεράσματα καὶ αἱ εἰσηγήσεις τῶν ὡς ἄνω Ὑποεπιτροπῶν, ἐφ' ὧν ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἔλαβε τὰς προσηκούσας ἀποφάσεις :

α) Περὶ τῆς συγκληθησομένης Γ'. Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Π. Σ. Ε., ὥρισεν ὡς τόπον αὐτῆς τὸ Νέον Δελχί, ἡμερομηνίαν δὲ τὴν περίοδον 18ης Νοεμβρίου -5ης Δεκεμβρίου 1961, μὲ ὅριον συμμετοχῆς μελῶν τὸν ἀριθμὸν 625.

β) Περὶ τῆς μελετωμένης συγχωνεύσεως ὥρισεν, ὅπως τὸ καταρτισθὲν σχέδιον ὁμοῦ μετὰ τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως, περὶ τῆς τροποποιήσεως ὡρισμέ-

νων ἄρθρων τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Π. Σ. Ἐ., ἐν περιπτώσει πραγματοποιήσεως τῆς συγχωνεύσεως, ἀποσταλῇ πρὸς τὰς Ἐκκλησίας - Μέλη, καὶ τὸ Δ. Σ. Ι., πρὸς μελέτην καὶ ἀπόφασιν, μέχρι προσεχοῦς Συνεδρίου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἤτοι τὸ θέρος 1961.

γ) Περὶ τοῦ θέματος τῆς Χριστιανικῆς μαρτυρίας, προσηλυτισμοῦ καὶ Θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἀπεφασίσθη, ὅπως ἡ ἤδη πρὸ τριετίας ἀποσταλεῖσα ἔκθεσις τοῦ Π. Σ. Ἐ., περὶ τοῦ θέματος τούτου, τυγχάνουσα τῆς προσηκούσης μελέτης ἀπὸ μέρους τῶν Ἐκκλησιῶν - Μελῶν, ἐπιστραφῇ, μέχρι τοῦ προσεχοῦς θέρους, τῇ Κεντρικῇ Ἐπιτροπῇ, ἵνα αὕτη λάβῃ τὴν ὁριστικὴν ἐν τῷ ζητήματι θέσιν.

δ) Ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον - Βάσις, ὡρίσθη, ὅπως ἡ καταρτισθεῖσα εὐρυτέρα Τριαδολογικὴ πρότασις παραπεμφθῇ εἰς τὴν περὶ «Πίστεως καὶ Τάξεως» Ἐπιτροπήν, ἥτις καὶ ἀπεφασίσθη, ὅπως δεχθῇ ἐν τοῖς ἐφεξῆς καὶ τὰς ὑποβληθησομένας νέας τροπολογίας, πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν αὐτῶν τῇ Γ΄ Γενικῇ Συνελεύσει.

ε) Περὶ ἀτομικῶν ὅπλων, ἐνεκρίθη, ὅπως, ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὸ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957 ψήφισμα, γένηται νεώτερον, πρὸς τὰς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Λαούς, πρὸς κατάπαυσιν τῶν ἀτομικῶν δοκιμῶν καὶ χαλάρωσιν τῆς διεθνοῦς ἐντάσεως.

Ἐν συνεχείᾳ ἐλήφθησαν ὡρισμέναι ἀποφάσεις, ἀναγόμεναι εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν ἐπὶ μέρους Διευθύνσεων, Τμημάτων καὶ Ἐπιτροπῶν τοῦ Π.Σ.Ε. καὶ ἐδόθησαν ὡρισμέναι κατευθύνσεις, περὶ τοῦ προγράμματος ἐργασίας καὶ προοπτικῆς τοῦ Συμβουλίου, ἰδιαιτέρως δ' ἐμελετήθη ἡ οἰκονομική, κτιριακὴ καὶ λοιπὴ διάρθρωσις αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Συνεδρίου, Πέμπτην, 27ην τοῦ μηνός, εἰσηγήσει τῆς ἐπὶ τῶν Διορισμῶν Ἐπιτροπῆς, ἐγένετο κατὰ τρόπον πανηγυρικὸν καὶ ὁμόφωνον, ἡ ἐκλογὴ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου ὡς Μέλους τοῦ Προεδρείου, εἰς τὴν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμν. Ἀρχιεπισκόπου Μιχαὴλ κενωθεῖσαν θέσιν. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος ηὐχαρίστησε τὰ Μέλη τῆς Κεντρ. Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐκλογὴν ταύτην, εἰπὼν ὅτι ὁ Σεβασμιώτατος, καταλαβὼν ἤδη τὸν χηρεύσαντα θρόνον τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, θὰ ἐκπληρώσῃ ἐπαξίως κατὰ πάντα καὶ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ὡς Μέλους ἐν τῷ Προεδρείῳ, συμβαλλόμενος εἰς τὴν προώθησιν τῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων τοῦ Π. Σ. Ἐκκλησιῶν.

Τὴν ἐπισφραγιστήριον τοῦ Συνεδρίου προσλαλιὰν ἔκαμεν ὁ Πρόεδρος τῆς Κεντρ. Ἐπιτροπῆς Δρ. Φράϋ, ὅστις πρωτίστως ηὐχαρίστησε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὸν Σεπτὸν Προκαθήμενον αὐτοῦ, διὰ τὴν εὐγενῆ πρόσκλησιν, τὴν δὲ Πατριαρχικὴν Ἀντιπροσωπείαν, διὰ τὴν ἀρτίαν ἐμφάνισιν καὶ τὴν ἐποικοδομητικὴν

παράστασιν ἐν τῷ Συνεδρίῳ, ἀνήγγειλε δὲ εἰς τοὺς Συνέδρους, ὅτι εὐθὺς ἀμέσως μέλλει, ἵνα ταξιδεύσῃ εἰς Σταμπούλ, ὅπως καὶ προφορικῶς ὑποβάλῃ ἀπὸ μέρους τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τὰ σέβη καὶ τὰς εὐχαριστίας τοῦ σώματος τῇ Α. Θ. Παναγιότητι.

Ἐν κατακλεῖδι καὶ πρὸ τῆς προσευχῆς, ὡμίλησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος, ὅστις ἐξῆρε τὴν σημασίαν τοῦ ἐφετεινοῦ Συνεδρίου ἔτι ἅπαξ, ηὐχαρίστησε τοὺς παρόντας καὶ ἰδιαιτέρως τὸ Προεδρεῖον, καὶ τοὺς ἰθύνοντας τῆς Κινήσεως, ὡς καὶ πάντα τὰ Μέλη, διὰ τὴν ὁμόθυμον συνεργασίαν καὶ κατανόησιν αὐτῶν, ὑπεγράμμισε τὴν ἀξιόλογον εἰς προσωπικότητας συμπαράστασιν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, προσεκάλεσε δὲ πάντας τοὺς Συνέδρους, ὅπως ἐπισκεφθῶσι νῦν, ἢ καὶ ἀργότερον, τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ὡς φιλοξενούμενοι Αὐτῆς, εἰς ἐπικοινωνίαν καὶ ἐπίρρωσιν τῶν Οἰκουμενικῶν δεσμῶν, καὶ ἵνα λάβωσι πεῖραν τῶν φιλοξένων αἰσθημάτων τοῦ Τουρκικοῦ Λαοῦ καὶ τῶν προόδων τῆς Τουρκίας.

Τὴν ἐπομένην, Παρασκευήν, 28ην Αὐγούστου, πάντες οἱ Σύνεδροι, ἐπιβιβασθέντες τοῦ ἀτμοπλοίου «Μιαούλης», ἀνεχώρησαν διὰ Πειραιᾶ, διελθόντες ἐκ τῶν Νήσων Πάτμου καὶ Τήνου, πρὸς προσκύνησιν εἰς τὸ Σπήλαιον τῆς Ἀποκαλύψεως καὶ τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Παναγίας Μεγαλόχαρης.

Τὸ ἐφετεινὸν Συνέδριον τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν Ρόδῳ, διεκρίθη διὰ τὴν διάχυτον εὐλάβειαν τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ τὴν ἐπικρατήσασαν κατ' αὐτὸ Χριστιανικὴν κοινωνίαν καὶ χαράν.

Εἰδικὸς χῶρος τοῦ Ἱστορικοῦ Καστέλλου εἶχε καταλλήλως διασκευασθῇ εἰς Εὐκτήριον Οἶκον, ὅπου ὑπὸ τὴν ἐπιβλητικὴν παρουσίαν ὑπερμεγέθους Σταυροῦ καὶ δύο ἁπλῶν κηροπηγίων, συνήρχοντο καθ' ἑκάστην οἱ ξένοι εἰς περισυλλογὴν καὶ προσευχήν, ἐνῷ οἱ Ὀρθόδοξοι προσηύχοντο κατ' ἰδίαν.

Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν μόνην μεσολαβήσασαν Κυριακήν, 23ην τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, ἐτελέσθη πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία, ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυρίδωνος, συμπαραστατουμένου ὑπὸ τοῦ Μ. Οἰκονόμου κ. Γ. Ἀναστασιάδου, τοῦ Πρωτοπρ. κ. Γεωργίου Φλωρόβσκυ, πολλοῦ Ἱερατείου καὶ διακονουμένου ὑπὸ τοῦ Ἱερολ. Διακόνου Καθηγητοῦ κ. Χρ. Κωνσταντινίδου. Ἔψαλε δὲ λαμπρῶς κατηρτισμένη Χορῳδία.

Ἐν τῇ δεξιᾷ πτέρυγι τοῦ σολέα παρέστη σύσσωμος ἡ ἐξ Ἱεραρχῶν καὶ λοιπῶν Κληρικῶν Ὀρθόδοξος Ἀντιπροσωπεία, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ πτέρυγι εἰδικὰ στασίδια εἶχον παραχωρηθῇ ὀνομαστικῶς εἰς τοὺς Προέδρους καὶ τοὺς λοιποὺς Ἰθύνοντας τοῦ Συμβουλίου.

Ἐν τῷ κυρίως Ναῷ παρέστησαν ἅπαντες οἱ Σύνεδροι, ἐν ἑ-

πισήμῳ ἐκκλησιαστικῇ καὶ ἀκαδημαϊκῇ περιβολῇ.

Ἐπίσης παρέστησαν ἅπασαι αἱ Ἀρχαὶ τοῦ τόπου, Πολιτικαί, Στρατιωτικαί, Δικαστικαί, Δημοτικαὶ καὶ πυκνότατον Ἐκκλησίασμα.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἱ. Εὐαγγελίου, ὡμίλησεν ὁ προεξάρχων Ἀρχιερεύς, ἀναφερθεὶς ἐπὶ τὸ ἱστορικώτερον μὲν εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐν τῇ «Οἰκουμενικῇ Κινήσει» ἀπὸ τοῦ ἔτους 1920 καὶ ἐφεξῆς, ἐπὶ τὸ θεολογικώτερον δὲ εἰς τὴν σημασίαν καὶ ἱερότητα τῆς ἰδέας τῆς ἑνότητος τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν ὁποίαν ἀπαραίτητος τυγχάνει ἡ προσευχὴ καὶ ἡ οἰκοδομοῦσα προσπάθεια τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐν τῷ τέλει τῆς Θ. Λειτουργίας ὡμίλησεν Ἀγγλιστὶ ὁ ἐκ τῶν Προέδρων τοῦ Π. Σ. Ἐ. διακεκριμένος ὑπερῆλιξ Σκῶτος Θεολόγος κ. Ἰωάννης Μπέλυ, ἀναλύσας τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τῆς ἀνθρωπότητος.

Αἱ ἐντυπώσεις τῶν Συνέδρων ἐκ τῆς κατανυκτικῶς τελεσθείσης Θ. Λειτουργίας ὑπῆρξαν βαθύταται, διάχυτος δὲ ἦτο εἰς τὰ πρόσωπα πάντων ἡ κατάνυξις καὶ ἱκανοποίησις. Ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς ἐμπειρίας δι' αὐτούς, οὐ τῆς τυχούσης, χαρακτηριστικὸν δὲ τῆς βαθείας ἐντυπώσεως καὶ συγκινήσεως ὑπῆρξε καὶ ἡ ὁμολογία, ἣν ἔκαμνε Σύνεδρος, μεταβὰς ἐκ δευτέρου εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς, πρὸς κατ' ἰδίαν αὐτοσυγκέντρωσιν. Οὗτος, παρακολουθήσας καὶ ἀποθαυμάσας τὴν ὁμάδα μιᾶς Οἰκογενείας γονέων καὶ τέκνων συμπροσευχομένων ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ, διεπίστωσεν, ὡς εἶπε, τὸν οἰκογενειακὸν χαρακτῆρα τῆς Ὀρθοδόξου λατρείας καὶ πίστεως.

Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου, πρὸς τιμὴν πάντων τῶν συμπροσευχηθέντων Ὀρθοδόξων, παρέθεσεν ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ τῆς Ρόδου γεῦμα. Ἦτο ὄντως ὑποβλητικὴ ἡ συγκέντρωσις 40 περίπου Ὀρθοδόξων περὶ τὴν κοινὴν τράπεζαν τῆς ἀγάπης, καθ' ἣν ἐπεκράτησεν ἀτμόσφαιρα πλήρους ἐγκαρδιότητος καὶ φιλοφροσύνης, παρασχεθείσης τῆς εὐκαιρίας πρὸς ἀνταλλαγὴν σκέψεων τόσον ἐπὶ τῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν ὅσον καὶ ἐπὶ θεμάτων Ὀρθοδόξου ἐνδιαφέροντος.

Ἐν τῷ Συνεδρίῳ ἄφθονος ἦτο καὶ ὁ τόνος τῆς Χριστιανικῆς χαρᾶς, ἐπικοινωνίας καὶ φιλοξένων διαθέσεων, τόσον ἀπὸ μέρους τοῦ Ποιμενάρχου Σεβ. Μητροπολίτου Ρόδου κ. Σπυρίδωνος, Προέδρου τῆς Διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, τῶν Μελῶν αὐτῆς, τοῦ Ἐξοχ. Νομάρχου Δωδεκανήσου, τοῦ κ. Δημάρχου Ρόδου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Ροδιακοῦ λαοῦ. Οὕτως:

1.— Ὁ Νομάρχης Δωδεκανήσων κ. Ἀλέξανδρος Παπακωνσταντίνου, κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ Συνεδρίου, ἐ-

δεξιώθη τοὺς Συνέδρους ἐν τῇ ἐπαύλει αὐτοῦ, παρασχὼν τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως οὗτοι ἔλθωσιν εἰς φιλικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας τῆς Ρόδου, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ παρατεθέντος πλουσίου δείπνου.

2.— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων, ἐδεξιώθη τοὺς Συνέδρους διὰ πλουσίου δείπνου ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Φιλερήμου, ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ ὑποβλητικοῦ μεσαιωνικοῦ κτιρίου καὶ εἰς τὸ ἀπαράμιλλον εἰς γραμμὴν καὶ τέχνην περιστήλιον αὐτοῦ, τὸ ἑσπέρας τῆς 24 Αὐγούστου.

3.— Ὁ Ἐντιμ. καὶ φιλοφρονέστατος Δήμαρχος Ρόδου κ. Μιχαὴλ Πετρίδης δὶς παρέσχε δείγματα τῶν φιλοξένων αἰσθημάτων αὐτοῦ, τὸ μὲν ἑσπέρας τῆς Πέμπτης, 20ῆς Αὐγούστου, προσκαλέσας τὰ Μέλη τοῦ Συνεδρίου ὑπὸ τὸ σεληνόφως εἰς τὸ ἀνακαινισθὲν ἱστορικὸν ἀνοικτὸν θέατρον τῆς Ρόδου, διὰ μουσικὴν πανδαισίαν, προσφερθεῖσαν ὑπὸ τοῦ διεθνῶς γνωστοῦ καλλιτέχνου τοῦ πιάνου κ. Γ. Θέμελη, ἐστερημένου μὲν τοῦ φυσικοῦ φωτός, πεπλουτισμένου ὅμως μὲ ἄπλετον ἐσωτερικὸν φῶς, τὸ ὁποῖον διηρμήνευσεν εἰς τὸ ρεσιτάλ του μὲ ἁρμονίαν, ἐσωτερικότητα καὶ βαθεῖαν πίστιν, εἰς τοὺς ριγῶντας ἐκ συγκινήσεως Συνέδρους, τὸ δὲ ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης, 26ης ἰδίου ἐκάλεσε τοὺς Συνέδρους εἰς ἐκδρομὴν πρὸς τὴν ἱστορικὴν τοποθεσίαν τῆς Λίνδου, ἔνθα εἶχεν ἀποβιβασθῇ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐπιστρέφων εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ τὴν β'. αὐτοῦ περιοδείαν.

Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἱερῶν χωμάτων, ὅπου ἐπάτησαν οἱ Ἀποστολικοὶ πόδες, καὶ τὴν εὐλαβῆ προσκύνησιν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ ἐν αὐτοῖς, μέσα εἰς ἐξαισίαν, ἀτμόσφαιραν, παρετέθη δεῖπνον ἐν τῇ γραφικῇ πλατείᾳ τῆς Λίνδου, μετὰ ταῦτα δὲ ὠργανώθησαν τοπικοὶ λαϊκοὶ χοροί, ὑπὸ εἰδικοῦ κλιμακίου νέων καὶ νεανίδων τῆς Νήσου.

4) Πρὸς τὰς παρισταμένας ἐν τῷ Συνεδρίῳ Ἀντιπροσώπους καὶ λοιπὰς συζύγους τῶν Συνέδρων, αἱ Γυναῖκες τῆς Ρόδου παρέσχον ἀπογευματινὴν δεξίωσιν, τὴν Τρίτην, 28ην Αὐγούστου, δώσασαι τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὰς ἐπισκεπτρίας νὰ γνωρίσωσι τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀγορὰν τῆς Ρόδου.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΓΟΡᾼ, ΤΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΩ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ, ΠΑΠΑΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, καθ' ὅλον τὸ διαρρεῦσαν θέρος, πρὸς περίθαλψιν τῆς Ἡμετέρας ὑγείας, ἐπὶ τετράμηνόν που διαμείναντες, παρηκολουθήσαμεν ταὐτοχρόνως τὰ ἐκκλησιαστικὰ γεγονότα, ἔν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, ἔνθα εἴδομεν καὶ προσωπικῶς τοὺς Μακαριωτάτους Ἀδελφοὺς ἐν Χριστῷ Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιον καὶ Ἱεροσολύμων κ. Βενέδικτον, ἐξ ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἐπεσκέφθη ἤδη τὴν Ὑμετέραν Ἀδελφικὴν Ἀγάπην, ὁ δὲ δεύτερος πρόκειται νὰ ἐπισκεφθῇ Αὐτήν. Ἐπεσκέφθημεν, οὐχ ἅπαξ, καὶ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητον, Ὅστις καὶ Αὐτὸς ἐπεσκέφθη τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, πολλοὶ δὲ ',Αρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς καὶ Κληρικοὶ διακεκριμένοι καὶ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογίας οὐκ ὀλίγοι ἐπεσκέφθησαν ὡσαύτως Ἡμᾶς. Καὶ τὴν ζωὴν τὴν θρησκευτικὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρηκολουθήσαμεν καὶ εἴμεθα ἀπὸ πάσης ἀπόψεως εὐχαριστημένοι.

Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐν Ἑλλάδι διαμονῆς Ἡμῶν, ἔσχομεν καὶ Ἡμεῖς τὴν πρότασιν, ἵνα ἐπισκεφθῶμεν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα. Ηὐχαριστήθημεν πολὺ ἐκ τῆς προτάσεως ταύτης, διότι ὅλος ὁ κόσμος, Ὀρθόδοξός τε καὶ μὴ Ὀρθόδοξος, θὰ ἐπληροφορεῖτο εὐχαρίστως τὴν ὁμόνοιαν, ἥτις ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν Τεσσάρων Ἱστορικῶν Πατριαρχείων, τῶν μεγαλειτέρων, καὶ θὰ ἐδιδάσκετο πλεῖστα ὅσα ἐκ τούτου ὠφέλιμα.

Δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ δώσωμεν εὐνοϊκὴν συνέχειαν εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, διὰ λόγους τοὺς ὁποίους προφορικῶς θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐξηγηθῶμεν. Πάντως οἱ λόγοι οὗτοι δὲν εἶναι ἐκκλησιαστικοί.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἐπειδὴ ἐξάπαντος εἶναι ἀπαραίτητον κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας νὰ συναντηθῶμεν, θὰ παρεκαλοῦμεν θερμῶς, ἵνα ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ἐὰν δὲν ἔχῃ κώλυμά τι, ἀποφασίσῃ νὰ ἔλθῃ προσωπικῶς πρὸς Ἡμᾶς.

Ἡ Αἴγυπτος, ὡς γνωστόν, εἶναι Θεοβάδιστος τόπος. Ἡ Π. Διαθήκη κατὰ μέγα μέρος ἀναφέρει τὴν δρᾶσιν τοῦ μεγάλου ἡμῶν Θεοῦ ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἀπὸ Ἀβραὰμ μέχρι τῆς μεταστάσεως τοῦ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύ-

πτου. Πολλοὶ προφῆται ἔδρασαν ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ. Ὁ Μωϋσῆς ἐν Αἰγύπτῳ ἐγεννήθη καὶ ἔδρασεν ὡς δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὑπῆρξε καὶ Θεόπτης. Καὶ πολλοὶ ἄλλοι Προφῆται ἔδρασαν καὶ ἐθαυματούργησαν ἐν αὐτῇ. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός ὡς βρέφος ἦλθε μετὰ τῆς Μητρός Του καὶ τοῦ Ἰωσὴφ καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Αἴγυπτον μέχρι δὲ σήμερον εὑρίσκεται τὸ Προσκύνημα αὐτῶν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν Π. Καΐρῳ.

Ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας ἐνωρίτατα ἐπίστευσεν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐλάτρευσεν Αὐτὸν καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην Ἐκκλησίαν ἤκμασεν. Ἀνέδειξε πολὺ ἐνωρὶς τοὺς Μεγάλους Διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας. Ἱδρύθησαν ἐν αὐτῇ αἱ μεγαλείτεραι Θεολογικαὶ Σχολαὶ καὶ διὰ τῶν Διδασκάλων της ὄχι μόνον διεδόθη ἡ εἰς Χριστὸν πίστις μέχρι τῶν Ἰνδιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπολεμήθησαν μέχρις ἐξοντώσεως οἱ αἱρετικοί. Ἐν αὐτῇ ἐνεφανίσθη καὶ ἤκμασεν ἐν ὅλῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ Μοναχικὸς βίος καὶ διέπρεψαν οἱ ἐξ αὐτοῦ προελθόντες, καὶ πλεῖστα ἄλλα μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἔλαβον χώραν. Ἀξίζει λοιπὸν ἢ δὲν ἀξίζει ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Χώραν ταύτην ;

Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι λόγοι θὰ συνετέλουν εἰς τὴν ἐπίσκεψιν : Ἐπίσκεψις εἰς τὸ Ὄρος Σινᾶ ὅπου ὁ μὲν Θεόπτης Μωϋσῆς εἶδε τὸν Θεόν, τὸ δὲ Μοναστήριον ἤκμασεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας εἴπερ τι καὶ ἄλλο.

Μετὰ τὸ Ὄρος Σινᾶ ἐπίσκεψις τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ὅπου ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἀνετράφη καὶ ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ μετεμορφώθη καὶ ἐβαπτίσθη καὶ ἐπειράσθη καὶ παρεδόθη εἰς τοὺς ἐχθροὺς Αὐτοῦ καὶ ἐσταυρώθη καὶ ἀπέθανε καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἱδρύθη ἡ πρώτη Ἐκκλησία. Ὑπάρχει ἁγιώτερος τόπος ἄξιος ἐπισκέψεως καὶ προσκυνήσεως ;

Μεθ' ὅλα ταῦτα, θὰ ἦτο δύσκολον καὶ τὸ Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας ὅπου τοσοῦτοι Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ Μάρτυρες τῆς Πίστεως ἡμῶν ἤκμασαν νὰ ἐπισκεφθῇ ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης ;

Ἂς ἐλπίσωμεν, ὅτι μετὰ τὰ ἄνωθι θὰ συγκατατεθῇ ἡ Ὑμετέρα Ἀγάπη νὰ ἐπισκεφθῇ Ἡμᾶς ὁπόταν δυνηθῇ εὐχαριστοῦντες δὲ Αὐτὴν ἐκ τῶν προτέρων διατελοῦμεν·

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τῇ 23ῃ Ὀκτωβρίου 1959.

† Ὁ Ἀλεξανδρείας ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ,

ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Πλήρωμα εὐτυχίας πνευματικῆς ἀπετέλεσε διὰ τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἡ ἔλευσις τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Βενεδίκτου, ἀφικομένου ἐξ Ἀθηνῶν εἰς τὴν Πόλιν ἡμῶν τῇ 24η τρ. μ., ἐν συνοδείᾳ τῶν Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, Ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας, Ἰορδανίας κ. Ἐπιφανίου, τῶν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. κ. Βασιλείου, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου Ἱεροσολύμων, Γερμανοῦ, Προέδρου τῶν Οἰκονομικῶν, Θεοδοσίου, Ἡγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Βηθανίας, Ἀνατολίου, Ἐξάρχου Παναγίου Τάφου ἐν Ἀθήναις, τοῦ Ἱεροδιακόνου κ. Ἀμβροσίου καὶ τοῦ Κλητῆρος κ. Ρεσάτ.

Τὴν Α. Μακαριότητα καὶ τὴν ἀκολουθίαν Αὐτῆς ὑπεδέχθησαν ἐν τῷ ἀερυδρομίῳ Γεσίλκιοϊ, ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος, Δέρκων, Φιλαδελφείας, Σελευκείας, οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Συμεών, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου, Ἰωάννης, Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου, ἐνταῦθα, ὁ Ἄρχων Μ. Ρήτωρ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ Λογοθέτης τῆς Σιωνίτιδος τοιαύτης κ. Βλαδ. Μιρμίρογλου, οἱ Ἐντιμ. κ. κ. Δ. Ἡρακλείδης, διευθύνων Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀλὶφ Σεμπάρα, Πρόξενος τοῦ Λιβάνου καὶ ἀρκετοὶ Ὁμογενεῖς.

Ἡ Α. Μακαριότης, φθάσασα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα περὶ ὥραν 11.30′ π. μ., ἐγένετο δεκτὴ πρὸ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῶν πύλης παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σελευκείας καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως, ἐν τοῖς προπυλαίοις ὑπὸ τεσσάρων Ἀρχιμανδριτῶν, ἐν δὲ τῇ αὐλῇ ὑπὸ τῶν Θεοφιλ. Ἐπισκόπων Παμφίλου, Δαφνουσίας, Τρῳάδος καὶ Μιλήτου, καθ᾿ ὃν χρόνον οἱ κώδωνες ἔκρουον χαρμοσύνως.

Ἐν τῷ Νάρθηκι, ὁ Πατριάρχης ἀναμενόμενος ὑπὸ τεσσάρων Ἀρχιμανδριτῶν μετὰ τεσσάρων Διακόνων, περιεβλήθη μανδύαν καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν Π. Πατριαρχικὸν Ναόν, προπορευομένων τῶν Ἑξαπτερύγων καὶ τοῦ Ἱερατείου, τῶν δὲ Πατριαρχικῶν Χορῶν ψαλλόντων τὸ «Ἄξιον ἐστί», ἐχώρησε πρὸς τὸ Ἱ. Βῆμα, προσεκύνησε τὸ Ἱ. Εὐαγγέλιον καὶ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὸν Σολέαν ηὐλόγησε τὸ πλήρωμα καὶ ἀνῆλθε τὸν Θρόνον.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Ἀκόλουθοι τῆς Α. Μακαριότητος καὶ οἱ ὑποδεχθέντες Αὐτὴν κατέλαβον τὰς ὁρισθείσας θέσεις, ἐν δὲ τοῖς Ἡγεμονικοῖς οἱ ὡς ἄνω Ἐπίσημοι, οἱ Βουλευταὶ Σταμποὺλ κ. κ. Ἀλέξανδρος Χατζόπουλος καὶ Χρῆστος Ἰωαννίδης, οἱ λοιποὶ Ὀφφικιάλοι τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Ἀχ. Μόσχος, Μ. Χαρτοφύλαξ, Γεώργιος Χόλεμπαχ, Μ.

Ρεφερενδάριος, Βασίλειος Αἰμιλιάδης, Ἄρχων Μυρεψός, οἱ Νομικοὶ Σύμβουλοι τῶν Πατριαρχείων κ. κ. Δημοσθένης Γιαγτζόγλου, Εὐστάθιος Σανταλτζόγλου, Καλούδης Λάσκαρης καὶ πλῆθος πολύ.

Ψάλλεται ἡ καθιερωμένη Δοξολογία ὑπὸ τῶν Πατριαρχικῶν Χορῶν, ὁ Πατριάρχης εὐλογεῖ καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν πάντες κινοῦνται κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν πρὸς τὰ Πατριαρχικὰ δώματα, πρὸ τοῦ Παρεκκλησίου τῶν ὁποίων ἡ Α. Μακαριότης ποιεῖ τον σταυρὸν καὶ ὁδηγεῖται εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον, ἐν ᾧ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀναμένει περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν: Χαλκηδόνος, Δέρκων, Πριγκηποννήσων, Προικοννήσου, Χαλδίας, Νεοκαισαρείας, Λαοδικείας, Σάρδεων, Ροδοπόλεως, Φιλαδελφείας καὶ Σελευκείας.

Οἱ δύο Πατριάρχαι ἐναγκαλίζονται ἀλλήλους καὶ ἐν προφανεῖ συγκινήσει ἀντaλλάσσουσι τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν. Γίνονται ἑκατέρωθεν συστάσεις καὶ εἶτα ἡ Α. Μακαριότης, λέγει τὰ ἑξῆς:

Παναγιώτατε,

Αἶνον εὐχαριστίας καὶ ὕμνον δοξολογίας προσενεγκόντες τῷ Δοτῆρι παντὸς ἀγαθοῦ Θεῷ ἡμῶν ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἡμῶν ἀφίξει εἰς τὴν Βασιλίδα τῶν Πόλεων, καὶ τὴν ἀγαπητὴν ταύτην Χώραν, ἥκομεν νῦν μετὰ τῆς περὶ Ἡμᾶς Συνοδείας διατρανῶσαι τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιοποθήτῳ Ἡμῖν καὶ πεπνυμένῃ Παναγιότητι τὰ ὑφ᾽ ὧν κατεχόμεθα ἱερὰ συναισθήματα ἀνεκλαλήτου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως καὶ ἱερᾶς συγκινήσεως, οὐ τῆς τυχούσης, ἐπὶ τῇ πανευτυχεῖ ταύτῃ συναντήσει Ἡμῶν.

Πόθον Ἡμῶν διακαῆ ἐπιτελοῦντες, ἡρμώμεθα τῆς ἐπὶ τὰ ἐνταῦθα ἀγούσης, ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων ἐπιβάντες, καὶ ὡς ἡ διψῶσα ἔλαφος ἐπιποθεῖ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτω καὶ ἡ καρδία Ἡμῶν ἐπεπόθησε τοῦ ἰδεῖν καὶ περιπτύξασθαι τὴν Ὑμετέραν πεφιλημένην Παναγιότητα, τὴν τιμίαν Κορυφὴν τῆς κατ᾽ Ἀνατολὰς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἥτις κλεΐζει τὸν σεπτόν, ἱστορικόν, ἔνδοξον καὶ μαρτυρικὸν Θρόνον τῆς Μεγάλης του Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Δεκάδες ἐτῶν παρῆλθον, ἀφ᾽ ὅτου οἱ ἀοίδιμοι Προκάτοχοι Ἡμῶν, φιλοφρόνως ἐχόμενοι, ἔφερον τὰ βήματα εἰς ἐπίσκεψιν ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν. Δεκάδες ἐτῶν παρῆλθον, ἀφ᾽ ὅτου αἱ καρδίαι ὁμοδόξων ἀντήλλασσον ὅλως ἐγκάρδιον ἀδελφῶν ἐνοστάλγουν τὰς ἱερὰς ἐκείνας στιγμάς, καθ᾽ ἃς περιπτυσσόμενοι ἀλλήλους θὰ ἀντήλλασσον τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμόν. Καὶ ὁ νόστος οὗτος, ἀποτέλεσμα παγκοσμίου κρίσεως, Θείᾳ βουλήσει, ἐγένετο ρεῦμα ἀγάπης καὶ πραγματικότητος καὶ καὶ κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν λογίζομεν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς, εὑρισκόμενοι ἐν μέσῳ ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν, ἀγωνιζομένων καὶ τούτων πρὸς διαιώνισιν τῆς παραδόσεως καὶ περιφρούρησιν καὶ κατασφάλισιν τῆς ἐνταῦθα τιμαλφοῦς ἱερᾶς ἡμῶν παρακαταθήκης.

Εἴη, οὖν, εὐλογημένον τὸ ὄνομα Κυρίου, ὅτι ἐχάρισεν Ἡμῖν τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμήν, καθ᾽ ἣν εὐλαβῶς ἀναμιμνησκόμεθα τῶν ἀοιδίμων

Προκατόχων τῆς Ὑμετέρας Γερασμιωτάτης Παναγιότητος, τὸν κλεϊσάντων τὸν περίπυστον Θρόνον Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Γρηγορίων Χρυσοστόμων, Φωτίων, Γενναδίων καὶ συμπάσης τῆς χορείας τῶν ἐνδόξων Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν, τῶν δεξιῶς οἰακοστροφησάντων τὴν πνευματικὴν ὁλκάδα τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ νομὰς σωτηρίους ποδηγεσάντων τὸ ἄνωθεν ἐμπιστευθὲν αὐτοῖς Χριστεπώνυμον πλήρωμα, εὐθαρσῶς δὲ καὶ γενναίως ἀγωνισαμένων διὰ μέσου τῶν αἰώνων, πρὸς ἑδραίωσιν τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν Πίστεως καὶ συγκροτησάντων τὰς Ἁγίας Οἰκουμενικὰς καὶ Τοπικὰς Συνόδους, δι᾿ ὧν διεμορφώθησαν τά τε δόγματα, οἱ ὅροι τῆς πίστεως, οἱ ἱεροὶ κανόνες καὶ αἱ λοιπαὶ λειτουργικαὶ καὶ ἠθικαὶ διατάξεις τῆς κατ᾿ Ἀνατολὰς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ τῇ μνήμῃ μὲν ἐκείνων ἀποτίομεν φόρον τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης, τῇ Ὑμετέρᾳ δὲ Σεπτῇ Κορυφῇ, τῷ Γεραρῷ Προκαθημένῳ σύμπαντος τοῦ Ὀρθοδόξου Συστήματος ἀποτίομεν φόρον θαυμασμοῦ καὶ ἐκφράζομεν τὸν δίκαιον Ἡμῶν ἔπαινον, ἀνθ᾿ ὧν ἀόκνους καταβάλλει προσπαθείας καὶ μεθ᾿ ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς τρέχει τὸν προκείμενον Αὐτῇ ἀγῶνα, πρὸς διατήρησιν ἀκεραίας καὶ ἀλωβήτου τῆς ἱερᾶς ταύτης Κιβωτοῦ, ἐν ᾗ ἐσφυρηλατήθησαν, ἀνεπτύχθησαν καὶ διεσώθησαν τὰ ὅσια καὶ ἱερὰ τῆς Θρησκείας ἡμῶν.

Οἱ πνευματικοὶ ἀγῶνές εἰσιν ὁ κλῆρος τῶν Λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου, ἑκάστη δ᾿ Ἐκκλησία ἔχει τὸν ἴδιον αὐτῆς Γολγοθᾶν.

Οὐδεὶς ἀντιλέγει, ὅτι καὶ ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης βαδίζει ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν Αὐτῆς. Ἀλλ᾿ ἀνδριζέσθω καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία Αὐτῆς, ὅτι ὁ Οὐράνιος τῆς Ἐκκλησίας Νυμφίος ἐπιβραβεύσει τοὺς ἱεροὺς Αὐτῆς ἀγῶνας.

Σύμπας ὁ Ὀρθόδοξος καὶ ὁ καθ᾿ ὅλου Χριστιανικὸς κόσμος συμμερίζονται τῶν ἀγώνων τῆς Ὑμετέρας Ἐκκλησίας καὶ μετὰ συμπαθείας προσβλέπουσι πρὸς Αὐτήν.

Κομίζοντες δ᾿ ἐπὶ τὴν Πόλιν τοιαύτην, καὶ δὴ ἐπὶ τὴν Ὑμετέραν Ἀδελφικὴν Ἀγάπην, τοὺς περὶ Αὐτὴν Ἁγίους Ἀδελφούς, καὶ τὸ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα τὴν χάριν τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου ἀρρωγὸν ἐν παντί, εὐχαριστοῦμεν Αὐτῇ ὁλοθύμως ἐπί τε τῇ ἐπιφυλαχθείσῃ Ἡμῖν καὶ τῇ Ἱερᾷ Ἡμῶν Συνοδείᾳ θερμῇ ὑποδοχῇ, δεόμενοι τοῦ Οὐρανίου τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορος σκέπειν Αὐτὴν ἐπιμήκιστον ἐν ἀκμῇ ὑγείας καὶ διασώζειν Αὐτὴν ὀρθοτομοῦσαν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ἐπ᾿ ἀγαθῷ ἀεὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης, ἀπαντῶν εἶπε:

«Μακαριώτατε καὶ περιπόθητε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ἐὰν εἰς πάντα ἀδελφὸν Ἅγιον, ἐρχόμενον εἰς τὰ ἱερὰ ταῦτα σκηνώματα, προσήκει τὸ «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου»,

ἐξαιρέτως προσιδιάζει τῇ Ὑμετέρᾳ γεραρᾷ καὶ περισπουδάστῳ Μακαριότητι, ὡς προερχομένῳ ἐκ τῶν ἱερῶν ἐκείνων ἐδαφῶν, ἔνθα ὁ Θεὸς ἐνηνθρώπισεν, ἔχυσε τὸ τίμιον αἷμα Αὐτοῦ, ἀνέστη, ἀνελήφθη εἰς οὐρανοὺς καὶ κατέπεμψε τὸ Ἅγ. Πνεῦμα πρὸς ἵδρυσιν τῆς Ἐκκλησίας.

Προσαγορεύομεν ὅθεν τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιοπόθητον Μακαριότητα καὶ τὴν Ἱερὰν Συνοδείαν Αὐτῆς, ἐν βαθυτάτῃ ψυχικῇ ἀγαλλιάσει, ἀπὸ μέρους ἡμῶν, τῆς περὶ ἡμᾶς Σεβασμίας Ἱεραρχίας, τῶν Λογάδων καὶ ἅπαντος τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος καὶ εὐχαριστοῦμεν Αὐτήν, ὄντως ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων ἀφικομένην, καὶ προσενεγκοῦσαν ἡμῖν τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Τάφου.

Ἀπεκάλεσεν ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης μαρτυρικὸν τὸν Οἰκουμενικὸν τοῦτον Θρόνον, ἀλλ' ἂν ὑπάρχῃ Θρόνος μαρτυρικός, ἐπὶ εἴκοσιν ὁλοκλήρους αἰῶνας, εἶναι ὁ Θρόνος τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ Ἱερομάρτυρος Ἰακώβου, οὗτινος τὴν μνήμην ἑωρτάσαμεν χθές, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν μαρτυρικὴν ἀλλὰ καὶ ἔνδοξον σταδιοδρομίαν καὶ ἀποστολὴν συνέχισαν οἱ Προκάτοχοι Ὑμῶν, νῦν δὲ ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, κλεΐζουσα τὸν Θρόνον, οὕτως ὥστε εἰς τὰ διὰ γραμμάτων ἀδελφικὰ συγχαρητήρια Ὑμῶν ἐπὶ τῇ ἐπαξίᾳ Θεόθεν κλήσει καὶ τῇ εὐσταθεῖ εἰς τοῦτον ἀνόδῳ Αὐτῆς, νὰ προσθέτωμεν νῦν καὶ αὐτοπροσώπως τὸν θερμὸν χαιρετισμὸν ἡμῶν, τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ τὸν θαυμασμὸν δι' ὅσα ἐν βραχεῖ χρονικῷ διαστήματι ἐπετύχατε, ὥστε νὰ ὀνομασθῆτε «Ρωμαῖος Πατριάρχης», τῆς Ἱερᾶς Πόλεως Ἱερουσαλήμ, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ κατακύρωσιν καὶ ἀναγνώρισιν θέσεως ἀπὸ τῶν αἰώνων ὁμολογουμένης.

Εὐχαριστοῦμεν, Μακαριώτατε, διὰ τὴν ἐπίσκεψιν Ὑμῶν ταύτην, ἐπιφυλασσόμενοι ἐν εὐρυτέρᾳ συγκεντρώσει πλατύτερον νὰ προσφωνήσωμεν Ὑμᾶς, καὶ δεόμεθα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ὅπως χαρίζηται Ὑμῖν ὑγείαν, ἵνα συνεχίζητε εὐκλεῶς καὶ θεοφιλῶς τὸ μέγα θαῦμα ὅπερ ἡ μεγαλώνυμος καὶ παλαίφατος Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης ἐπιτελεῖ ὡς ἀκοίμητος φύλαξ καὶ φρουρὸς τῶν Προσκυνημάτων τὰ ὁποῖα ὁ Χριστὸς ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν Ὀρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ εὐσεβὲς Γένος.

Εὐχαριστοῦμεν καὶ διὰ τὴν ἑτέραν εὐλογίαν, τὴν ὁποίαν ἐκομίσατε ἡμῖν, ἔχοντες ὡς Συνοδούς, τοὺς λίαν ἀγαπητοὺς Σεβ. Μητροπολίτην Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβον καὶ Ἀρχιεπίσκοπον Φιλαδελφείας κ. Ἐπιφάνειον καὶ τοὺς λοιποὺς ἐκλεκτοὺς Κληρικοὺς καὶ εὔχομαι ὅπως Κύριος ἀξιώσῃ καὶ τὸν ὁμιλοῦντα ἵνα ἐν τάχει ἀποδώσῃ Ὑμῖν τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην. Καλῶς ἤλθατε, Μακαριώτατε».

Ἡ Α. Μακαριότης εἰς ταῦτα εἶπεν:

«Εἴμεθα ἔτι εὐτυχέστεροι, ὅτι ἡ Υ. Θ. Παναγιότης θὰ εὐδοκήσῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἵνα μετ' Αὐτῆς συμπροσευχηθῶμεν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου».

Ἐπηκολούθησε φιλικὴ συνομιλία καὶ γεῦμα.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς 24ης, περὶ ὥραν 17.30', ἡ Α. Θ. Παναγιό-

της, ὁ Πατριάρχης, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, Δέρκων, Σελευκείας καὶ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου, ἀντεπεσκέφθη τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων εἰς τὸ ξενοδοχεῖον αὐτοῦ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Σαββάτῳ, τῆς 24ης Ὀκτωβρίου, κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἐχοροστάτησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος, καὶ ἀκολούθως ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀντεπεσκέφθη τὴν Α. Μακαριότητα, ἐν τῷ ξενοδοχείῳ Πέρα Παλάς, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, Δέρκων, Σελευκείας καὶ τῶν Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου καὶ Μ. Ἀρχιδιακόνου καὶ ἀντήλλαξαν διαφόρους σκέψεις ἐπὶ τῆς πορείας τῶν ἐν γένει Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (25ης Ὀκτωβρίου)

Ἡ Α. Μ., ὁ Πατριάρχης κ. Βενέδικτος, συμφώνως τῷ καθορισθέντι προγράμματι, ἐτέλεσε τὴν Θ. Λειτουργίαν, ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, τῇ Κυριακῇ, 25ῃ λ. μ. Ὀκτωβρίου.

Ἀφικόμενος, τῇ συνοδείᾳ τῶν Μελῶν τῆς Ἀκολουθίας Αὐτοῦ καὶ τῶν ἐντεῦθεν Ξεναγῶν, τὴν 9ην πρωϊνήν, ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὴν ἐξωτερικὴν θύραν τοῦ Πατριαρχείου ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγκελλεύοντος καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως, κρουόντων τῶν κωδώνων χαρμοσύνως, εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν καὶ περιβληθεὶς μανδύαν, ἐχοροστάτησε, κατὰ τὸν Ὄρθον καὶ συνέχισε τὴν Θ. Λειτουργίαν.

Μετὰ τῆς Α. Μακαριότης συνελειτούργησαν οἱ Σεβ. Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς, Δέρκων κ. Ἰάκωβος, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος, Φιλαδελφείας κ. Ἐπιφάνιος, Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος καὶ Προικοννήσου κ. Φιλόθεος, οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ κ. Βασίλειος, Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Παναγίου Τάφου, κ. Γερμανός, Πρόεδρος τῆς Οἰκονομικῆς αὐτοῦ Ἐπιτροπῆς, Θεοδόσιος, Ἡγούμενος τοῦ Ἱ. Μοναστηρίου Βηθανίας, Ἰωάννης, Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐνταῦθα, Ὑπογραμματεὺς κ. Γαβριήλ, Δευτερεύων κ. Εὐάγγελος, οἱ Ἱερολ. Ἱεροσολυμῖται κ. κ. Ἀμβρόσιος, Ἱεροσπουδαστὴς Χάλκης καὶ Παλλάδιος τῆς συνοδείας τῆς Α. Μακαριότητος.

Ἔψαλλον οἱ Πατριαρχικοὶ Χοροὶ καὶ Ἱεροσπουδασταὶ Χάλκης.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι ἐν μὲν τῷ Ἱ. Βήματι:

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλδίας, Νεοκαισαρείας, Λαοδικείας, Σάρδεων, Ροδοπόλεως καὶ Σελευκείας, οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. κ. Ἀνατόλιος, Ἀντιπρόσωπος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Ἀθήναις, Συμεών, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου, Μάξιμος, Σχολάρχης Χάλκης, Ἱερολ. κ. Χρυσόστ. Κωνσταντινίδης, Καθηγητὴς αὐτῆς, ἐν δὲ τῷ Σωλέᾳ οἱ Ἐντιμ. κ. κ. Ἀλὶφ Σεμπάρα, Γ. Πρόξενος τοῦ Λιβάνου, Δ. Ἡρακλείδης, Γ. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Δαμασκῷ, Νικόλαος Καραγιώργος καὶ Ἐμμ. Μεγαλοοικονόμου, Πρόξενοι αὐτῆς ἐνταῦθα, Ἀλέξανδρος Χατζόπουλος καὶ Χρῆστος Ἰωαννί-

δης, Βουλευταὶ Σταμπούλ, οἱ Ἄρχοντες Ὀφφικιάλοι τῶν Πατριαρχείων, οἱ Νομικοὶ Σύμβουλοι αὐτοῦ, Ἀντιπρόσωποι Ἐφορειῶν, Φιλ. Ἀδελφοτήτων, τῶν Μειζόνων Ἱδρυμάτων, τῶν Μορφωτ. Συνδέσμων καὶ μέγα ἐκκλησίασμα Ὁμογενῶν ἐντεῦθεν καὶ προσκυνητῶν ἐξ Ἀμερικῆς, Ἑλλάδος καὶ ἀλλαχόθεν, ὑπερπληρῶσαν τὸν κυρίως Ναόν, τὸν Νάρθηκα καὶ τὸν αὐλόγυρον.

Κατὰ τὴν Μ. Εἴσοδον τῶν Τιμίων Δώρων, ὁ Πατριάρχης ἐμνημόνευσε τῶν Ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν καὶ τῶν Προέδρων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν ἐν τῷ Ἱ. Βήματι Ἀρχιερέων, τῶν προσελθόντων ἐν τῇ Θ. Λειτουργίᾳ καὶ τῶν κεκοιμημένων πατέρων καὶ ἀδελφῶν.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ὁ Μακαριώτατος ὁμιλήσας ἔκλεισε τὸν λόγον, εἰπών: «Κομίζομεν ὑμῖν ἅπασι τὴν χάριν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου».

Εἶτα ἐπὶ μίαν καὶ πλέον ὥραν διένειμε τὸ ἀντίδωρον, ἐξερχόμενος δὲ τοῦ Ἱ. Ναοῦ ἐπευφημήθη ὑπὸ τοῦ πλήθους, ὅπερ συνώδευσεν αὐτὸν μετὰ πολλῆς τῆς εὐλαβείας μέχρι τῆς κλίμακος τοῦ Πατριαρχικοῦ Μεγάρου.

Εἰς τὸ ἀμέσως παρατεθὲν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, γεῦμα, πρὸς τιμὴν τῆς Α. Μακαριότητος, παρεκάθησαν ἅπαντες οἱ ὡς ἄνω ἐξονομασθέντες Ἀρχιερεῖς, Ἐπίσημοι καὶ Κληρικοί.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, προσεφώνησεν ἐν τῷ γεύματι τὴν Α. Μακαριότητα, τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ἐκφράσας τὴν χαρὰν καὶ τὰς εὐχαριστίας Αὐτοῦ διὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην καὶ ἐξάρας τοὺς ὑφισταμένους μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας ἀδελφικοὺς δεσμούς.

***

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μ. μ. ἡ Α. Μακαριότης συνοδευομένη ὑπὸ τῶν Σεβ. Ἀττικῆς κ. Ἰακώβου καὶ Φιλαδελφείας κ. Ἐπιφανίου καὶ τῆς λοιπῆς Συνοδείας ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Π. τὸν σχολάζοντα Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Μάξιμον, ἐν Καλαμησίοις.

Τὴν Δευτέραν, 26ην ἰδίου συνοδείᾳ τῆς Ἀκολουθίας, τῶν Ξεναγῶν Αὐτῆς καὶ τοῦ κ. Βλαδιμήρου Μιρμίρογλου, Μ. Ρήτορος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ Ἄρχοντος Λογοθέτου τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, ἐπεσκέφθη τὸν Νομάρχην Σταμποὺλ κ. Ἐτχὲμ Γετκίνερ καὶ ἐκεῖθεν τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, τὸ Καχριὲ καὶ προσεκύνησεν εἰς τὸ Ἱ. Ἁγίασμα τῆς Παναγίας Βλαχερνῶν.

Τὴν μεσημβρίαν ἐγευμάτισεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ εἶχε συνομιλίαν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Τὸ ἑσπέρας οἱ Πατριάρχαι ἐπεσκέφθησαν τὸ Μετόχιον τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Νεοχωρίῳ.

Τὴν Τρίτην 8ην ἰδίου, ἀμφότεροι οἱ Πατριάρχαι διαπεραιωθέντες εἰς Χάλκην, ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἱ. Μονὴν Ἁγίου Γεωργίου Κρημνοῦ, ἔνθα ἡ Α. Μ. ἔψαλε Τρισάγιον ἐπὶ τῶν ἐν τῷ αὐλογύρῳ τάφων

τῶν ἀειμνήστων Πατριαρχῶν πρώην Ἱεροσολύμων Νικοδήμου, πρώην Ἀντιοχείας Σπυρίδωνος, καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Νεαπόλεως Ἀρσενίου.

Εἰς τὸ Συνοδικὸν τῆς Ἱ. Μονῆς τὴν Α. Μ., προσεφώνησεν ὁ ἐνταῦθα Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰωάννης, ἐκφράσας τὴν χαρὰν αὐτοῦ διὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην.

Εἶτα ἅπαντες κατηυθύνθησαν διὰ τῆς Σκήτης τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος εἰς τὴν Ἱ. Θ. Σχολήν, ἔνθα ἐγένετο λαμπρὰ ὑποδοχή.

Ἐπιστρέψαντες ἐκ Χάλκης παρέστησαν εἰς δεξίωσιν πρὸς τιμὴν τῆς Α. Μ. ἐν τῷ Γ. Προξενείῳ τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν Τετάρτην 28ην ἰδίου, ἡ Α. Μ., προσεκύνησεν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ καὶ εἶτα ἐπεσκέφθη τὰ Νοσοκομεῖα. Τὴν δὲ μεσημβρίαν ἐγευμάτισεν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Μετὰ τὸ γεῦμα ἡ Α. Μ., ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων προσέφερεν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Εἰκόνα τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ (σιδεφένιαν), ὁ δὲ Οἰκουμεν. Πατριάρχης προσέφερε τῇ Α. Μ., καὶ τὰ Μέλη τῆς Συνοδείας διάφορα δῶρα.

Τὴν 3ην μ. μ., οἱ δύο Πατριάρχαι ἀπεχωρίσθησαν καὶ τὸ ἑσπέρας περὶ ὥραν 7ην τὸν Μακαριώτατον, ἀναχωροῦντα ἀεροπορικῶς εἰς Ἱεροσόλυμα, προέπεμψαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος, Δέρκων, Φιλαδελφείας, Σελευκείας καὶ οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Συμεών, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου καὶ Ἰωάννης, Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου, ἐνταῦθα. —

Η ΙΕΡΑ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ. κ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΟΥ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΘΕΙΣΩΝ ἐγκαίρως πασῶν τῶν σχετικῶν διατυπώσεων ἀπὸ μέρους τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν Ἀρχῶν· ὡς ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὡρίσθη ἡ Δευτέρα· 16η Νοεμβρίου.

Οὕτως, ἡ Α· Θ. Παναγιότης· ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας· κατὰ τὰ προαποφασισθέντα ἐν ταῖς συνοδικαῖς συνεδρίαις 3ης καὶ 14ης Νοεμβρίου· ὅτε διώρισε διὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας Αὐτοῦ Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶν· μετὰ τὴν Ἱ. Ἀκολουθίαν τοῦ Ὄρθρου· ψαλεῖσαν, ὡς εἴθισται· ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ· ἀνεχώρησεν ἐκ τῶν Πατριαρχείων περὶ ὥραν 6.30΄ πρωϊνήν, τῶν κωδώνων τοῦ Π. Πατριαρχικοῦ Ναοῦ κρουόντων χαρμοσύνως.

Ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πύλῃ τῶν Πατριαρχείων, ἡ Α. Θ· Παναγιότης προϋπέμφθη τιμητικῶς ὑπὸ τῶν ἐσωκατακοίλων Κληρικῶν· τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς· τῆς Φιλ. Ἀδελφότητος Φαναρίου καὶ πλήθους πιστῶν· προσελθόντων, ἐν εὐλαβείᾳ πολλῇ, ἵνα ἐξαιτήσωνται τὰς Πατριαρχικὰς εὐχάς.

Ὁ Πατριάρχης· διὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ αὐτοκινήτου· διεπεραιώθη μέσῳ Καμπατὰς εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν Χαϊδάρπασα· συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγκελλεύοντος Σεβ. Μητροπολίτου Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ· τῶν Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτου κ· Φιλαρέτου, Ἀρχιμ. κ.κ Διονυσίου Κατσίχτη· Ἀποστ. Διμέλη· τοῦ Ὑπογραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου καὶ τῶν κ.κ. Νικ Νησιώτη, Καθηγητοῦ καὶ Κυριακοῦ Καβαδέλλα ὡς καὶ πάντων τῶν ἀνωτέρων λαϊκῶν ὑπαλλήλων τῶν Πατριαρχείων.

Ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ Χαϊδάρπασα· τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα ὑπεδέχθησαν οἱ Σεβασμ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς· Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος, Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος· Εἰ-

ρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος, Λαοδικείας κ. Μάξιμος· καὶ ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιγρ. τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών.

Οἱ Θεοφιλ. Ἐπίσκοποι: Παμφίλου κ. Γεράσιμος· Δαφνουσίας κ. Γρηγόριος· Τρφάδος κ. Ἀνδρέας, Ἀργυρουπόλεως κ. Καλλίνικος· Μιλήτου κ. Αἰμιλιανὸς καὶ Τράλλεων κ. Φώτιος.

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μάξιμος· Σχολάρχης τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς μετὰ τῶν Καθηγητῶν αὐτῆς, οἱ Ἱ. Προϊστάμενοι τῶν Ἱ. Ναῶν τῆς τε Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν παρακειμένων Ἱ. Μητροπόλεων.

Οἱ Ἐντιμ. Ἄρχοντες Ὀφφικιάλοι τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ.κ. Βλαδίμηρος Μιρμίρογλου· Μ. Ῥήτωρ· Ἀχιλλεὺς Μόσχος, Μ. Χαρτοφύλαξ· Γεώργιος Χόλλεμπαχ, Μ. Ρεφερενδάριος· Β. Αἰμιλιάδης, Ἄρχων Μυρεψός.

Οἱ Ἐντιμ. Νομικοὶ Σύμβουλοι τῶν Πατριαρχείων κ.κ. Εὐστάθιος Σανταλτζόγλου καὶ Δημοσθένης Γιαγτζόγλου.

Οἱ Ἐντιμ. Βουλευταὶ Σταμποὺλ κ.κ. Ἀλέξανδρος Χατζόπουλος καὶ Χρῆστος Ἰωαννίδης· συνοδεύσαντες τὴν Α. Θ. Παναγιότητα μέχρι Παντειχίου·

Οἱ Ἐντιμ. κ.κ. Νικόλαος Καραγιῶργος· Διευθύνων τὸ ἐνταῦθα Γ. Προξενεῖον τῆς Ἑλλάδος, Ἐμμανουὴλ Μεγαλοοικονόμου· Πρόξενος αὐτῆς· μετὰ τῶν Εὐγενεστάτων συζύγων αὐτῶν.

Ὁ κ. Ἀλὶφ Γκεμπάρα· Γεν. Πρόξενος τοῦ Λιβάνου.

Αἱ Κ. Ἐφορίαι Πέραν· Γαλατᾶ καὶ Χαλκηδόνος· αἱ Ἐφορίαι τῶν Μειζόνων· ἅπασαι αἱ Ἐφοροεπιτροπαὶ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν παρακειμένων Ἱ. Μητροπόλεων, τὰ Δ. Συμβούλια τῶν Μορφ. Συνδέσμων· Φιλ. Ἀδελφοτήτων· Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ· Παιδοπόλεως Πρώτης καὶ πλῆθος λαοῦ.

Ἅπαντες ἐν πολλῇ εὐλαβείᾳ ἠσπάσθησαν τὴν δεξιὰν τοῦ Πατριάρχου· ἐπικαλεσθέντες τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Αὐτοῦ καὶ εὐχηθέντες Αὐτῷ κατευόδιον.

Ὀλίγον πρὸ τῆς ἐκκινήσεως τοῦ εἱρμοῦ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης· ἐπεβιβάσθη τοῦ προσδεθέντος εἰς τὴν ταχεῖαν Ταύρου ἰδιαιτέρου βαγονίου μετὰ τῆς ἀκολουθίας Αὐτῆς, ἣν ἀπαρτίζουσιν: Οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Δέρκων κ. Ἰάκωβος· Σάρδεων κ. Μάξιμος, Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος· οἱ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Φιλάρετος· Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Ἀγάπιος, Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου κ. Γαβριήλ· Ἀρχιμ. κ. Ἰωάννης· Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐνταῦθα, καὶ οἱ κ.

κ. Ἐμμανουὴλ Φωτιάδης, Ἄρχων Πρωτονοτάριος τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ Καθηγητὴς τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς Χάλκης καὶ Δημ. Ὀρφανόπουλος, Ἀρχικλητήρ. Ὥραν δὲ 8.40΄ ἀκριβῶς, εὐλογοῦντος τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν πιστῶν χαιρετώντων, ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει καὶ μετ᾿ ἐκδηλώσεων εὐλαβείας πολλῆς ἡ ἁμαξοστοιχία ἐξεκίνησεν.

Ἐν Παντειχίῳ, ἔνθα ἐστάθμευσεν ἐπ᾿ ὀλίγον ἡ ἁμαξοστοιχία, τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐχαιρέτισαν αἱ Ἐφοροεπιτροπαὶ Γαλατᾶ καὶ Μ. Ρεύματος, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Προέδρους αὐτῶν.

Ἐν τῷ σταθμῷ τούτῳ οἱ Ἐντιμ. κ. Βουλευταί, ἀσπασθέντες τὴν δεξιὰν τοῦ Πατριάρχου, ἀπεβιβάσθησαν τῆς ἁμαξοστοιχίας, ἡ ὁποία ἐσυνέχισε τὴν πορείαν αὐτῆς.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΕΤΙΚΟΝ ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΓ. ΚΑΙ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας, ἀφιχθεὶς αἰσίως μετὰ τῆς συνοδείας Αὐτοῦ εἰς Δαμασκόν, τῇ 18ῃ Νοεμβρίου, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, διὰ τηλεγραφήματος Αὐτοῦ ἐγνωστοποίησε τῷ Σεβ. Πατριαρχικῷ Ἐπιτρόπῳ κ. Θωμᾷ τὰ τῆς ὑποδοχῆς Αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης, εὐχαριστεῖ καὶ διὰ τὴν γενομένην θερμὴν ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ Χαϊδάρπασα προπομπὴν καὶ ἀπευθύνει πρὸς πάντας, Ἱ. Κλῆρον καὶ εὐσεβὲς πλήρωμα τὴν Ἁγίαν Αὐτοῦ Πατριαρχικὴν εὐλογίαν.

Κατωτέρω καταχωρίζεται τὸ Σεπτὸν Πατριαρχικὸν τηλεγράφημα :

«Ἱερώτατον Μητροπολίτην
Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶν,
Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον.

Φανάριον.

Χάριτι Θείᾳ, ἀφικόμενοι εἰς Δαμασκόν, ἐτύχομεν θερμῆς ὑποδοχῆς ὑπὸ Μακαριωτάτου Πατριάρχου κ. Θεοδοσίου, Πολιτικῶν Ἀρχῶν, Ἱεραρχίας, Πληρώματος.

Ἀναμιμνησκόμενοι θερμῶν ἐκδηλώσεων προπομπῆς ἐν Χαϊδάρπασα ὑπὸ Σεβασμίας Ἱεραρχίας, Κλήρου, Λαοῦ, ἀπευθύνομεν ἅπασιν ἐγκάρδιον χαιρετισμόν, ἐπιδαψιλεύομεν Πατριαρχικὰς εὐχάς.

Δαμασκός, 20-11-1959.

† Πατριάρχης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ».

Εἰς τὸ ὡς ἄνω τηλεγράφημα· ἀναγνωσθὲν ἐν τῇ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου, Σεβ· Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ· Θωμᾶ, συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 24ης Νοεμβρίου· ἐγένετο τὸ προσῆκον ἀπαντητικόν, ὅπερ δημοσιεύεται κατωτέρω :

«Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν
Πατριάρχην κ. Ἀθηναγόραν.

Ἱ ε ρ ο σ ό λ υ μ α.

Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος· εὐγνωμόνως ἀποδεξαμένη· ἐν συνεδρίᾳ σήμερον· σεπτὰς Ὑμετέρας Θεοφρουρήτου Κορυφῆς εὐλογίας· ἐνθέρμως εὔχεται μεθ' ἁπάσης Σεβ. Ἱεραρχίας, Ἱεροῦ Κλήρου, περιουσίου λαοῦ· ὅπως Δομήτωρ Χριστὸς κατευοδοῖ· φωτίζῃ προσκυνηματικὴν πορείαν Αὐτῆς· εὐλογήσῃ νόστον Αὐτῆς Ἱερὸν Κέντρον.

† Μητροπολίτης Χαλκηδόνος
Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος».

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α. Θ· ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΑΠΟ ΤΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΑ

Ἡ Α· Θ· Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας· ἀφιχθεὶς αἰσίως μετὰ τῆς συνοδείας Αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα· τῇ 24ῃ Νοεμβρίου, ἡμέρᾳ Τρίτῃ· διὰ τηλεγραφήματος Αὐτοῦ ἐγνωστοποίησε τῷ Σεβ. Πατριαρχικῷ Ἐπιτρόπῳ· Μητροπολίτῃ Χαλκηδόνος κ· Θωμᾷ ὅτι, λειτουργήσας ἐν τῷ Πανιέρῳ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως τῇ Κυριακῇ· 29ῃ Νοεμβρίου· ἐδεήθη ὑπὲρ τῆς Σεβασμίας Ἱεραρχίας· τοῦ Ἱ· Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος· Διὰ τοῦ ἰδίου τηλεγραφήματος συγχαίρει ὡσαύτως πάντας, ἐπὶ τῇ Θρονικῇ ἑορτῇ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου.

Κατωτέρω καταχωρίζεται τὸ Σεπτὸν Πατριαρχικὸν τηλεγράφημα :

«Ἱερώτατον Μητροπολίτην
Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶν·
Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον·

Φανάριον, Ἰσταμπούλ

Προσενεγκόντες σήμερον ἀναίμακτον θυσίαν Πανιέρῳ Ναῷ Ἀναστάσεως· ἐδεήθημεν ὑπὲρ σεβασμίας

Ἱεραρχίας· Ἱεροῦ Κλήρου, Θεολογικῆς Σχολῆς· εὐσεβοῦς Πληρώματος Θρόνου. Διαπέμποντες εὐλογίαν Ζωοδόχου Τάφου, συγχαίρομεν Θρονικῇ ἑορτῇ Ἀποστόλου Ἀνδρέου Πρωτοκλήτου εὐχόμεθα πατρικῶς πᾶσι·

Ἱεροσόλυμα· 29 Νοεμβρίου 1959.
† Πατριάρχης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ».

Εἰς τὸ ὡς ἄνω τηλεγράφημα· ἀναγνωσθὲν ὑπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου· ἐγένετο τὸ προσῆκον ἀπαντητικόν· ὅπερ δημοσιεύεται κατωτέρω :

«Παναγιώτατον Πατριάρχην
κ. Ἀθηναγόραν·

Εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἐν Συνοδικῇ Ἱερουργίᾳ ἑορτῇ Ἀποστόλου Ἀνδρέου· γενεθλίῳ ἡμέρᾳ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, προσεκαρτερήσαμεν τῇ προσευχῇ μετὰ Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν ἀδελφῶν· ὑπὲρ ὑγείας Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος· χωρούσης ἱερὰν Αὐτῆς πορείαν. Ἱερὰ Σύνοδος ὑπολαμβάνουσα ἀναπεμφθείσας ἐπὶ Ζωοδόχου Τάφου Πατριαρχικὰς δεήσεις· ἀσφαλὲς ἐχέγγυον ἐνισχύσεως Αὐτῆς· εὐγνωμόνως ἀντιπροσφέρει Ὑμετέρᾳ Θεοφρουρήτῳ Κορυφῇ εὐλαβῆ αἰσθήματα σεβασμοῦ, τιμῆς, ἀγάπης·

Ἰσταμπούλ· 30-11-1959·

† Μητροπολίτης Χαλκηδόνος ΘΩΜΑΣ·
Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος».

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης· ὁ Πατριάρχης, κατὰ τὴν αὐτὴν Θ. Λειτουργίαν τῆς 29ης Νοεμβρίου, ἐν τῷ Πανιέρῳ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως· ἐδεήθη καὶ ὑπὲρ ὑγείας τῶν Κυβερνητῶν· εὐτυχίας τῆς Πατρίδος ἡμῶν Τουρκίας καὶ σύμπαντος τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος· διὰ δὲ τηλεγραφήματος Αὐτοῦ πρὸς τὸν Πρωτοσυγκελλεύοντα Σεβ. Μητροπολίτην Σελευκείας κ. Αἰμιλιανόν, ἐνετείλατο· ὅπως διαβιβασθῶσιν εἰς ἅπαντας αἱ Πατριαρχικαὶ Αὐτοῦ εὐχαὶ καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου.

Κατωτέρω δημοσιεύεται αὐτούσιον τὸ κείμενον τοῦ Σεπτοῦ τηλεγραφήματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ἡ γενομένη ἀπάντησις.

Ἡ Μ. Πρωτοσυγκελλία αὐθημερόν· διὰ τοῦ ὁμογλώσσου Τύ-

που καὶ σχετικῆς Ἐγκυκλίου, διεβίβασε πρὸς πάντας τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ Πατριάρχου.

«Σεβασμ. Μητροπολίτην
Σελευκείας κ. Αἰμιλιανόν

Φανάριον.

Προσφορᾷ σήμερον ἀναιμάκτου θυσίας Πανιέρῳ Ναῷ Ἀναστάσεως ἐδεήθημεν ἰδιαιτέρως ὑπὲρ ὑγείας Κυβερνητῶν, εὐημερίας προσφιλοῦς Πατρίδος Τουρκίας ἐσωκατακοίλων, Ἱεροῦ Κλήρου Μειζόνων Σωμάτων Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων Μορφωτικῶν Συνδέσμων Σχολείων, ἀγαπητοῦ Πληρώματος Ἀρχιεπισκοπῆς.

Προτρεπόμεθα ὑμετέραν ἀγαπητὴν Ἱερότητα ἵνα διαβιβάσῃ πᾶσιν εὐλογίαν Ζωοδόχου Τάφου.
Ἱεροσόλυμα 29 Νοεμβρίου 1959.

† Πατριάρχης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ».

Εἰς τὸ ὡς ἄνω τηλεγράφημα ὁ Πρωτοσυγκελλεύων, Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας ἀπέστειλε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῷ Πατριάρχῃ τὸ κάτωθι ἀπαντητικόν :

«Παναγιώτατον Πατριάρχην
κ. Ἀθηναγόραν,

Εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἱ. Κλῆρος, εὐσεβὲς Πλήρωμα ἅπαντα Διοικ. Συμβούλια Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς εὐγνωμονοῦσι διὰ Πατριαρχικὰς εὐχάς εὐλογίαν Παναγίου Τάφου.

Ὁμογλώσσῳ Τύπῳ Ἐγκυκλίῳ διεβιβάσθη πᾶσι Πατριαρχικὸν διάγγελμα εὐσεβάστως.
2 Δεκεμβρίου 1959.

† Ὁ Πρωτοσυγκελλεύων
Μητροπολίτης Σελευκείας
ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ».

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ, ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ τηλεγραφήματος ἐκ Βηρυττοῦ ἀνηγγέλθη πρὸς τὸν Σεβ. Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον Αὐτῆς Μητροπολίτην Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶν ἡ ἐπιστροφὴ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀφικνουμένης ἐνταῦθα μετὰ τῆς συνοδείας Αὐτῆς τὴν Τετάρτην, 16ην Δεκεμβρίου.

Κατὰ τὸ καταρτισθὲν σχετικὸν πρόγραμμα τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ τοῦ Γεσήλκιοϊ ὑπεδέχθησαν ὁ Σεβ. Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος μετὰ τῆς Σεβασμίας Ἱεραρχίας, ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανός, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών, οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, οἱ Ὁμογενεῖς Βουλευταὶ καὶ πλῆθος Κληρικῶν τε καὶ Λαϊκῶν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ Συνοδεία Αὐτοῦ, ἀφικόμενοι εἰς τὴν Πόλιν διὰ τῆς ΠΑΑ, τῇ 16ῃ Δεκεμβρίου, ἐγένοντο δεκτοὶ ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ τοῦ Γεσήλκιοϊ ὑπὸ τοῦ Μακ. Πατριάρχου τῶν Ἀρμενίων κ. Καρεκὶν Χατζαντουριὰν καὶ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ, Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου, Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεοντίου, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντίνου, Αἴνου κ. Γερμανοῦ, Χαλδίας κ. Κυρίλλου, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσοστόμου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτωνος, Ροδοπόλεως κ. Ἱερωνύμου, Πρωτοσυγκελλεύοντος Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ, τῶν Θεοφιλ. Ἐπισκόπων Δαφνουσίας κ. Γρηγορίου, Τρωάδος κ. Ἀνδρέου καὶ Μιλήτου κ. Αἰμιλιανοῦ, τῶν Ἐντιμ. Βουλευτῶν Σταμπούλ κ. κ. Ἀλεξάνδρου Χατζοπούλου καὶ Χρήστου Ἰωαννίδου, τῶν Ἀρχόντων Ὀφφικιάλων τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Ἐντιμ. κ.κ. Βλαδιμήρου Μιρμίρογλου, Μ. Ρήτορος, Ἀχιλλέως Μόσχου, Μ. Χαρτοφύλακος, Γ. Χόλλεμπαχ, Μ. Ρεφερενδαρίου, Βασιλείου Αἰμιλιάδη, Ἄρχοντος Μυρεψοῦ, τῶν Μελῶν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου Ἐντιμ. κ.κ. Εὐσταθίου Σανταλτζόγλου καὶ Δ. Γιαγτζόγλου, τῶν Κεντρικῶν Ἐφοριῶν Πέραν, Γαλατᾶ καὶ Χαλκηδόνος, τῶν Ἐφοροεπιτροπῶν τῶν Κοινοτήτων, τῶν Δ. Συμβουλίων τῶν Φιλ. Ἀδελφοτήτων, Μορφωτικῶν Συνδέσμων, μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν διαφόρων ἀστικῶν Σχολῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Διευθυντὰς καὶ Διδασκάλους αὐτῶν καὶ πλῆθος κόσμου.

Ἅμα τῇ καθόδῳ ἐκ τοῦ ἀεροπλάνου ὑπεδέχθησαν τὸν Πατριάρχην αἱ Ἀρχαὶ τοῦ ἀεροδρομίου καὶ ὡδήγησαν Αὐτὸν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ὑποδοχῶν, ἔνθα εἶχε συνομιλίαν μετὰ τῶν Δημοσιογράφων.

Εἶτα ἐπεβιβάσθη τοῦ Πατριαρχικοῦ αὐτοκινήτου καὶ ἐκεῖθεν ἡ πομπὴ ἐξεκίνησε διὰ τὰ Πατριαρχεῖα.

Περὶ ὥραν 11·30′ πρωϊνήν, τῶν κωδώνων τοῦ Π. Πατριαρχικοῦ Ναοῦ κρουόντων χαρμοσύνως, εἰσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἔνθα ὑπεδέχθησαν Αὐτὸν οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι Παμφίλου κ. Γεράσιμος, Ἀργυρουπόλεως κ. Καλλίνικος καὶ Τράλλεων κ. Φώτιος, οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, οἱ Αἰδεσιμ. Ἱ. Προϊστάμενοι καὶ πλῆθος εὐλαβῶν προσκυνητῶν κατακλύσαντος τὸν Π. Πατριαρχικὸν Ναόν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης ὡδηγήθη εἰς τὸν Ναὸν καὶ προσεκύνησε τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν καὶ τὰς Εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παμμακαρίστου καὶ ἀκολούθως ἀναβὰς εἰς τὸν Θρόνον, ἐχαιρέτισε τὰ πλήθη δι᾽ ὀλίγων δοὺς τὴν εἴδησιν ὅτι, τὴν Κυριακὴν 20ὴν Δεκεμβρίου θὰ τελεσθῇ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Χοροστασία ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, καθ᾽ ἣν θὰ ἐκθέσῃ τὰ τοῦ ταξειδίου Αὐτοῦ τε καὶ τῆς Συνοδείας Του.

Η ΧΟΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ, 20ῆς ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Τὴν Κυριακήν, πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, 20ὴν Δεκεμβρίου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ. Μετὰ τοῦ Πατριάρχου συνεχοροστάτησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς, Δέρκων κ. Ἰάκωβος, Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος, Χαλδίας κ. Κύριλλος, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος, Σάρδεων κ. Μάξιμος καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος.

Ὁ Πατριάρχης εἰς τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας καὶ πρὸ τοῦ ἀντιδώρου ἀνέλυσε τὰ τοῦ ταξιδίου Αὐτοῦ εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους καὶ ἀνέγνωσε μήνυμα τοῦ Προέδρου τῶν Ἡ. Π. Ἀμερικῆς κ. Ἀϊζεγχάουερ.

Εἶτα ἐδέχθη ἐν τῷ Γραφείῳ Αὐτοῦ ἐπισκέπτας ἐντεῦθέν τε καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΩΝ Η. Π. Α. ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΗΜΩΝ

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Θ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΑ

Ο ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΣ Πρόεδρος τῶν Ἡ. Π· Ἀμερικῆς κ· Ντουάϊτ Ἀϊζεγχάουερ· ἀναλαβὼν τὸ ταξίδιον «καλῆς θελήσεως»· ἀνὰ τὴν Ἀνατολήν, προερχόμενος ἐκ Ρώμης, ἀφίκετο εἰς τὴν Ἄγκυραν ἀεροπορικῶς· τῇ 6ῃ Δεκεμβρίου, γενόμενος δεκτὸς μετὰ πολλῆς τῆς τιμῆς ὑπὸ τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ· Τζελὰλ Μπαγιάρ· τῶν Ἐξοχ· κ.κ. Ρεφὶκ Κοραλτάν, Προέδρου τῆς Μεγ· Ἐθνοσυνελεύσεως, Πρωθυπουργοῦ κ. Ἀδνὰν Μενδερές· Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ· Φατὶν Ρουστοῦ Ζορλοῦ· Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κ· Ναμὶκ Γκεδίκ, τῶν λοιπῶν Ὑπουργῶν, τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν καὶ ἄλλων Ἐπισήμων.

Μετὰ τὴν ἀνάκρουσιν τῶν Ὕμνων τῶν δύο συμμάχων Ἐθνῶν, ὁ Ἐξοχώτ· Πρόεδρος ἡμῶν κ. Τζελὰλ Μπαγιάρ· ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν ὑψηλὸν ξένον εἶπε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς :

«Ἐξοχώτατε καὶ ἀξιότιμε Πρόεδρε· αἰσθάνομαι μεγάλην χαρὰν καὶ τιμήν, προσφωνῶν Ὑμᾶς τὸ «καλῶς ἤλθατε» εἰς τὴν Χώραν ἡμῶν· Τὸ ὄνομά Σας ἔχει ἐγχαραχθῇ ὡς τὸ ὄνομα ἑνὸς γενναίου στρατιωτικοῦ, ἐκλεκτοῦ πολιτικοῦ καὶ μεγάλου προστάτου τῶν ἰδεωδῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εἰρήνης.

Χαιρετίζων τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα· διερμηνεύω τὰ εἰλικρινῆ καὶ ἐγκάρδια αἰσθήματα τοῦ Τουρκικοῦ Ἔθνους πρὸς τὸ Ἀμερικανικὸν Ἔθνος»·

Εἰς τοὺς ὡραίους τούτους λόγους τοῦ Προέδρου ἡμῶν· ἀπαντῶν ὁ κ· Ἀϊζεγχάουερ ηὐχαρίστησε τὸν κ· Τζελὰλ Μπαγιὰρ διὰ τὴν γενομένην αὐτῷ ἐγκάρδιον καὶ παλλαϊκὴν ὑποδοχὴν τόσον παρὰ τῶν Ἀρχῶν τῆς Χώρας· ὅσον καὶ τοῦ λαοῦ καὶ εἶπε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς :

«Θέλω νὰ γνωρίζετε ὅτι ἡμεῖς οἱ Ἀμερικανοὶ τρέφομεν μεγίστην ἐκτίμησιν πρὸς τὴν γενναίαν φίλην καὶ σύμμαχόν μας Τουρκίαν. Γνωρίζω ὅτι εἶσθε Ἔθνος ἰσχυρόν· θαρραλέον εἰς τὰς προσπαθείας του διὰ τὴν

ἐμπέδωσιν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς φιλίας εἰς τὸν κόσμον».

Ὁ κ. Ἀϊζεγχάουερ τὴν αὐτὴν ἡμέραν μετέβη εἰς τὸ Μαυσωλεῖον καὶ κατέθεσε στέφανον εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἀτατούρκ. Εἶχεν ἰδιαιτέραν συνομιλίαν μετὰ τοῦ Προέδρου ἡμῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἰθυνόντων τῆς Χώρας ἡμῶν ἐπὶ τῶν ἀπασχολούντων τὰς δύο Χώρας διεθνῶν ζητημάτων, ἀπενεμήθη αὐτῷ ὁ τίτλος τοῦ Ἐπιτίμου Διδάκτορος τῆς Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν καὶ παρετέθη πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἐπίσημον γεῦμα.

Τὴν ἑπομένην περὶ ὥραν 8.10′ πρωϊνήν ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Χώρας ἡμῶν διὰ τὸ Πακιστάν, ἀεροπορικῶς προπεμφθεὶς τιμητικώτατα.

Ἡ ἐξαιρέτου σημασίας ἐπίσκεψις αὕτη τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου τῶν Ἡ. Π. Ἀ., εἰς τὴν Χώραν ἡμῶν ἀποκορυφοῦσα τὰς ἀγαθὰς καὶ πατροπαραδότους θερμὰς σχέσεις καὶ τὴν ὑπάρχουσαν εὐρεῖαν συνεργασίαν μεταξὺ τῶν δύο Χωρῶν ἀποτελεῖ ταυτοχρόνως καὶ τὴν σαφῆ ἔκφρασιν τῆς ἐπιθυμίας τῶν δύο λαῶν ἡμῶν ὅπως προαχθῇ τὸ πνεῦμα εἰρήνης καὶ δικαιοσύνης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Ἐξοχώτατος κ. Πρόεδρος ἄνθρωπος θερμουργοῦ πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸ θέλημά Του ἐπεσφράγισε κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὴν σημαντικὴν αὐτοῦ ἐπίσκεψιν ἐν Ἀγκύρᾳ, μὲ τὴν ὑποβλητικὴν Τουρκιστὶ ἀποχαιρετιστήριον εὐχὴν τοῦ «Ἀλλαχὰ ἰσμαρλανὶκ». Οἱ πιστεύοντες ἄνθρωποι οἱ ἄνθρωποι τῶν καλῶν διαθέσεων, γνωρίζουν ὄντως νὰ ἐμπιστεύωνται πάντοτε τὰ κατ' αὐτοὺς καὶ τὰ κατὰ κράτη καὶ τοὺς λαοὺς αὐτῶν εἰς τὴν Οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ, ἡ Ὁποία καὶ εἶναι ἡ ἀσφαλέστερον κατευθύνουσα τὰ τῆς ζωῆς τῶν εἰλικρινῶς καταφευγόντων εἰς Αὐτήν.

Ἐξ ἄλλου ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος ἀπέστειλε μήνυμα πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ὅπερ ἀνεγνώσθη ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου τῆς 1ης Δεκεμβρίου καὶ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς 20ῆς ἰδίου.

Τὸ μήνυμα τοῦ κ. Προέδρου ἔχει οὕτως :

«Παναγιώτατε,

Καίτοι γνωρίζω ὅτι καὶ Ὑμεῖς εὑρίσκεσθε νῦν ἐν ἐκτεταμένῃ περιοδείᾳ, δὲν θὰ ἐπεθύμουν διερχόμενος διὰ τῆς περιοχῆς ταύτης τῆς ὑφηλίου, νὰ παραλείψω, ὅπως μὴ ἐπωφεληθῶ τῆς εὐκαιρίας ἀποστέλλων Ὑμῖν τὰς θερμὰς προσωπικάς μου προσρήσεις ὡς καὶ τὰς τῶν πολ-

λῶν Ἀμερικανῶν πολιτῶν μελῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας·

Ἡ Ὀρθόδοξος αὕτη Ἐκκλησία Ὑμῶν ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς ταύτης, εἶναι ἰσχυρὰ δύναμις, ἐνισχύουσα τὴν διεθνῆ ἀγαθὴν θέλησιν καὶ κατανόησιν τοσαύτην ἐνέχουσαν σπουδαιότητα διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς εἰρήνης μετὰ δικαιοσύνης ἣν ἀποκαραδοκοῦσιν οἱ πανταχοῦ γῆς ἄνθρωποι καλῆς θελήσεως.

Γνωρίζω πόσον ἡ Ὑμετέρα ἡγεσία συνέβαλεν εἰς τὴν ἐπὶ μᾶλλον κατανόησιν καὶ τὴν ἔτι μεγαλυτέραν συνεργασίαν μεταξὺ τῶν λαῶν διαφόρων Ὁμολογιῶν·

Πέποιθα ὅτι ἔσχετε εὐχάριστον καὶ ἱκανοποιητικὴν περιοδείαν καὶ ὅτι ἡ Θεία Πρόνοια θέλει ἐξακολουθῇ καὶ κατὰ τὰ ἐπερχόμενα ἔτη, ἐνισχύουσα Ὑμᾶς εἰς τὸ εὐγενὲς Ὑμῶν ἔργον·

Δεκεμβρίου 6, 1959·

Εἰλικρινῶς
ΝΤ. Δ. ΑΪΖΕΓΧΑΟΥΕΡ».

ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΧΑΛΚΗΣ

ΕΝΑΡΞΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Εἰσελθοῦσα χάριτι Θείᾳ, εἰς τὸ 116ον ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς, ἤρξατο τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, διὰ τῆς κατὰ τὰ εἰωθότα τελουμένης τελετῆς τῇ 28ῃ λ. μ., παρουσίᾳ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν Ἐφόρων αὐτῆς. Ὀλίγον πρὸ τῆς τελετῆς ἡ Α. Θ. Παναγιότης καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσημοι κατῆλθον εἰς τὰ προπύλαια, ἔνθα ἐγένετο ἡ ἔπαρσις τῆς σημαίας, τῶν μαθητῶν ψαλλόντων τὸν ὕμνον τῆς Ἀνεξαρτησίας.

Τῆς εἰδικῆς ἐναρκτηρίου ἀκολουθίας προέστη ὁ Σεβασμ. Πρόεδρος τῆς Ἐφορίας Γέρων Μητροπολίτης Δέρκων κ. Ἰάκωβος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ Κληρικῶν Ἱεροσπουδαστῶν. Παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται: Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος, Λαοδικείας κ. Μάξιμος, Σάρδεων κ. Μάξιμος, μέλος τῆς Ἐφορίας, καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος, ὁ Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἰωάννης, ὁ Δρ. Βέρνερ Κιοῦππερς, ὁ κ. Γεώργιος Φίλης, ἐξ Ἀμερικῆς, οἱ κ. κ. Δημ. Τσάκωνας, Καθηγητὴς καὶ Β. Σταυρινός, Ἀρχιτέκτων ἐξ Ἀθηνῶν, τὸ Καθηγητικὸν τῆς Σχολῆς Σῶμα καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Ἱ. Ἀκολουθίας ὁ Σχολάρχης Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μάξιμος ἐξεφώνησε τὸν ἐναρκτήριον αὐτοῦ λόγον, διερμηνεύσας τὴν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν εὐγνωμοσύνην τῆς Σχολῆς δι᾽ ὅσα ὑπὲρ αὐτῆς μεριμνᾷ καὶ ἐπιτελεῖ, τὰς εὐχαριστίας πρὸς τὴν Σεβ. Ἐφορίαν δι᾽ ὅσα πράττει πρὸς ἀρτιωτέραν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐμφάνισιν αὐτῆς καὶ τὸ Καθηγητικὸν αὐτῆς Σῶμα διὰ τὴν ἀδελφικὴν αὐτοῦ συμπαράστασιν καὶ συναντίληψιν αὐτοῦ, καὶ ἀναπτύξας τὸ θέμα τοῦ λόγου, περὶ τοῦ προορισμοῦ, γενικῶς τοῦ ἀνθρώπου καὶ εἰδικώτερον πάντων ὅσοι ἐτάχθησαν ἀπὸ Θεοῦ ἑρμηνευταὶ τοῦ ἀληθοῦς προορισμοῦ καὶ τοῦ βαθυτέρου νοήματος τῆς ζωῆς.

Εἶτα ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Γραμματέως ἡ εἰς ἕκαστον μάθημα ἐπίδοσις τῶν μαθητῶν τοῦ λήξαντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους.

Ἀκολούθως τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ Σεβ. Πρόεδρος τῆς Ἐφορίας, ἀναφερθεὶς εἰς τὰς προσπαθείας τῆς Σχολῆς, ὄχι μόνον εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν τομέα, ἀλλὰ καὶ τῆς ἠθικῆς ἀρτιώσεως τῶν μαθητῶν της, ἀπευθύνας πρὸς τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν καὶ δὴ εἰς τοὺς τὸ πρῶτον εἰσελθόντας, πολυτίμους συμβουλὰς καὶ ὑποθήκας.

Τὴν ὅλην τελετὴν ἐπισφραγίσας ὁ Πατριάρχης, ἀνεφέρθη εἰς τὴν στοργικὴν μέριμναν τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς Σχολῆς, ἀνέπτυξε τὴν Οἰκουμενικὴν προβολὴν τῆς Σχολῆς ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ γενικῶς καὶ εἰδικῶς διὰ τῆς παραστάσεως ἐν σώματι τοῦ Σχολάρχου καὶ τῶν Καθηγητῶν αὐτῆς εἰς τὸ ἐν Ρόδῳ Συνέδριον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ κατέστεψε διὰ τῶν εὐλογιῶν Αὐτῆς διδάσκοντας καὶ διδασκομένους, εὐχηθεὶς καρποφορίαν πλουσίαν καὶ ἐπίδοσιν ἀρίστην. Ἐψάλη ὁ Πολυχρονισμὸς τοῦ Πατριάρχου καὶ ἐν τέλει πάντες οἱ μαθηταὶ κατὰ σειρὰν προσελθόντες ἠσπάσθησαν τὴν χεῖρα τοῦ Πατριάρχου, τὴν δὲ μεσημβρίαν πάντες παρεκάθησαν εἰς τὴν μοναστηριακὴν κοινὴν τράπεζαν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Τὰ Χριστούγεννα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις·

Αἱ κοσμοσωτήριοι ἑορταὶ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἑωρτάσθησαν ἐφέτος πανηγυρικῶς ἐν τῷ Σεπτῷ τῆς Ὀρθοδοξίας Κέντρῳ καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἔκπαλαι καθιερωμένην τάξιν καὶ τὸ τυπικὸν τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας·

Τὴν Πέμπτην, 24ην τρ. μ., ἐψάλησαν αἱ Μ. Ὧραι, χοροστατούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, εἶτα δ' ἐτελέσθη ὁ Ἑσπερινὸς καὶ ἡ Θ. Λειτουργία τοῦ Μ. Βασιλείου, ὑπὸ τῶν Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Φιλαρέτου καὶ Τριτεύοντος κ. Καλλινίκου·

Τὴν κυριώνυμον ἡμέραν, 25ην ἰδίου, Παρασκευήν, καὶ περὶ ὥραν 3ην μετὰ μεσονύκτιον, οἱ κώδωνες τοῦ Π. Πατριαρχικοῦ Ναοῦ ἐξήγγειλαν τὸ χαρμόσυνον ἄγγελμα τῆς μεγάλης ἑορτῆς.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, κατελθὼν ἀμέσως εἰς τὸν Ἱ. Ναόν, παρηκολούθησε τὸ α'. μέρος τοῦ Ὄρθρου ἀπὸ τοῦ Ἱ. Βήματος καὶ ἐχοροστάτησε τὴν 4ην μεσονύκτιον·

Κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἱερούργησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος, Προικοννήσου κ. Φιλόθεος, Χαλδίας κ. Κύριλλος, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος, Σάρδεων κ. Μάξιμος καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος, οἱ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Φιλάρετος, Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Ἀγάπιος, Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου κ. Γαβριήλ, Δευτερεύων κ. Εὐάγγελος καὶ Τριτεύων κ. Καλλίνικος.

Ἔψαλον οἱ Πατριαρχικοὶ Χοροί.

Τὴν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ Πατριαρχικὴν ἀπόδειξιν ἀνέγνωσεν, ἀπὸ τοῦ Ἱ. Ἄμβωνος, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών·

Παρέστη συμπροσευχόμενος ἐν τῷ Ἱ. Βήματι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. Μά-

ξιμος, ἐν δὲ τῷ Σολέᾳ ὁ Ἐντιμ. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ν. Καραγιῶργος μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ, ὁ Ἐντιμ. Βουλευτὴς Σταμποὺλ κ. Ἀλέξανδρος Χατζόπουλος, οἱ Ἐντιμ. Ὀφφικιάλοι Μ. Ρήτωρ κ. Βλαδίμηρος Μιρμίρογλου, Μ. Χαρτοφύλαξ κ. Ἀχιλλεὺς Μόσχος, Μ. Ρεφερενδάριος κ. Γ. Χόλλεμπαχ, Ἄρχων Μυρεψὸς κ. Βασίλειος Αἰμιλιάδης, Καθηγηταί, Ἀντιπροσωπεῖαι καὶ πυκνότατον ἐκκλησίασμα.

Κατὰ τὴν Μεγάλην Εἴσοδον τῶν Τ. Δώρων, ὁ Πατριάρχης ἐμνημόνευσε τῶν Μακαριωτάτων Ὀρθοδόξων Πατριαρχῶν καὶ τῶν Προέδρων τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τῶν συλλειτουργούντων καὶ συγκροτούντων τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱ. Σύνοδον καὶ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις λοιπῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων, παντὸς τοῦ Πρεσβυτερίου τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας, παντὸς Μοναχικοῦ Τάγματος καὶ τῶν ἁπανταχοῦ εὐσεβῶν Χριστιανῶν, καὶ ἐν τέλει τῶν ἐν Κυρίῳ ἀναπαυθέντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν, ἀνέγνωσε τὴν συγχωρητικὴν εὐχὴν εἰς τοὺς πρὸς μετάληψιν προσελθόντας, ηὐχήθη πᾶσι τὴν χαρὰν καὶ τὴν εἰρήνην ὑπὸ τοῦ Σπηλαίου τῆς Βηθλεέμ, διένειμε τὸ ἀντίδωρον καὶ ἀκολούθως ἐδεξιώθη ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Γραφείῳ τοὺς Σεβ. Ἁγίους Ἀρχιερεῖς, τοὺς ἐπισήμους καὶ τοὺς Ὀφφικιάλους, μεθ' ὧν ἐκάθησεν εἰς τὸ κοινὸν πρόγευμα.

Κατηχητικά

Ἡ ὡραία συνήθεια τῆς συναθροίσεως τῶν Κατηχητοπαίδων εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τὴν 2αν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων, ἐπανελήφθη ἐφέτος.

Ἀπ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν παρακειμένων Ἱ. Μητροπόλεων προσῆλθον τὰ παιδία μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Ἱερεῖς, τὰς Διδασκαλίσσας καὶ τὰς Κατηχητρίας αὐτῶν ἵνα ἐκκλησιασθῶσιν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, τῇ 28η λ. μ., χοροστατούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐτέλεσαν ὁ Ἱερομ. κ. Σωφρόνιος Χαραλάμπους καὶ Ἱεροδ. κ. Δωρόθεος Λαυριώτης ἀμφότεροι μαθηταὶ τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς Χάλκης. Ἔψαλε δὲ ἡ Χορῳδία τῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἱεροσπουδαστοῦ κ. Γ. Τσέτση.

Τὸ «Πιστεύω» καὶ τὸ «Πάτερ ἡμῶν», ἀπηγγέλθησαν ἀπὸ μέρους ὅλων τῶν παιδιῶν καὶ ἐψάλη ὑπ' αὐτῶν τὸ ἀπολυτίκιον «Ἡ γέννησίς Σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν».

Εἰς τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, τὸν Πατριάρχην, προσεφώνησαν ὁ Γεώργιος Λαδόπουλος καὶ ἡ Αἰκατερίνη Καμπᾶ, μαθηταὶ τῆς Μαρασλείου, ἡ δὲ Αὐτοῦ Θ. Παναγιότης, ηὐλόγησεν αὐτὰ καὶ διένειμεν εἰς ἅπαντα τὰ παιδία Σταυροὺς ἐκ τοῦ Παναγίου Τάφου.

Ἀνασυγκρότησις τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου

Εἰσηγήσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος κατὰ τὴν συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς 22ας Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἐνεκρίθη ὅπως γένηται ἀνασυγκρότησις τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου διὰ ἀποκαταστάσεως αὐτῆς εἰς τὸ Δωδεκαμελές.

Οὕτω συνῳδὰ τῇ ἀποφάσει ταύτῃ καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων Διατάξεων, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ δωδεκαρίθμου τῶν συνοδικῶν Μελῶν, ἐκλήθησαν ἀριστίνδην μὲν ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Πριγκηποννήσων, Χαλδίας καὶ Νεοκαισαρείας, διὰ ψηφοφορίας δὲ οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Σάρδεων, Ἰκονίου καὶ Ροδοπόλεως, τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἀπαρτισθείσης ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος, Δέρκων, Πριγκηποννήσων, Θεοδωρουπόλεως, Εἰρηνουπόλεως, Προικοννήσου, Χαλδίας, Νεοκαισαρείας, Σάρδεων, Ἰκονίου, Ροδοπόλεως καὶ Φιλαδελφείας.

Ἐπιτροπὴ Ἁγίου Μύρου.

Συνῆλθεν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 15ῃ Νοεμβρίου, Πέμπτῃ, ἡ ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Μύρου Ἐπιτροπή, εἰς συνεδρίαν, εἰς ἣν παρέστησαν οἱ κ. κ. Βασίλειος Αἰμιλιάδης, Ἄρχων Μυρεψός, Δημήτριος Γκιτσόπουλος, Βασίλειος Παπαδόπουλος, Πρόδρομος Θανάσογλου, Λάζαρος Μορφιάδης, Ἰωάννης Βορεόπουλος, Παντελεήμων Βαφειάδης, Νικόλαος Καραμεσίνης καὶ Βασίλειος Κασαπίδης, τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Σεβ. Μητροπολίτου Προικοννήσου κ. Φιλοθέου, ἀδιαθετοῦντος, τοῦ δὲ Σεβασμ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Ἰακώβου, Μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς, κωλυθέντος ἐξ ἑτέρου ἱ. καθήκοντος.

Κατ' ἀρχὰς ὁ Πατριάρχης, διέγραψε δι' ὀλίγων τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς ἐπικειμένης τελετῆς τοῦ καθαγιασμοῦ τοῦ Ἁγίου Μύρου, δι' οὗ τὰ ἐνταῦθα καὶ ἁπανταχοῦ τοῦ κόσμου τέκνα τῆς Ἐκκλησίας δέχονται τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ συνδέονται μετὰ τῆς Πνευματικῆς Μεγάλης Μητρὸς αὐτῶν καὶ ηὐχαρίστησε θερμῶς τὰ Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν εὐλαβῆ προθυμίαν, μεθ' ἧς ἀνέλαβον τὴν διακονίαν ταύτην.

Εἶτα ὡρίσθη, ὅτι ἡ νέα καθαγίασις τοῦ Ἁγίου Μύρου θὰ λάβῃ χώραν τὴν Μ. Πέμπτην, 14ην Ἀπριλίου τοῦ 1960, εἰς ἣν ἀποφάσει τῆς Ἁγίας καὶ Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου ἐκλήθησαν ὅπως παραστῶσι καὶ ἀντιπρόσωποι, Ἀρχιερεῖς ἐξ ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἵτινες λαμβάνουσι τὸ Ἅγιον Μῦρον ἐντεῦθεν καὶ καθωρίσθησαν τόσον τὰ διάφορα εἴδη, ὑλικὰ καὶ μυροβόλα αἰθέρια, ἅτινα καὶ θὰ ἐξασφαλισθῶσιν ἐντεῦθεν καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅσον καὶ ἡ χρησιμοποιηθησομένη ποσότης αὐτῶν.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

Ἐπὶ τῇ Θρονικῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, τῇ 30ῇ Νοεμβρίου, ἐτελέσθη ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ Συνοδικὴ Λειτουργία.

Κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐχοροστάτησεν ὁ Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς.

Κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν, μετὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου συνιερούργησαν οἱ Συνοδικοὶ Σεβ. Μητροπολῖται Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος, Χαλδίας κ. Κύριλλος, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος, οἱ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. κ. Νικόλαος Κουτρουμπῆς καὶ

Δημήτριος Παπαδόπουλος, οἱ Πανοσιολ. Δευτερεύων κ. Εὐάγγελος καὶ Τριτεύων κ. Καλλίνικος, οἱ Ἱερολ. κ.κ. Ἀθανάσιος Παππᾶς καὶ Κύριλλος Κυπριωτάκης. Ἔψαλον οἱ Πατριαρχικοὶ Χοροί. Ἐν τῷ Ἱερῷ Βήματι παρέστησαν συμπροσευχόμενοι οἱ Σεβασμ. Μητροπολῖται Αἴνου κ. Γερμανός, Λαοδικείας κ. Μάξιμος, Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτων, Σελευκείας κ. Αἰμιλιανός, ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Δαφνουσίας κ. Γρηγόριος, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μάξιμος, Σχολάρχης τῆς Ἱ. Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης.

Ἐν δὲ τῷ Ἱ. Ναῷ, οἱ Ἐντιμολ. Ἄρχοντες Ὀφφικιάλοι τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ πλῆθος εὐλαβῶν προσκυνητῶν.

Τὸν Θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ὁ Ἱερολογ. Διάκονος κ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης, Καθηγητὴς τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς Χάλκης.

Εἰς τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας, ὁ Σεβ. Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος ἀπὸ τοῦ Θρόνου ἀνέγνω τὴν εὐχὴν τῶν εἰς μνήμην τοῦ Ἁγίου παρατεθέντων κολλύβων καὶ διένειμε τὸ ἀντίδωρον.

Ὁ Ἐξοχ. κ. Πρωθυπουργὸς Ἀ. Μενδερὲς ἐν Ἀμερικῇ

Ἀντιπροσωπεία ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς ὑπεδέχθη τὴν Α. Ἐξοχότητα, τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Τουρκίας κ. Ἀδνὰν Μενδερές, ἀφιχθέντα ἀεροπορικῶς εἰς Ν. Ὑόρκην τῇ 5ῃ Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. Ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ τὴν Α. Ἐξοχότητα προσεφώνησε Τουρκιστὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Νύσσης κ. Γερμανὸς καὶ ηὐχήθη ἀπὸ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς τὸ «ὡς εὖ παρέστητε».

Βαθέως συγκεκινημένος ὁ Ἐξοχώτατος κ. Πρωθυπουργὸς ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

«Παρακαλῶ νὰ διαβιβάσητε εἰς τὸν Σεβαστὸν Πατριάρχην κ. Ἀθηναγόραν καὶ εἰς τὸν Σεβαστὸν Ἀρχιεπίσκοπον κ. Ἰάκωβον τὸν σεβασμόν μου, τὴν φιλίαν καὶ τὰς βαθείας εὐχαριστίας μου. Ἡ εὐγενὴς αὕτη χειρονομία μὲ συνεκίνησε βαθύτατα».

Ἅμα τῇ εἰς Ν. Ὑόρκην ἀφίξει τῆς Α. Ἐξοχότητος ἐδόθη πρὸς τιμὴν Αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἐπισήμου Ὀργανώσεως «Ἐξωτερικῶν Σχέσεων» τῇ μεσημβρίᾳ τῆς 13ης Ὀκτωβρ. ἐπίσημον γεῦμα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ Οὐάλδορφ Αστόρια εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν περὶ τὰ 1200 ἄτομα, ἐν οἷς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς τοῦ Ἰράν, ὁ κ. Ζορλοῦ, ὁ Γεν. Ἐπιτελάρχης τῆς Τουρκίας Στρατηγὸς κ. Ρουστοῦ Ἐρδελχούν, οἱ κ. κ. Χρ. Παλαμᾶς Ξανθόπουλος, Ἀθ. Ἀγνίδης καὶ πλεῖστοι ἕτεροι ἐπίσημοι. Προσκληθεὶς ἐπισήμως ὑπὸ τῆς Ὀργανώσεως ταύτης, προσῆλθεν εἰς τὸ γεῦμα καὶ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος. Πρὸ δὲ τοῦ γεύματος ἐδόθη δεξίωσις, καθ' ἣν ὁ Σεβασμιώτατος ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συνομιλήσῃ καὶ αὖθις μετὰ τοῦ κ. Μενδερές, τῶν ἄλλων Τούρκων Ἐπισήμων καὶ πλείστων Ἀμερικανῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἐξοχ. κ. Ἀδλάϊ Στήβενσον τ. ὑποψήφιος Πρόεδρος τοῦ Δημοκρατικοῦ Κόμματος τῶν Ἡ. Π. Α., ὅστις μετὰ σεβασμοῦ, θαυμασμοῦ καὶ ἀγάπης πολλῆς ἐξεφράσθη περὶ τοῦ Κέντρου τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ὁ Ἐξοχ. κ. Μενδερὲς ὡμίλησε περὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ Πα-

τριάρχου μετὰ πολλῆς στοργῆς καὶ σεβασμοῦ, δὲν παρέλειψε δὲ νὰ ἐκφράσῃ καὶ τὴν λύπην Του, δι᾿ ὅσα εἶχον φέρει καὶ εἰς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν πολλὴν λύπην, ἣν μετὰ τόσης καρτερίας καὶ γενναιοφροσύνης ἀντιμετώπισεν Αὕτη.

Ὁ κ. Μενδερὲς ἐπεσκέφθη τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν τῇ 15ῃ Ὀκτωβρίου συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Ἐξοχ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Ζορλοῦ, Πρεσβευτῶν κ. Οὐργκιουπλοῦ, ἐν Οὐασιγκτῶνι, καὶ κ. Ἐσὶν παρὰ τῷ Ο.Η.Ε., τοῦ κ. Μελὶχ Ἐσεμπέλ, Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, τοῦ Γεν. Ἐπιτελάρχου Στρατοῦ κ. Ρουστοῦ Ἐρδελχούν, Βουλευτῶν καὶ Διευθυντῶν Ὑπουργείου, τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ τοῦ ἰδιαιτέρου Γραφείου Του κ. Ἐυτζουμὲντ Γιαβούζαλπ, τοῦ ἰδιαιτέρου Γραμματέως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ δωδεκάδες δημοσιογράφων καὶ φωτογράφων.

Πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Μεγάρου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς τὴν Α. Ἐξοχότητα ὑπεδέχθησαν οἱ Ἱερατ. Προϊστάμενοι τῆς Μείζονος Ν. Ὑόρκης, εἰς τὴν θύραν οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι μετά τινων Πανοσ. Ἀρχιμανδριτῶν, εἰς δὲ τὴν κλίμακα τοῦ πρώτου ὀρόφου ὑπεδέχθη τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος καὶ ὡδήγησε Αὐτὸν μετὰ τῆς Συνοδείας Του εἰς τὴν Μεγάλην Αἴθουσαν ὑποδοχῶν, ἐστολισμένην διὰ τῶν σημαιῶν Ἀμερικῆς, Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος, τῶν φωτογραφιῶν τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Χωρῶν τούτων καὶ ἀνθέων, ἔνθα παρουσίασε Αὐτῷ τοὺς προσελθόντας κ. κ. Χρ. Ξανθόπουλον Παλαμᾶν, Ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῷ Ο.Η.Ε., Κ. Τριανταφυλλᾶκον, Γεν. Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος ἐν Ν. Ὑόρκῃ, τὸν Πρόξενον κ. Κ. Μηλιαρέσην, τοὺς Ἐπισκόπους Νύσσης κ. Γερμανὸν καὶ Κωνσταντίας κ. Γερμανόν, τοὺς Ἱερατ. Προϊσταμένους καὶ Προέδρους τῶν Κοινοτήτων Μείζονος Ν. Ὑόρκης, Ἀντιπροσωπείας τῆς Κεντ. Φιλ. Ἀδελφότητος, τῶν Ὀργανώσεων Ἀχέπα, Γκάπα καὶ Γκόγια, τῶν Σωματείων Κύπρος, Κωνσταντινουπολιτῶν, τῶν Ἑλληνοαμερικανικῶν Ὀργανώσεων Ἐπιστημόνων, τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Τύπου, τὰ ἐν Νέᾳ Ὑερσέῃ καὶ περιχώροις Μέλη τοῦ Ἐντιμοτάτου Μικτοῦ Συμβουλίου, Ἀντιπροσωπείας Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἁγίου Βασιλείου μὲ τὰς Διευθύνσεις αὐτῶν, Ἀντιπροσωπείας τῆς «Ἀτλάντικ Μπὰγκ» καὶ τῶν Ἀτμοπλοϊκῶν Ἑταιριῶν «Χὸμ Λάϊν» καὶ «Γκρὴκ Λάϊν», Ἀντιπροσωπείας ἄλλων Ὀργανώσεων καὶ Σωματείων καὶ πλείστους ἐξέχοντας Ὁμογενεῖς. Πάντες παρήλασαν πρὸ τοῦ Ἐξοχ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν λοιπῶν Ἐπισήμων, ἀντήλλαξαν μετ᾿ αὐτῶν χειραψίαν, ἐκφωνουμένου τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς ἰδιότητος ἑκάστου, καὶ ἀπηύθυναν πρὸς αὐτοὺς τὸ «καλῶς ἤλθατε» ἢ «Χὸς Γκελντινὶζ» ἢ «Οὐέλκαμ». Μετὰ τὰς παρουσιάσεις, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπηύθυνε πρὸς τὸν κ. Μενδερὲς χαιρετιστήριον λόγον, πρῶτον μὲν Ἑλληνιστί, εἶτα δὲ καὶ Τουρκιστί.

Ἡ Ἑορτὴ τῆς Δημοκρατίας

Ἐπὶ τῇ 36ῃ ἐπετείῳ τῆς Μεγάλης Ἐθνικῆς Ἑορτῆς τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας, τῇ 29ῃ Ὀκτωβρίου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης συνοδευό-

μενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ, τοῦ Ἐντιμιολογ. Ἄρχοντος Μ. Ῥήτορος κ. Βλαδιμήρου Μιρμίρογλου καὶ τῶν Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέως κ. Συμεὼν καὶ Μ. Ἀρχιδιακόνου κ. Ἀγαπίου, ἐπεσκέφθη τὸν Νομάρχην τῆς Πόλεως ἡμῶν κ. Ἐτὲμ Γετκινὲρ ἐν τῇ Νομαρχίᾳ καὶ συνεχάρη αὐτὸν προσωπικῶς καὶ ἀπὸ μέρους τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὁμογενείας ἐπὶ τῷ χαρμοσύνῳ καὶ ἱστορικῷ τούτῳ γεγονότι. Ὡσαύτως συνεχάρη ἐν τῇ Νομαρχίᾳ καὶ τοὺς Ἐντιμοτάτους κ. Κεμὰλ Ἀϊγκοὺν καὶ Στρατιωτικὸν Διοικητὴν τῆς Πόλεως

Κατὰ τὴν γενομένην ἐν τῇ λεωφόρῳ Βατὰν μεγαλειώδη στρατιωτικὴν καὶ μαθητικὴν παρέλασιν, τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀντεπροσώπευσαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας μετὰ τοῦ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιακόνου.

Ἐπὶ τῇ Μεγάλῃ ταύτῃ Ἑορτῇ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπέστειλε συγχαρητήρια τηλεγραφήματα τοῖς Ἐξοχωτάτοις: Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας κ. Τζελὰλ Μπαγιάρ.

—Προέδρῳ τῆς Μ. Ἐθνοσυνελεύσεως κ. Ρεφὶκ Κοραλτάν.

—Πρωθυπουργῷ κ. Ἀδνὰν Μενδερές.

—Ὑπουργοῖς: Ἐσωτερικῶν κ. Ναμὶκ Γκεδίκ, Ἐξωτερικῶν κ. Φατὶν Ρουστοῦ Ζορλοῦ, Παιδείας κ. Τεβφὶκ Ἰλερῆ καὶ Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Ἐτχὲμ Μενδερές.

—Πρεσβευταῖς: Ἐν Οὐασιγκτῶνι, κ. Σουὰτ Χαϊρῆ Οὐργκουπλοῦ, ἐν Βέρνῃ κ. Φαχρεττὶν Κερὶμ Γκιοκάϋ καὶ Σελὶμ Σαρπέρ, Μονίμῳ ἀντιπροσώπῳ τῆς Χώρας ἡμῶν ἐν τῷ Νάτῳ εἰς Παρισίους, παρ' ὧν πάντων ἐλήφθησαν τηλεγραφικῶς θερμαὶ εὐχαριστίαι.

Ἡ 37η ἐπέτειος τῆς Ἀπελευθερώσεως τῆς Πόλεως ἡμῶν

Πανηγυρικῶς ἑώρτασεν ἡ Πόλις ἡμῶν καὶ ἐφέτος τὴν 37ην ἐπέτειον τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῆς. τῇ 6ῃ Ὀκτωβρίου Σημαιοστόλιστος καὶ μὲ ἐκδηλώσεις χαρᾶς τῶν κατοίκων. Ἐν τῇ θαυμασίᾳ λεωφόρῳ Βατὰν ἐνώπιον τῶν Κυβερνητικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τῆς Πόλεως, τοῦ Διπλωματικοῦ Σώματος καὶ χιλιάδων λαοῦ ἐγένετο μεγάλη παρέλασις, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος ἀγήματα τοῦ ἐνδόξου Στρατοῦ καὶ τῶν τριῶν ὅπλων, πρόσκοποι, μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῶν Γυμνασίων καὶ πάμπολλοι Ὀργανώσεις τῆς Πόλεως.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, προφρόνως προσκληθεῖσα δι' ἐπισήμου γράμματος τῆς Νομαρχίας, ἀντεπροσωπεύθη κατ' αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγκελλεύοντος Σεβ. Μητροπολίτου Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ, μετὰ τοῦ κ. Ν. Γεωργιάδου, Δικηγόρου τῶν Πατριαρχείων.

Τὸ Πατριαρχεῖον ἐσημαιοστολίσθη καὶ ἐφωταγωγήθη κατὰ τὴν νύκτα.

ΚΕΜΑΛ ΑΤΑΤΟΥΡΚ

10 Νοεμβρίου. Ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ Μεγάλου Ἀνδρός. Ἡ Χώρα ἡμῶν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἐξεδήλωσε καὶ ἐφέτος ἀναλλοίωτα τὰ αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀϊδίου αὐτῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν αἰώνιον Ἡγέτην αὐτῆς.

21 ἔτη παρῆλθον ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καθ' ἣν παρέδωκε τὸ πνεῦμα ὁ ἀλησμόνητος Στρατηγός, ὁ ὀξυδερκὴς Πολιτικὸς καὶ ὁ ἀναμορφωτὴς τῆς Τουρκίας.

Ἐν τῇ Πρωτευούσῃ, οἱ Ἐξοχώτατοι Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καὶ Πρωθυπουργὸς κατέθεσαν στεφάνους ἐπὶ τοῦ τάφου ἐν τῷ μαυσωλείῳ Ἀτατούρκ.

Εἰς τὴν Πόλιν καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Χώρας ἡμῶν ἐγένοντο ἀνάλογοι τελεταὶ τιμῶσαι ποικιλοτρόπως τὴν μνήμην Αὐτοῦ.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εἶχε μεσιστίους τὰς σημαίας αὐτοῦ, ὥραν δ' 9.05 ἀκριβῶς, πρωϊνήν, πάντες οἱ ἐν αὐτῷ προεξάρχοντος τοῦ Πατριάρχου, ἐτήρησαν πεντάλεπτον σιγήν, εἰς τιμὴν τοῦ μεγάλου Νεκροῦ.

Ὁ κ. Σαλὶχ Κορούρ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα·

Τὴν 26ην Δεκεμ. ὁ Ἐντιμ. κ. Σαλὶχ Κορούρ, Ὑφυπουργὸς τῆς Πρωθυπουργίας, προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα διαβιβάσας Αὐτῇ τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις καὶ εὐχὰς τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Ἀ. Μεντερές. Ὁ Πατριάρχης μετὰ πολλῆς τῆς ἀγάπης καὶ ἐγκαρδιότητος ἐδέχθη τὸν κ. Ὑφυπουργόν, διηρώτησε τὰ τῆς ὑγείας τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ παρεκάλεσεν ὅπως διαβιβάσῃ εἰς αὐτὸν τὰς προσωπικάς του εὐχαριστίας διά τε τὰς Ἑορτίους προσρήσεις καὶ τὴν παρασχεθεῖσαν πολύτιμον συναντίληψιν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ταξειδίου του εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, τὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς, ὡς καὶ τὸ θεοβάδιστον Ὄρος τοῦ Σινᾶ.

Ἡ ΙΕ' Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Αὕτη συνῆλθεν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1959, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Νόμου 3952—1959 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 671—1943 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Αἱ ἐργασίαι διήρκεσαν μέχρι τῆς 15 τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου καὶ ἔγιναν 12 Συνεδρίαι.

Εἰς τὴν πρώτην Συνεδρίαν προσῆλθε καὶ ὁ Ἐξοχώτατος Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων κ. Γ. Βογιατζῆς μετὰ τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Θρησκευμάτων Καθηγητοῦ κ. Β. Ἰωαννίδου. Εἰς τὴν ἐναρκτήριον ταύτην Συνεδρίαν εἰσηγούμενος ὡμίλησεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, εἰπὼν περίπου τὰ ἑξῆς: Κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1958 συνελθοῦσα τὸ πρῶτον μεταπολεμικῶς ἡ σεβασμία Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ ὑπερεικοσαετῆ διακοπήν, ἤρξατο τῆς μελέτης τῶν ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει αὐτῆς ἀναγεγραμμένων θεμάτων, τὰς δὲ ἐπ' αὐτῶν γενομένας εἰσηγήσεις ἐκ μέρους τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν μετὰ τῶν συναχθέντων πορισμάτων ἐξέδωκεν, ἀποφάσει αὐτῆς, ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία εἰς ἰδιαίτερον τόμον. Λόγῳ ὅμως τῆς πληθώρας τῶν θεμάτων τῶν ἀναγραφέντων ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει τῆς Συνόδου τοῦ Νοεμβρίου 1958, δὲν ἐπήρκεσεν ὁ χρόνος ὅπως συζητηθῶσι δύο σπουδαῖα θέματα, ἤτοι τὸ περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ περὶ Μοναχικοῦ βίου αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἀμφοτέρων τῶν θεμάτων τούτων ἡ συζήτησις ἀνεβλήθη διὰ τὴν νέαν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας. Καὶ συνῆλθε μὲν αὕτη καὶ αὖθις κατὰ Ἰανουάριον 1958, πλὴν ὅμως ἔκρινεν ὅτι τὸ περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας θέμα ἔχρῃζε βαθυτέρας καὶ πληρεστέρας μελέτης. Ταύτην δὲ ἀνέθηκεν εἰς συσταθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς δεκατριμελῆ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ γέροντος Μητροπολίτου Ὕδρας κ. Προκοπίου Συνοδικὴν Ἐπιτροπήν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη προῆλθεν ἐγκαίρως εἰς τὸν καταρτισμὸν σχεδίου Καταστατικοῦ Χάρτου, τὸ ὁ-

ποῖον ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐκοινοποίησεν ἐγκυκλίως πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας. Ἐφ᾽ ᾧ ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης παρεκάλεσε τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Σεβ. Μητροπολίτην Ὕδρας καὶ τὸν Εἰσηγητὴν τῆς Ἐπιτροπῆς Σεβ. Μητροπολίτην Κορινθίας, ὅπως εἰσηγηθῶσιν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ τοῦ ἔργου καὶ τῶν πορισμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς.

Συνάμα ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης ἐξέφρασε θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς τὴν σεβαστὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν ἐκπροσωποῦντα αὐτὴν Ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας κ. Γ. Βογιατζῆν διὰ τὰς ἀγαθὰς διαθέσεις ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τὴν προώθησιν ζωτικῶν ζητημάτων αὐτῆς, τῶν ὁποίων τὴν ἱκανοποιητικὴν καὶ αἰσίαν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν λύσιν προσδοκᾷ ἡ Ἱεραρχία παρὰ τοῦ εὐσεβόφρονος καὶ δραστηρίου Ὑπουργοῦ.

Ἐφ᾽ ᾧ καὶ ἐπικαλεσθεῖσα τὴν χάριν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ιε´ Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κύριος Ὑπουργὸς ἐν συνεχείᾳ ἐχαιρέτησε τὴν Ἱεραρχίαν, εἰπὼν περίπου τὰ ἑξῆς: Πρῶτον ἐξέφρασε τὴν χαρὰν καὶ τὴν συγκίνησίν του ὅτι παρίσταται ἐκ προσώπου τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν εναρκτήριον συνεδρίασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἡ Σύνοδος εἶναι μεγάλης ἱστορικῆς σημασίας, διότι κατ᾽ αὐτὴν θὰ συζητηθοῦν καὶ θὰ ληφθοῦν ἀποφάσεις ἐπὶ θεμελιώδους σημασίας θεμάτων, ἤτοι περὶ τοῦ τρόπου διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Αἱ συνεδριάσεις, ἐδήλωσεν ὁ Ὑπουργός, ἀρχίζουν ὑπὸ ἀρίστους οἰωνοὺς Χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Ἱεράρχαι ἐκπροσωποῦντες ἐπαξίως τὴν ἐλευθέραν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος συνῆλθον νὰ γνωμοδοτήσωσιν ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ἤτοι ἐπὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Βασιλικῶν Διαταγμάτων τῶν συνταχθέντων κατ᾽ ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου 3952]1959.

Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ἀπέδωκε φόρον τιμῆς πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν κατήρτισε πρὸς τοῦτο ἡ Ἱεραρχία, ἐξῆρε τὴν ἄοκνον ἐργατικότητά της καὶ τὴν ἐπιμέλειαν μεθ᾽ ἧς ἀντιμετώπισε τὸ μέγα καὶ πολυσχεδὲς τοῦτο ἔργον. Τὰ ὑποβληθέντα τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ πρὸς γνωμοδότησιν Βασιλικὰ Διατάγματα στηρίζονται κατὰ βάσιν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου ἐργασίαν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, καὶ συμφωνοῦν κατὰ τὸ πλεῖστον πρὸς τὸ ὑπ᾽ αὐτῆς καταρτισθὲν σχέδιον Καταστατικοῦ Χάρτου. Ἡ Κυβέρνησις, λαμβάνουσα ὑπ᾽ ὄψιν πάντοτε μετὰ μεγίστης προσοχῆς τὰς εἰσηγήσεις τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας, θὰ μελετήσῃ μετὰ τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ τὰς γνώμας τῆς Ἱεραρχίας ἐπὶ τῶν θιγομένων εἰς τὰ Βασιλικὰ Διατάγματα θεμάτων.

Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ἀκολούθως ἀνέπτυξε διαφόρους σκέψεις ἐπὶ ζητημάτων τὰ ὁποῖα δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰ Βασιλικὰ Διατάγματα καὶ δέον νὰ λυθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας, καὶ καταλήγουσα ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις μίαν καὶ μόνην ἔχει φιλοδοξίαν νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἀποφασιστικῶς καὶ θετικῶς. Ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκεται εἰς τὴν διάθεσιν τῆς

Ἱεραρχίας νὰ πράξῃ τὸ πᾶν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, συνεργάτης, ποίμνιον καὶ στρατιώτης. Ἐργάτης εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Κυρίου, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ σπορεῖς καὶ οἱ θερισταὶ εἶναι οἱ Ἱεράρχαι.

Εἶτα ἀντεφώνησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Χρυσόστομος, ὡς πρῶτος τῇ τάξει, καὶ ἀνεχώρησε τῆς Αἰθούσης ὁ κ. Ὑπουργός. Ὁ δὲ Σεβ. Μητροπολίτης Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης, ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἔκαμεν εἰσήγησιν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐπὶ τοῦ θέματος «Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τίθεται συζήτησις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀρχιερέων Ἐπιτροπῆς καταρτισθέντος σχεδίου τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, καὶ δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸν Σεβ. Κορινθίας, εἰσηγητὴν ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἡ εἰσήγησίς του ὑπῆρξεν ἐμπεριστατωμένη, ἐζητήθη δὲ δι' αὐτῆς ἡ διατήρησις τοῦ μεταθετοῦ τῶν Μητροπολιτῶν, περιοριζομένου τούτου εἰς ὀκτὼ Μητροπόλεις, διὰ λόγους μείζονος ὠφελείας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν συγχώνευσιν μόνον τῶν Μητροπόλεων Θήρας καὶ Κυθήρων.

Ἠκολούθησαν αἱ ἑπόμεναι ἕνδεκα Συνεδριάσεις καὶ ἐλήφθησαν ἀποφάσεις ἐν αἷς προέχουσιν αἱ ἑξῆς: Ἡ Δ'. Ι. Σύνοδος παραμένει 13μελής. Ἀπεφασίσθη ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ 10ετῆ ἀρχιερατικὴν διακονίαν, καθὼς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν Μητροπολιτῶν. Ἀποφασίζεται ἡ μὴ συγχώνευσις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης εἰς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἱδρυθησομένην Μητρόπολιν Πειραιῶς, καὶ καθορίζεται ὁ τρόπος πληρώσεως τῆς τελευταίας, ὡς καὶ ἡ τῶν λοιπῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Ἀποφασίζεται ἡ διατήρησις τοῦ μεταθετοῦ τῶν Μητροπολιτῶν πρὸς μεῖζον ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ καθορίζεται εἰς 10 ὁ ἀριθμὸς τῶν διὰ καταστάσεως πληρουμένων Ἱερῶν Μητροπόλεων. Διασαφηνίζεται ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων μόνον κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας ἐκλογὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου δέον νὰ παρίσταται, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν Μητροπολιτῶν. Καὶ ἐλήφθησαν ἱκαναὶ εἰσέτι ἀποφάσεις περὶ διαφόρων ζητημάτων. Εἰς δὲ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν ἀπεφασίσθη ἡ κατὰ τὸν Νόμον 3952|1959 ἐντὸς μηνὸς ὑποβολὴ ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ Μακαριωτάτου καί τινων Ἀρχιερέων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ ἐπεξεργασθέντος σχεδίου τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἐναρμονισμένου πρὸς τὰ σχέδια τοῦ Β. Δ. τοῦ Ὑπουργείου.

Αἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἑορταὶ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ·

Ἀπὸ τῆς 11ης μέχρι τῆς 15ης Νοεμβρίου 1959 ἑωρτάσθη ἐν ἐπισημότητι καὶ λαμπρότητι ἡ 600ὴ ἐπετηρὶς ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης. Τὴν πρωτοβουλίαν εἶχεν ἡ Αὐτοῦ Σεβασμιότης ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, λαβὼν πρὸς τοῦτο τὴν ἔγκρισιν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἰδιαιτέρα Ἐπιτροπή, ἐξ ἁπάν-

των τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, προῆλθεν εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἑορτῶν. Ἀπεφασίσθη προσέτι ἡ δημοσίευσις ἰδιαιτέρου τιμητικοῦ τόμου καὶ ἡ συνολικὴ ἔκδοσις συγγραμμάτων τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου.

Ἐστάλησαν ἐπίσημοι προσκλήσεις εἰς ἁπάσας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ τὰ Πνευματικὰ Καθιδρύματα, καὶ εὗρον αὗται βαθυτάτην ἀπήχησιν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δημιουργηθῇ γύρω ἀπὸ τὰς ἑορτὰς θερμὴ ἀτμόσφαιρα συγκινήσεως.

Οἱ προσελθόντες καὶ συμμετασχόντες καὶ λαμπρύναντες τὰς ἑορτὰς ἦσαν : Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Καλλίνικος, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου· ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μαρεώτιδος κ. Βαρνάβας, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐμέσσης κ. Ἀλέξανδρος μετὰ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Στεφάνου, ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀνατόλιος, Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Ἀθήναις, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ὁ Αἰδ. Πρωτοπρ. κ. Κωνσταντῖνος Ρουζίτσκυ, πρύτανις τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας, ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Λένινγκραντ κ. Οὐσπένσκυ, καὶ ὁ κ. Γ. Καπράλωφ, τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Γορνιοκαρλοβικίου κ. Συμεὼν καὶ ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης Δομετιὰν Παύλοβιτς, Διευθυντὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς τοῦ Πρίζρεν, ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ Πατριαρχείου τῆς Σερβίας, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κιτίου κ. Ἄνθιμος, ἐκπρόσωπος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χίου κ. Παντελεήμων καὶ Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος, ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Πορφύριος Σιναΐτης, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σινᾶ, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Κατάνης κ. Κασσιανός, Πρύτανις τοῦ ἐν Παρισίοις Ρωσσικοῦ Ἰνστιτούτου, οἱ Σεβ. Μητροπολῖται πρ. Διδυμοτείχου κ. Ἰωακείμ, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος, Ἠλείας κ. Γερμανός, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιος, Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Ἀγαθάγγελος, Μαρωνείας κ. Τιμόθεος, Δράμας κ. Φίλιππος, Κίτρους κ. Βαρνάβας, Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος, Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Πολύκαρπος, Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος, Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος, Καστορίας κ. Δωρόθεος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Βολοκαλάμσκ κ. Βασίλειος ἐκ Λονδίνου, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου κ. Στέφανος, ὁ Ὁσ. Μοναχὸς κ. Θεόκλητος Διονυσιάτης, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὁ Ὁσ. Μοναχὸς κ. Παῦλος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Λαύρας, ὁ Ὁσ. Μοναχὸς κ. Χρυσόστομος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἐσφιγμένου, ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Λεωνίδας Παρασκευόπουλος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων «Ζωή», ὁ Καθηγητὴς Αἰδ. Πρωτοπρ. κ. Γεώργιος Φλωρόβσκυ, ὁ Αἰδ. κ. Φέρις Μπέρκυ, τῆς ἐν Οὐγγαρίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὁ Ὁσ. Μοναχὸς κ. Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης, ὑμνογράφος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ Καθηγητὴς κ. Π. Μπρατσιώτης, ἐκπρόσωπος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν,

οἱ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. κ. Β. Βέλλας, ἀντιπρύτανις, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πανεπιστημίου, Λ. Φιλιππίδης, κοσμήτωρ, Ἀ. Ἀλεβιζᾶτος, Γ. Σωτηρίου, Κ. Μπόνης, Γ. Κονιδάρης, Ἀ. Φυτράκης, Μ. Σιώτης, ὁ Καθηγητὴς κ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ὁ Καθηγητὴς κ. Κ. Βουρβέρης, ἐκπρόσωπος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ Καθηγητὴς κ. Ν. Τωμαδάκης, ἐκπρόσωπος τῆς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, ὁ κ. Σ. Κυριακίδης, Καθηγητής, ἐκπρόσωπος τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ὁ Καθηγητὴς κ. Δ. Καρανίκας, Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, οἱ κ.κ. Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Β. Ἔξαρχος, κοσμήτωρ, Ἰ. Τράκας, Ἰ. Καλογήρου, Ἀ. Χαστούπης, Π. Χρήστου, Ἀρχιμ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης, Σ. Ἀγουρίδης, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Βορείου Ἑλλάδος κ. Παπαγεωργίου, ὁ Δήμαρχος Θεσσαλονικέων κ. Γ. Παπαηλιάκις κ. ἄ.

Ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος ηὐχήθη προσηκόντως, καὶ ἐξέφρασε τὴν λύπην αὐτοῦ, ὅτι διὰ σοβαροὺς ἐκτάκτους ὑπηρεσιακοὺς λόγους δὲν ἠδυνήθη νὰ συμμετάσχῃ προσωπικῶς τῶν ἑορτῶν, ὡς ἐπεθύμει καὶ εἶχεν ἐγκαίρως ἀποφασίσῃ.

Αἱ ἑορταὶ συμφώνως πρὸς καταρτισθὲν πλούσιον πρόγραμμα, διεξήχθησαν μὲ ἄκραν ἐπιτυχίαν, καὶ ὡμολογήθη ὑπὸ πολλῶν ὅτι παρόμοιοι Πανορθόδοξοι ἐκκλησιαστικοὶ πανηγυρισμοὶ συντελοῦν ἔτι πλέον εἰς αὔξησιν τῆς ἑνότητος τῆς ἑνότητος καὶ ἀμοιβαίας ἀγάπης μτεαξὺ τῶν ἀδελφῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Μιᾶς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐξυμνήθη δὲ δεόντως ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ὡς ὑπερασπιστὴς τῶν ἱερῶν ἡσυχαζόντων Μοναχῶν, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς ἁγιορειτικῆς πνευματικότητος, ὡς μέγας Ποιμὴν τῆς Θεσσαλονίκης, ὡς θεολόγος τοῦ θείου φωτὸς καὶ τῶν ἀκτίστων ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ, ὡς ζωντανὸν σύμβολον δι' ὅλους τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς καὶ ἔκφρασις ἀρίστη τοῦ γνησίου πνεύματος τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἑνότητος αὐτῆς.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας

Κατόπιν ἀπουσίας τεσσάρων περίπου μηνῶν ἐπέστρεψεν εἰς Αἴγυπτον ἐξ Ἑλλάδος τὴν Δευτέραν 12ην Νοεμβρίου, ἡ Α. Μ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρος. Τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα ἀναχωροῦσαν προέπεμψαν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον οἱ Σεβασμ. Μητροπολῖται Πηλουσίου κ. Παρθένιος, Ἑρμουπόλεως κ. Εὐάγγελος καὶ Μαρεώτιδος κ. Βαρνάβας.

Ἐκ μέρους τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος καὶ ὁ Γεν. Διευθυντὴς Ἐκκλησιαστικῶν Ὑποθέσεων κ. Α. Καψαμπέλης.

Τὴν Α. Θ. Μ. ἐχαιρέτησαν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον Ἀλεξανδρείας ὁ Ἐπιτροπεύων Σεβ. Μητροπολίτης Καρθαγένης κ. Παρθένιος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νουβίας κ. Συνέσιος, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς τῶν Πατριαρχείων Ἀρχιμ. κ. Διονύσιος Χατζηβασιλείου, ὁ κ. Θ. Μπάϊζος, Γ. Πρόξενος, ὁ κ. Σ. Κοντουμᾶς, Πρόξενος, οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. κ. Κάλλιστος Μουσικίδης, Μελέτιος, Ἱ. Προϊστάμενος τοῦ Π. Καθ. Ναοῦ Ἁγ. Σάββα, Νικ. Μαργαρίτογλου, Ἱ. Προϊστάμενος Ἁγ.

Νικολάου, Σπυρίδων Χοῦρι, Ἱ. Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως τῶν Συρορθοδόξων καὶ πλεῖστοι ἄλλοι.

Λαϊκὰ μέλη τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, παρέστησαν ὅπως ὑποβάλωσι τὰς εὐχὰς αὐτῶν.

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐπισκέψεις

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιακόνου, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Μ., τὸν Πατριάρχην τῶν Ἀρμενίων κ. Καρακὶν Χατζαδουργιάν, τῇ 22α Δεκ., ἵνα εὐχαριστήσῃ αὐτὸν ἐπὶ τῇ τόσον ὑποχρεωτικῇ ἐκδηλώσει τῆς παρουσίας Του ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ, κατὰ τὴν ἄφιξιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐκ Λιβάνου καὶ κομίσῃ αὐτῷ καὶ τὰ εὐλαβῆ προσκυνήματα ἀπὸ μέρους πολλῶν Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν Ἀρμενίων τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ἀναχωρῶν δὲ προσεκύνησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐν Κοντοσκαλίῳ.

Ἐπὶ δὲ τῇ ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων, ἡ Α. Μακαριότης, ὁ Πατριάρχης κ. Καρακὶν Χατζαντουργιάν, προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα μετὰ τοῦ Μακ. Ἀρμενίου Πατριάρχου τῆς Ἱερουσαλὴμ κ. Ντιρὰν Νερσογιάν, τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Κυριακῆς, 27ης Δεκεμβρίου.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, μετὰ πολλῆς τῆς ἐγκαρδιότητος ὑπεδέχθη ἀμφοτέρας τὰς Α. Α. Μακαριότητας, παρέθεσε πρὸς τιμὴν Αὐτῶν δεῖπνον, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Σάρδεων κ. Μάξιμος, Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος, Σελευκείας κ. Αἰμιλιανὸς καὶ ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Φιλάρετος.

Μετὰ τὸ δεῖπνον, πάντες ἐπ' ἀρκετὸν συνωμίλησαν ἐπὶ τῶν ἐντυπώσεων ἐκ τῆς Ἱ. Πορείας εἰς τὸν Πανάγιον Τάφον καὶ τὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς.

Ἀρμενικὴ Ἱ. Θεολογικὴ Σχολὴ Σκουτάρεως

Ληφθείσης ὑπ' ὄψιν τῆς πολλαχῶς ἐκφρασθείσης ἐπιθυμίας τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἀρμενίων κ. Καρεκὶν Χατσαντουριὰν περὶ διορισμοῦ καταλλήλου προσώπου διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ ἐν Σκουτάρει Ἱ. Θεολογικῇ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ Σχολῇ, ἀποφάσει τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου (22α Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ.) ἀνετέθη τοῦτο τῷ Θεοφ. Ἐπισκόπῳ Μιλήτου κ. Αἰμιλιανῷ, Ἀρχειοφύλακι τῶν Πατριαρχείων. Ἡ Αὐτοῦ Θεοφιλία, ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1959, λαβοῦσα τὰς εὐλογίας τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου κ. Καρεκὶν καὶ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σεβ. Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτῆς ἐν τῇ ὡς ἄνω Θεολογικῇ Σχολῇ.

Ἀρχιεπισκοπὴ Θυατείρων

Ἐν μέσῳ εὐσεβοῦς καὶ φιλεόρτου Χριστεπωνύμου πληρώματος καὶ ἐγκρίτων προσώπων, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ρηγίου κ. Μελέτιος ἐτέλεσε μεγαλοπρεπῶς, τῇ 27η λ.μ., Κυριακῇ, τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλλην. Ἐκλλησίας, ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος, εἰς τὴν πόλιν Τουλῶνος τῆς Γαλλίας, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. κ. Κυρίλλου Ἀργέντη, Καλλίστου Βαφειᾶ, καὶ Ἰακώβου Κορέζη.

Μεταξὺ τῶν Ἐπισήμων διεκρίνοντο οἱ κ. κ. Βιτέλ, Βουλευτὴς τῆς περιοχῆς Βάρ, Τυλλιν, Ὑπονομάρχης αὐτῆς, ὁ Δήμαρχος τῆς Τουλῶνος κ. Ἀρρέξ, ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀντιναυάρχου - Ναυτικοῦ Νομάρχου Σάπ, οἱ κ. κ. Λωρέντι καὶ Γκαινιεμπέ, βοηθοὶ τοῦ Δημάρχου, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδικάτου Πρωτοβουλίας κ. Μορενί, καὶ ὁ κ. Μπαρντιέ, Ἀντιπρόσωπος τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας, ὁ Πρωτοσύγκελλος τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Τουλῶνος - Φρεζύ, Αἰδεσ. κ. Μπαλλιβέ, ὁ ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλλην. Παροικίας Παρισίων κ. Σπῦρος Ζωγράφος καὶ ἄλλοι.

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Αὐστραλίας

Ἐκλογὴ Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος εἰσηγήσει τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος εἰς τὴν Συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 14 Νοεμβρίου 1959 προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Διονυσίου Ψιάχα, Ἀποφοίτου τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς Χάλκης, ὡς βοηθοῦ παρὰ τῷ Σεβασμιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Αὐστραλίας καὶ Νέας Ζηλανδίας κ. Ἰεζεκιὴλ ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Ναζιανζοῦ.

Χειροτονία τοῦ Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ κ. Διονυσίου Γ. Ψιάχα

Τὴν Κυριακήν, 6ην τρ. μ., εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας εἰς Λονδῖνον, ἐγένετο ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ κ. Διονυσίου Ψιάχα.

Εἰς τὴν χειροτονίαν μετὰ τοῦ προεξάρχοντος Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων κ. Ἀθηναγόρα συνελειτούργησαν καὶ οἱ Θεοφιλ. Βοηθοὶ Ἐπίσκοποί του Βίλνας κ. Ματθαῖος, Ρηγίου κ. Μελέτιος, Θερμῶν κ. Χρυσόστομος καὶ Ἀπαμείας κ. Ἰάκωβος, καθὼς καὶ οἱ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. κ. Τιμόθεος Κατσίγιαννης, Λεόντιος Χατζηκώστας, Ἀρίσταρχος Μαυράκης καὶ Εἰρηναῖος Ἀθανασιάδης.

Ἡ ὅλη ἀκολουθία τῆς χειροτονίας ἠχογραφήθη ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τοῦ Β. Β. Ο. καὶ μετεδόθη εἰς εἰδικὸν πρόγραμμα διὰ τὴν Αὐστραλίαν, ὅπου πρόκειται νὰ ὑπηρετήσῃ ὁ νέος Ἐπίσκοπος.

Ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα·

Ὁ Ἐξοχ. κ. Ἀλέξανδρος Μάτσας, Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀγκύρᾳ, προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, τῇ 11ῃ Νοεμβρίου καὶ γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν, ἐπαρουσίασε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὴν μητέρα αὐτοῦ Εὐγεν. κ. Ντόναν Μάτσα.

Ὁ Πατριάρχης, δεχθεὶς ἀμφοτέρους μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος, συνεχάρη τὴν κ. Μάτσαν διὰ τὸν ἔκλεκτὸν αὐτῆς υἱόν, ὅστις ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύει τὴν Χώραν αὐτοῦ ἐν τῇ Πρωτευούσῃ ἡμῶν, συμβάλλων διὰ τῶν προσπαθειῶν αὐτοῦ εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν σχέσεων τῶν δύο συμμάχων Ἐθνῶν καὶ ἐπεδαψίλευσεν αὐτοῖς τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν.

Ἡ κ. Μάτσα ηὐχαρίστησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, διὰ τοὺς θερμοὺς ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς λόγους καὶ ἐπεκαλέσθη ἐπ' αὐτὴν καὶ ἐπὶ τὸν υἱόν της τὰς Πατριαρχικὰς εὐχάς.

Ὁ κ. Μάτσας ηὐχήθη τῷ Πατριάρχῃ ἐπὶ τῷ ταξιδίῳ αὐτοῦ κατευόδιον.

Ὁ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ὁ Ἐντιμ. κ. Δ. Ἡρακλείδης, Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα, προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, τῇ 20ῇ Δεκεμβρίου παρουσίασεν εἰς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Ἐντιμ. κ. Νικόλαον Καραγιώργον, νέον ἐνταῦθα Πρόξενον τῆς Χώρας, ὅστις ἐξῃτήσατο τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν, ἐπὶ τῇ ἀνα-

λήψει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

Ὁ Πατριάρχης συνεχάρη αὐτῷ καὶ ηὐχήθη τὴν ἄνωθεν ἐνίσχυσιν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς νέας αὐτοῦ ὑπηρεσίας·

Τῇ δὲ 29ῃ ἰδίου, ὁ κ. Δ. Ἡρακλείδης, προαχθεὶς εἰς Γ. Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος ἐν Δαμασκῷ καὶ προκειμένου νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν νέαν αὐτοῦ θέσιν, ἐπεσκέφθη τὸν Πατριάρχην, ἵνα ἀποχαιρετήσῃ Αὐτόν, ἐξαιτούμενος καὶ τὰς Πατριαρχικὰς εὐχάς.

Ὁ Πατριάρχης εὗρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συγχαρῇ τὸν κ. Ἡρακλείδην διὰ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐπιτυχῆ ἐπιτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐνταῦθα ὑπηρεσίας του, νὰ εὐχαριστήσῃ αὐτὸν διὰ τὴν πολλαχῶς ἐκδηλωθεῖσαν ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν καὶ νὰ εὐχηθῇ αὐτῷ πᾶσαν εὐδοκίμησιν ἐν τῇ νέᾳ θέσει καὶ ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ.

Ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου τὸν κ. Ἡρακλείδην ἀντεπεσκέφθη ὁ Πανοσιολ. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

Ὁ Πρόξενος τῆς Γερμανίας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ἀναχωρῶν διὰ τὴν ἐν Ζυρίχῃ νέαν αὐτοῦ θέσιν ὁ Ἐντιμότατος Γεν. Πρόξενος τῆς Γερμανίας ἐνταῦθα κ. Κοὺρτς Φρὶτς Βὸν Γκρένοβιτς, ἐδεξιώθη τὸ ἑσπέρας τῆς Τρίτης Νοεμβρίου τὰς Κυβερνητικὰς καὶ Στρατιωτικὰς Ἀρχὰς τῆς Πόλεως ἡμῶν, τοὺς Γ. Προξένους καὶ ἄλλα σημαίνοντα πρόσωπα. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, εὐλαβῶς προσκληθεῖσα, ἀντεπροσωπεύθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Πρωτοσυγκελλεύοντος Σελευκείας κ. Αἰμιλιανοῦ, ὅστις διεβίβασε τῷ κ. Γκρένοβιτς καὶ τῇ Εὐγεν. συζύγῳ αὐτοῦ τὰς Πατριαρχικὰς εὐχάς.

Τὴν Κυριακήν, 8ην Νοεμβρίου, ὁ κ. Γκρένοβιτς, προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα μετὰ τοῦ κ. Γ. Χόλλεμπαχ, Ἀρχ. Ρεφερενδαρίου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὑπέβαλε τὰ σέβη καὶ τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ καὶ ἀπεχαιρέτησε τὸν Πατριάρχην. Ὅστις κατέστεψε τὸν κ. Πρόξενον διὰ τῶν εὐλογιῶν Αὐτοῦ καὶ τὴν μεσημβρίαν ἐκράτησεν αὐτὸν καὶ τὸν κ. Χόλλεμπαχ εἰς ἰδιαίτερον γεῦμα.

Ὁ Γεν. Πρόξενος τῆς Γαλλίας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα·

Ὁ Ἐντιμ. Γ. Πρόξενος αὐτῆς ἐνταῦθα κ. Γκὺ Μονὼ ἐπεσκέφθη τὴν Παρασκευήν, 27ην Νοεμβρίου τὸν Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον Σεβ. Μητροπολίτην Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶν.

Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην παρευρέθησαν ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανὸς καὶ ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών.

Ὁ κ. Μονὼ διηρώτησε τὰ τοῦ ταξειδίου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Πατριάρχου καὶ περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ, ὑπέβαλε δὲ σέβη καὶ συγχαρητήρια εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Ἐπίτροπον ἐπὶ τῷ διορισμῷ αὐτοῦ.

Ἐθνικὴ ἑορτὴ τῆς Γιουγκοσλαβίας·

Ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῆς Γιουγκοσλαβίας 27ῃ Ὀκτωβρίου, ὁ κ. Προῦτον Τσέλοβιτς, Γ. Πρόξενος, ἐδεξιώθη τὰς Κυβερνητικὰς καὶ Στρατιωτικὰς Ἀρχὰς τῆς Πόλεως ἡμῶν, τοὺς Γ. Προξένους καὶ τὴν Γιουγκοσλαβικὴν παροικίαν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ Πέ-

ρα Παλάς·

Ὁ κ. Γενικὸς διὰ γράμματος αὐτοῦ, προσεκάλεσε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα εἰς τὴν δεξίωσιν ταύτην, εἰς ἣν μετέβη ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανός, διαβιβάσας τὰς Πατριαρχικὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις καὶ εὐχάς.

Ὁ κ. Γ. Πρόξενος ηὐχαρίστησε διὰ τὴν Πατριαρχικὴν ταύτην ἐκδήλωσιν, παρακαλέσας ὅπως ὑποβληθῶσι τῷ Πατριάρχῃ τὰ σέβη καὶ αἱ εὐγνώμονες προσρήσεις αὐτοῦ.

Ἐθνικὴ ἑορτὴ τοῦ Λιβάνου.

Ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τοῦ Λιβάνου, 22α Ὀκτωβρίου, ὁ ἐνταῦθα Γενικὸς Πρόξενος κ. Ἀλὶφ Γκεμπάρα, διὰ γράμματος αὐτοῦ, παρεκάλσεεν ὅπως ἡ Α. Θ. Παναγιότης παραστῇ εἰς τὴν δοθησομένην δεξίωσιν.

Σεπτῇ ἐντολῇ, ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανός, μεταβὰς διεβίβασε τὰς Πατριαρχικὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς καὶ προσρήσεις.

Ὁ κ. Γεν. Πρόξενος ηὐχαρίστησε διὰ τὴν Πατριαρχικὴν ταύτην ἐκδήλωσιν, παρακαλέσας ὅπως ὑποβληθῶσι καταλλήλως αἱ εὐγνώμονες αὐτοῦ προσρήσεις.

Ἰορδανία

Ὁ Ἐντιμ. κ. Μιχαὴλ Χαλάσσα, Σύμβουλος τῆς Ἰορδανικῆς Πρεσβείας ἐν Ἀγκύρᾳ, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τῇ 26ῃ τρ. μ., γενόμενος δεκτὸς κατὰ τὸ πρωτόκολλον, παρὰ δὲ τοῦ Πατριάρχου μετὰ πολλῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως.

Ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου, ὁ Πανοσιολ. Ὑπογραμματεὺς κ. Γαβριὴλ μεταβὰς εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Πέρα Παλάς, διεβίβασε τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας.

Ὁ Γεν. Πρόξενος τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα·

Ἅμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ὁ Ἐντιμ. νέος Γ. Πρόξενος τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ Πόλει ἡμῶν κ. Γεχούντα Λεβύ, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, τῇ 27ῃ Ὀκτωβρίου καὶ ὑπέβαλε Αὐτῇ τὰ ἑαυτοῦ σέβη.

Ὁ Πατριάρχης ἐδέχθη τὸν κ. Λεβὺ μετὰ πολλῆς τῆς ἐγκαρδιότητος καὶ ἠρώτησεν ἐνδιαφερόντως διὰ τὴν Χώραν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ Ὀρθοδόξους καὶ μὴ Χριστιανούς.

Τόσον κατὰ τὴν ἄφιξιν ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν, ἀπεδόθησαν τῷ κ. Γ. Προξένῳ αἱ ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου προβλεπόμεναι τιμαί.

***

Σεπτῇ ἐντολῇ, ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανὸς μεταβὰς εἰς τὸ Γενικὸν Προξενεῖον τοῦ Ἰσραήλ, τῇ 22α Νοεμβρίου, ἀντεπεσκέφθη τὸν κ. Γεχούντα Λεβῆ, πρὸ μικροῦ ἀναλαβόντα καθήκοντα Γ. Προξένου, διαβιβάσας αὐτῷ τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ συγχαρητήρια.

Ὁ κ. Γ. Πρόξενος, ηὐχαρίστησε διὰ τὴν Πατριαρχικὴν ταύτην ἐκδήθῶσι τῷ Πατριάρχῃ τὰ σέβη του.

Ὁ Καρδινάλιος Φράνσις Σπέλμαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ἡ Α. Σεβασμιότης, ὁ Καρδινάλιος Φράνσις Σπέλμαν καὶ

Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ὑόρκης, ἐλθὼν εἰς Ρώμην, κατὰ τὴν τελευταίαν ἀνάδειξιν δύο Ἀμερικανῶν Ἀρχιεπισκόπων εἰς Καρδιναλίους, ἐπεσκέφθη ἐπὶ ταῖς Ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων τὴν Χώραν ἡμῶν ἵνα συνεορτάσῃ ἐν Ἀγκύρᾳ, Σινώπῃ, Σαμψοῦντι, Διαρβεκίρῃ, Ἀδάνοις καὶ Σμύρνῃ μετὰ τῶν Στρατιωτῶν καὶ λοιπῶν ἐξ Ἀμερικῆς ἐργαζομένων ἐνταῦθα.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἦλθε καὶ εἰς τὴν Πόλιν ἡμῶν τὸ παρελθὸν Σάββατον, 26 Δεκεμβ. ἐλειτούργησεν εἰς τὸν ἐνταῦθα Ἱ. Καθολικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐκήρυξε τὸν Θεῖον λόγον, παρέστη εἰς γενομένην αὐτῷ τιμητικὴν δεξίωσιν ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ Χίλτον, περὶ ὥραν δὲ 10ην τῆς αὐτῆς ἡμέρας, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀποστολικοῦ Λεγάτου Σεβ. κ. Φραγκίσκου Λαρντόνε, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, τὸν Πατριάρχην, μεθ᾿ οὗ συνδέεται ἐξ Ἀμερικῆς, ἵνα ὑποβάλῃ τὰ ἑαυτοῦ σεβάσματα καὶ τὰς εὐχὰς ἐπὶ ταῖς Ἑορταῖς καὶ τῷ Νέῳ Ἔτει γενόμενος δεκτὸς μετὰ πολλῶν κατὰ τὸ Πρωτόκολλον τιμῶν, παρὰ δὲ τοῦ Πατριάρχου μετὰ πολλῆς τῆς ἐγκαρδιότητος καὶ παρέμεινε συνομιλῶν μετ᾿ Αὐτοῦ ἐπ᾿ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα.

Τὴν ἐπαύριον, Κυριακήν, τὴν Α. Σεβασμιότητα, ἀναχωρήσασαν λίαν πρωΐ, ἀντεπεσκέφθη ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ Πρωτοσυγκελλεύων Σεβ. Μητροπολίτης Σελευκείας κ. Αἰμιλιανός, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Ὑπογραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου κ. Γαβριὴλ εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον καὶ διεβίβασεν Αὐτῇ τὸν Πατριαρχικὸν χαιρετισμὸν καὶ ηὐχήθη Αὐτῇ κατευόδιον.

Ὁ Σεβ. Καρδινάλιος κ. Σπέλμαν ηὐχαρίστησε διὰ τὴν γενομένην Αὐτῷ ὑποδοχὴν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ διὰ τὴν νέαν ταύτην Πατριαρχικὴν ἐκδήλωσιν, παρακαλέσας ὅπως ὑποβληθῶσι τῇ Α. Θ. Παναγιότητι οἱ ἑαυτοῦ εὐλαβεῖς χαιρετισμοί.

Ὁ κ. Τζὼν Θάτσερ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Διευθυντὴς τοῦ Βυζαντινολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Νταμπάρτον Ὀαξ, τὸ ὁποῖον ἔχει ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ τὰς ἀποκαλυπτικὰς ἐργασίας εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν καὶ τὰ λοιπὰ μνημεῖα τῆς πόλεως, ἦλθε καὶ ἐφέτος εἰς τὴν Πόλιν ἡμῶν τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα.

Ἐπισκεφθεὶς τὸν Πατριάρχην τὴν 11ην Νοεμβρίου, ἐκρατήθη εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τράπεζαν, ἀναχωρήσας δὲ τῇ 14ῃ προὐπέμφθη ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Ὑπογραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

Μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ Τενέδου.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτων, τυχὼν κανονικῆς ἀδείας, ἀφίκετο ἐνταῦθα ἀτμοπλοϊκῶς, τῇ 12ῃ Νοεμβρίου.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑπεδέχθη αὐτὸν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιδιάκονος κ. Ἀγάπιος.

Τὴν ἐπομένην, ἡ Α. Σεβασμιότης, ἐλθοῦσα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου μετὰ πολλῆς τῆς ἀγάπης καὶ ἐγκαρδιότητος.

Μητροπολίτης Φιλαδελφείας

Ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ Συνεδρίου τῆς Ρόδου μέσον Ἀθηνῶν, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν ἡμῶν τῇ 1η Νοεμβρίου.

Μητροπολίτης Θεοδωρουπόλεως.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιος ἐπανέκαμψεν ἐξ Ἀθηνῶν τὴν Παρασκευήν, 12ην Νοεμβρίου.

Ἀρχιγραμματεύς

Ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου κ. Συμεὼν Ἀμαρύλλιος, τυχὼν τῆς κανονικῆς ἀδείας τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν εὐλογιῶν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν δι' Ἑλβετίαν τὴν Δευτέραν, 28ην Δεκεμβρίου, ἀεροπορικῶς διὰ τῆς Ὀλυμπιακῆς, πρὸς περίθαλψιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ.

Ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ προέπεμψε τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματέα καὶ διεβίβασεν αὐτῷ τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς ὁ Πανοσ. κ. Γαβριήλ, Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου. Παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Πριγκηποννήσων, Ροδοπόλεως, Φιλαδελφείας, Σελευκείας, ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Μάξιμος, Σχολάρχης τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορίας Πριγκήπου, συγγενεῖς καὶ φίλοι αὐτοῦ.

Ὁ κ. Νικόλαος Νησιώτης εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Εἷς τῶν συνδιευθυντῶν καὶ Καθηγητῶν τοῦ ἐν Μπωσσαὶ Ἰνστιτούτου Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἐν Γενεύῃ, ἀφίκετο ἐνταῦθα ἀεροπορικῶς τῇ 12η Νοεμβρίου.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, προϋπήντησε τὸν κ. Νησιώτην ὁ Πανοσιολ. Τριτεύων κ. Καλλίνικος.

Οὗτος ἐλθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος μετὰ πολλῆς τῆς πατρικῆς ἀγάπης καὶ ἐγκαρδιότητος.

Ἀναχωροῦντα μέσῳ Ἀθηνῶν εἰς τὴν ἐν Ἑλβετίᾳ θέσιν αὐτοῦ, προέπεμψεν ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ ἀπὸ μέρους τῆς Α. Σεβ. τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ, Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου, ὁ Πανοσιολ. Τριτεύων κ. Καλλίνικος.

(†) ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΙΑΚΩΒΟΣ ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ

Ἐφησυχάζων ἀπὸ ἐτῶν ἐν Χάλκῃ ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος Κυριακοῦ Ἰωσηφίδης, ἀπεβίωσεν ἐν αὐτῇ, τὴν 13ην Ὀκωβρίου ἐν αὐτῇ, τὴν 13ην Ὀκτωβρίου κηδεύθη τὴν 15ην ἰδίου ἐν τῷ αὐτόθι Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Νικολάου κοινοτικῇ δαπάνῃ.

Τῆς κηδείας προέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος καὶ Σελευκείας κ. Αἰμιλιανός, βοηθούμενοι ὑπὸ πλείστων Κληρικῶν ἔκ τε τῆς Ἐπαρχίας Πριγκηποννήσων καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀντεπροσώπευσεν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Κωνσταντῖνος Χαρισιάδης, Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς, παρέστησαν δὲ οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος, ὁ Σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Μάξιμος καὶ ἐκ τῶν Καθηγητῶν αὐτῆς, ὁ Αἰδεσιμολ. Μ. Οἰκονόμος κ. Γεώργιος, οἱ Ἐλλογ. κύριοι Ἐμμανουὴλ Φωτιάδης, Κωνσταντῖνος Καλλίνικος καὶ Βασίλειος Ἀναγνωστόπουλος, οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρῖται κύριοι Νικόλαος Κουτρουμπῆς καὶ Ἀλέξανδρος Καρακάσης, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰωάννης, Ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου, ὁ Ἐλλογ. κ. Χρῆστος Μαυροφρύδης, Διευθυντὴς τοῦ Ὀρφανοτροφείου, ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Χάλκης, τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τοῦ Μορφωτικοῦ Συνδέσμου καὶ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῆς Νήσου, Κοινοτικαὶ ἀντιπροσωπεῖαι, ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς Χάλκης μετὰ τοῦ Διδάσκοντος Προσωπικοῦ καὶ μαθητῶν κύκλῳ τῆς σοροῦ, καὶ συρροὴ λαοῦ, εἰς διατράνωσιν τῆς βαθείας ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἐκλιπόντα Κληρικόν.

Ὁ ἀείμν. Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Κυριακοῦ Ἰωσηφίδης ἐγεννήθη ἔν τινι κώμῃ τοῦ Ἰκονίου, ἀπέκτησεν ἀστικὴν καὶ γυμνασιακὴν μόρφωσιν, ἐπί τι χρονικὸν διάστημα διέμεινεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸ Ἅγιον Ὄρος, τὸ 1903 ἐχειροτονήθη εἰς Ἱερέα καὶ ἐχειροθετήθη εἰς Ἀρχιμανδρίτην ἐν Γρεβενοῖς ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Γρεβενῶν Ἀγαθαγγέλου, ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν καὶ ἐπὶ δέκα τέσσαρα ἔτη ἱεράτευσεν ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ. Τὸ 1925 προσελήφθη ὡς Ἱερατικῶς Προϊστάμενος τῆς Κοινότητος Χάλκης, τὸ 1927 διωρίσθη Ἡγούμενος τῆς ἐν Πριγκήπῳ Ἱ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καὶ μετὰ ἑπταετίαν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἱερατικὴν Προϊσταμενίαν τῆς Κοινότη-

τος τῆς Νήσου Χάλκης, ὅπου καὶ διηκόνησε μέχρι τοῦ ἔτους 1951, ὅτε καὶ ἀπεσύρθη λόγῳ γήρατος τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας, καὶ ἐφησύχασεν.

Τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιμανδρίτου ἔπλεξεν ὁ οἰκεῖος Ἱεράρχης, ἀναλύσας δι' ὀλίγων τὸν βίον, τὸν χαρακτῆρα, καὶ τὰς ἀρετάς του, οἷαι ἦσαν ἡ ὀλιγάρκεια καὶ ἡ λιτότης, ἡ ἁπλότης καὶ ταπεινοφροσύνη, ἡ βαθεῖα πίστις καὶ λειτουργικότης του, ἡ ἀγάπη του τόσον πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ πάσχοντας, ὅσον καὶ πρὸς τοὺς σπουδάζοντας νέους.

Τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιμανδρίτου Ἰακώβου Κυριακοῦ Ἰωσηφίδου ἡ μνήμη εἴη αἰωνία!

(†) ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ

Τὴν 19ην τ.μ. Ὀκτωβρίου ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον αἰφνιδίως ἐν Πριγκήπῳ ὁ Αἰδ. Οἰκονόμος Ἀθανάσιος Κρητικός. Ἡ κηδεία αὐτοῦ, κοινοτικῇ δαπάνῃ, ἐγένετο τῇ 21η Ὀκτωβρίου. Παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος καὶ Λαοδικείας κ. Μάξιμος καὶ ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Τρῳάδος κ. Ἀνδρέας καὶ συμμετέσχον πλεῖστοι Κληρικοὶ ἔκ τε τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς Ἐπαρχίας, ὡς καὶ ὁ Ἡγούμενος τῆς ἐν Ἀντιγόνῃ Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Καρύπη Οἰκονόμος κ. Κωνσταντῖνος Παϊκόπουλος. Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀντεπροσώπευσεν ὁ Πανοσιολ. Ἱερατ. Προϊστάμενος Πριγκήπου Ἀρχιμανδρίτης κ. Κωνσταντῖνος Πλακωτάρης.

Παρέστησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος, οἱ Καθηγηταὶ τῆς Ι. Θεολ. Σχολῆς Χάλκης Αἰδεσιμολ. Οἰκονόμος κ. Γεώργιος καὶ Ἱερολογ. Διάκονος κ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης, Ἀντιπροσωπεία τῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ, ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ τῆς Κοινότητος Πριγκήπου, Ἐφοροεπίτροποι τῆς Κοινότητος Ἀντιγόνης, ἡ Διευθύντρια τῆς Σχολῆς μετὰ τῶν Διδασκάλων, Διδασκαλισσῶν, μαθητῶν καὶ μαθητριῶν κύκλῳ τῆς σοροῦ καὶ πλῆθος εὐσεβῶν Χριστιανῶν.

Ὁ ἀείμνηστος Οἰκονόμος Ἀθανάσιος Κρητικὸς ἐγεννήθη ἐν Πριγκήπῳ τῷ 1882. Ἡ καταγωγὴ τῶν γονέων αὐτοῦ ἦτο ἡ Νῆσος Ἄνδρος. Ἐμορφώθη εἰς τὴν Ἀστικὴν Σχολὴν Πριγκήπου, καὶ ἐπί τινα ἔτη ἐφοίτησεν εἰς τὴν Μεγάλην Σχολήν. Ἐφοίτησεν ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Μουσικὴν Σχολὴν τοῦ Πατριαρχείου.

Ἐχρημάτισεν Ἱεροψάλτης εἰς τὰ Πριγκηπόννησα, καὶ εἴς τινας Ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Εἰργάσθη εἰς τὴν Γερμανικὴν Τράπεζαν, εἰς τὸ Δημόσιον Χρέος, καὶ εἰς τὴν Ἰωνικὴν Τράπεζαν.

Ἐχειροτονήθη Διάκονος κατὰ Ἰανουάριον 1930 εἰς τὸν Ἅγιον Δημήτριον Πριγκήπου, Πρεσβύτερος δὲ τῇ 2ᾳ Φεβρουαρίου τοῦ ἰδίου ἔτους, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πριγκη-

πονήσων, νῦν Χαλκηδόνος, κ. Θωμᾶ. Ἐγένετο δὲ Πρωτέκδικος τῆς Ἐπαρχίας Πριγκηποννήσων ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ τότε Μητροπολίτου Πριγκηποννήσων. Ἱεράτευσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Πριγκήπῳ, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἐπὶ ἐννέα ἔτη εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τῶν Χίων. Τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπεσύρθη τῆς ἐνεργοῦ δικονίας, θέσας ἑαυτὸν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀποστελλόμενος ὅπου παρουσιάζετο ἀνάγκη νὰ ἱερουργήσῃ. Ἔγγαμος ὤν, ἀφήνει χήραν τὴν Πρεσβυτέραν κ. Μανιώ.

Κατὰ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν ὡμίλησεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων, ἐξάρας τὰ προσόντα τοῦ ἀειμνήστου, καὶ ἰδίᾳ τὴν διὰ διαθήκης ἐκχώρησιν εἰς τὰ Νοσοκομεῖα Βαλουκλῆ τῶν δύο οἰκιῶν του. Δι' ὅλου τοῦ ἐγκρατοῦς καὶ χριστοήθους αὐτοῦ βίου, τῆς βαθείας πίστεως καὶ τοῦ ἀκραιφνοῦς θρησκευτικοῦ αὐτοῦ ζήλου, τῆς θερμῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὴν οἰκογένειάν του, καὶ τῆς ἁγίας του θελήσεως νὰ εὐεργετήσῃ ἐκθύμως τὸ εὐαγὲς τοῦ Γένους ἡμῶν Ἵδρυμα, ἐτίμησε καὶ ἀνύψωσε τὴν ἰδιότητα τοῦ Κληρικοῦ, καὶ ἐγινεν ἄξιος ὑψίστης Ἐκκλησιαστικῆς εὐαρεσκείας.

Τοῦ ἀειμνήστου Οἰκονόμου Ἀθανασίου Κρητικοῦ ἡ μνήμη νὰ εἶναι αἰωνία !

(†) ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΓΚΡΙΜΑΛΣΚΥ

Ἀσθενήσας ἐξ ἡπατικοῦ νοσήματος, βαρείας μορφῆς, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ, τῇ 5ῃ Ὀκτωβρίου ἐν τοῖς Νοσοκομείοις Βαλουκλῆ, ἔνθα καὶ εἰσήχθη πρὸς νοσηλείαν.

Ὁ ἀείμνηστος, χειροτονηθεὶς ἀποφάσει τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, εἰς Πρεσβύτερον, κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1958 διὰ τὴν θεραπείαν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῆς ἐνταῦθα εὐσεβοῦς Ὀρθοδόξου Ρωσσικῆς Παροικίας, μετὰ πολλοῦ ζήλου ἐπετέλει τὰ ἱερατικὰ αὐτοῦ καθήκοντα, ἔχων ἅμα καὶ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ Γαλατᾶ Ρωσσικοῦ Μετοχίου τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου. Ἦτο ἀνωτέρας μορφώσεως, μουσικῶς κατηρτισμένος, σεμνὸς τὸ ἦθος, ἁπλοῦς τοὺς τρόπους, εὐγενὴς καὶ προσηνὴς πρὸς πάντας. Τῆς κηδείας τοῦ ἀειμν., τελεσθείσης ἐν τῷ Νεκροταφείῳ Σισλῆ, προέστη ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Δαφνουσίας τῇ συμμετοχῇ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Νικολάου Κουτρουμπῆ, τοῦ Ρώσσου Αἰδεσ. Πρεσβυτέρου κ. Ἠλία Μπαραΐ, ἐκ Κοτζᾶ Γκιόλ, καὶ τοῦ Πρεσβυτερίου τοῦ Νεκροταφείου.

Ἀπὸ μέρους τοῦ Πατριάρχου, παρέστη ὁ Πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος διαβιβάσας τῇ Πρεσβυτέρᾳ τοῦ ἀειμνήστου καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς οἰκείους τὴν Πατριαρχικὴν συμπάθειαν.

Τοῦ Πρεσβυτέρου Ἀδριανοῦ Γκριμάλσκυ αἰωνία ἡ μνήμη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

Τὴν Κυριακήν, 9ην πρὸς τὴν 10ην παρελθόντος Αὐγούστου ἐξεδήμησεν πρὸς Κύριον ἐν Σπέτσαις, ὁ Καθηγητὴς καὶ Ἀκαδημαϊκὸς Δημήτριος Μπαλάνος καὶ τὴν μεθεπομένην ἐκηδεύθη ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Ἀθηνῶν.

Γόνος ἐπιφανοῦς Ἠπειρωτικῆς οἰκογενείας ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τὴν 1ην Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1877 ἐκ γονέων τοῦ διαπρεποῦς νομομαθοῦς Σίμου Μπαλάνου καὶ τῆς Ἑλένης τὸ γένος Βικέλα.

Ἀποφοιτήσας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν τὸ 1899 συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἰένης, Λειψίας καὶ Ἄλλης τὸ 1904, καὶ ἔκτοτε διετέλεσε Καθηγητὴς Μ. Ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ 1915 ἐξελέγη ὑφηγητὴς τῆς Δογματικῆς ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ καὶ τὸ 1924 τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Πατρολογίας καὶ Ἑρμηνείας τῶν Πατέρων ἐν αὐτῇ, ἣν ἕδραν ἐλάμπρυνε μέχρι τοῦ 1948, ὁπότε λόγῳ ὁρίου ἡλικίας ἀπεχώρησε τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας καὶ ὠνομάσθη ὁμότιμος Καθηγητής. Διετέλεσε Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου, τὸ 1931 εἶχεν ἐκλεγῆ ὡς Ἀκαδημαϊκός, ὑπηρετήσας καὶ ὡς Ὑπουργὸς Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας, ἐν ἔτει 1935 καὶ 1945.

Κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν ὑπῆρξεν ἐξαίρετος Διδάσκαλος, γνωρίζων ὅσον ὀλίγοι νὰ καθοδηγῇ τοὺς σπουδαστάς του εἰς τὴν κατανόησιν καὶ τὴν ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπιστημονικῶν προβλημάτων, ἀλλὰ καὶ νὰ φρονηματίζῃ αὐτούς.

Πολυμερὴς ὑπῆρξε καὶ ἡ συγγραφικὴ αὐτοῦ δρᾶσις, ἀποτελουμένη ἐξ ἐπιστημονικῶν Θεολογικῶν συγγραφῶν, Γραμματολογικῶν καὶ Κοινωνικῶν μελετῶν καὶ ἐκ πλείστων ἐπικαίρων ἐκλαϊκευμένων βιβλίων, λόγων, δοκιμίων καὶ ἄρθρων δημοσιευθέντων εἰς Περιοδικὰ καὶ Ἡμερήσια φύλλα.

Ἀξία ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως εἶναι ἡ Πατρολογία του, ἥτις εὐμενέστατα ἐσχολιάσθη ὑπὸ τῆς διεθνοῦς κριτικῆς.

Εἰς αὐτὴν ἐξετάζονται μετὰ σαφηνείας οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ὁ βίος αὐτῶν, τὰ χαρακτηριστικά των γνωρίσματα.

Ἐξ ἐνδιαφέροντος πολλοῦ δι' εὐρυτέραν Ἐκκλησιαστ. κίνησιν καὶ δρᾶσιν, ὁ ἀείμνηστος ἐπεσκέφθη τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον μετ' ἄλλων Καθηγητῶν τὸ 1953. Ἦτο κοινωνικὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος παρηκολούθει μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος πάντα τὰ ἀπασχολοῦντα ἑκάστοτε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κοινωνίαν προβλήματα καὶ πολλάκις ἠγωνίζετο διὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς γραφίδος του διὰ τὴν ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῶν.

Δι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐπιβλητικὴ μορφή του μὲ τὸν ἀδαμάντιον χαρακτῆρα, τὴν ἀδέκαστον κρίσιν καὶ τὴν ἔμφυτον εὐγένειαν θὰ ἐπιζήσῃ εἰς τὴν καρδίαν τῶν γνωρισάντων αὐτὸν καὶ ἡ μνήμη του θὰ εἶναι αἰωνία.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κοζάνης, Οἰκοδομή· Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπετηρίς. Ἔτος Α΄ Ἐν Κοζάνῃ 1958. Σχ. 8ον· σσ. κδ· 334 Ι ἄ. ἀ. 8 πίνακες·

«Ἡ ἔκδοσις Ἐπετηρίδος μιᾶς Μητροπόλεως ὅσον εἶναι ἀσύνηθες τόσον εἶναι χρήσιμον καὶ ἴσως καὶ ἀναγκαῖον ἔργον» (σ. ζ΄ προλόγου). Οὕτως ἀρχίζει τὰ προλεγόμενά του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιος καὶ ἀφοῦ δικαιολογήσει τὸ «ἀσύνηθες» καταξιώνει τὸ «... χρήσιμον... καί... ἀναγκαῖον...» ὡς ἑξῆς: «...διὰ πολλοὺς μὲν καὶ ἄλλους λόγους, κυρίως δὲ διότι διὰ μιᾶς τοιαύτης ἐκδόσεως παραδίδονται πρὸς φύλαξιν ἐν τῇ ροῇ τοῦ χρόνου καὶ παρέχονται πρὸς μελέτην εἰς τὸν ἱστορικὸν ὑπεύθυνα καὶ ἀκριβῆ στοιχεῖα περὶ τῆς καταστάσεως καὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας» (σ. ζ΄ προλόγου).

Θεωροῦντες τὴν μετὰ χεῖρας ἔκδοσιν ὡς πρωτοποριακὴν καὶ παράδειγμα ἄξιον μιμήσεως καὶ πολλῆς ἐξάρσεως εὐχαρίστως παρουσιάζομεν περιεκτικὴν βιβλιογραφίαν αὐτῆς.

Ὁ ὅλος τόμος ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἀφιέρωσιν καὶ τὰ Προλεγόμενα, ἔνθα γίνεται λόγος διὰ τὴν σκοπιμότητα καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπετηρίδος τῶν ἱ. Μητροπόλεων, τὴν ἐποχὴν ἡμῶν καὶ τὴν ἔναντι αὐτῆς θέσιν τῆς Ἐκκλησίας (σσ. ζ΄—ιγ΄), περιλαμβάνει ἓξ κεφάλαια ὡς καὶ παράρτημα.

Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον ὑπὸ τὸν τίτλον: Ἐκλογή, ἀναγνώρισις καὶ ἐνθρόνισις δημοσιεύονται: Ἡ Ἐγκύκλιος τῆς ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἀγγέλλουσα πρὸς τὸ ἱερατεῖον καὶ τὸ ποίμνιον τῆς ἱ. Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μητροπολίτου (σσ. 1—2), τὸ Βασιλικὸν Διάταγμα περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ ἐγκαταστάσεως τοῦ Μητροπολίτου (σ. 3), ἡ Τυπικὴ διάταξις ἐπὶ ἐνθρονίσει ἐπισκόπου (σσ. 3—6) καὶ αἱ προσφωνήσεις καὶ οἱ λόγοι τῶν ὑποδεχθέντων καὶ χαιρετησάντων τὸν Μητροπολίτην (σσ. 6—15), ὡς καὶ ὁ Λόγος εἰσβατήριος αὐτοῦ (σσ. 15—24).

Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον καταχωροῦνται τὰ Ποιμαντορικὰ κείμενα, ἤτοι: Α΄. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως (σσ. 25—28), Β΄. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν (σσ. 28—31), Γ΄. Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον (σσ. 31—47), Δ΄. Ἐπὶ τῇ λαμπροφόρῳ ἑορτῇ τῆς Ἀναστάσεως (σσ. 47—50), Ε΄. Ἐπὶ τῷ ἐράνῳ ὑπὲρ τοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Ἱδρύματος (σσ. 51—57), ϛ΄. Ἐπὶ τῇ ἑβδομάδι τοῦ ἑλληνικοῦ δάσους (σσ. 57—61), Ζ΄. Ἐπὶ τῷ ἐράνῳ ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ (σσ. 61—67), Η΄. Κατηχητικὰ Σχολεῖα 1958—1959:

I—Πρόγραμμα, II—Ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς ἐφημερίους, III—Ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῶν χωρίων, IV—Πρὸς τοὺς διδασκάλους τῶν χωρίων (σσ. 68—76), καὶ Θ΄. Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Γενεθλίων τοῦ Σωτῆρος (σσ. 76—78)

Εἰς τὸ τρίτον κεφάλαιον δημοσιεύονται τὸ πρῶτον ἢ ἀναδημοσιεύονται οἱ Λόγοι, αἱ Ὁμιλίαι καὶ τὰ Ἄρθρα, ἀναλυτικῶς δέ: Α΄. Λόγος ἐπικήδειος εἰς τὸν ἀείμνηστον Μητροπολίτην Βεροίας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρον Δηλανῆν (σσ. 79—82), Β΄. Τῇ Μ. Παρασκευῇ, εἰς τὴν Ἀποκαθήλωσιν (σσ. 82—84), Γ΄. Ἀποχαιρετιστήριος προσλαλιὰ εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Μυτιλήνης κύριον Ἰάκωβον (σσ. 84—86), Δ΄. Τὰ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων (σσ. 87—110), Ε΄. Ἀνάστα ὁ Θεὸς κρῖνον τὴν γῆν (σσ. 111—112), ς΄. Πάντα πεπλήρωται φωτὸς (σσ. 113—114), Ζ΄. Ἔκκλησις ἐπὶ τῷ ἐράνῳ ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου (σσ. 115—118), Η΄. Σκέψεις ἐπὶ τοῦ θείου κηρύγματος (σσ. 118—121) καὶ Θ΄. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Φινλανδίας (σσ. 122—126).

Εἰς τὸ τέταρτον κεφάλαιον περιλαμβάνονται αἱ Εἰσηγήσεις καὶ τὰ Ὑπομνήματα, δηλαδή: Α΄. Ἀπάντησις εἰς τὴν ὑπ᾽ ἀριθ. 851—324 Ἐγκύκλιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ συγκλήσεως καὶ τῶν θεμάτων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας κατ᾽ Ὀκτώβριον τοῦ 1958 (σσ. 127—132), Β΄. Ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ συγκλήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας (σσ. 132—147(, καὶ Γ΄. Ὑπόμνημα περὶ ἀνεγέρσεως καθεδρικοῦ Ναοῦ ἐν τῇ πόλει Κοζάνης (σσ. 148—152).

Τὸ πέμπτον κεφάλαιον καταλαμβάνουν τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν σύγκλησιν τοῦ Ἱερατικοῦ Συνεδρίου. Δημοσιεύονται δέ: Α΄. Πρᾶξις καὶ προγράμματα (σσ. 154—158), Β΄. Τὸ Συνέδριον: I—Ἔναρξις, II—Εἰσηγήσεις καὶ μαθήματα, III—Λῆξις τοῦ Συνεδρίου (σσ. 159—224).

Εἰς τὸ τελευταῖον κεφάλαιον ἐκτίθενται ἡ ἁγιαστικὴ καὶ διδακτικὴ δρᾶσις (Χρονικὰ) τῆς ἱ. Μητροπόλεως: Α΄. Γενικὰ προγράμματα ἀρχιερατικῶν χοροστασιῶν καὶ ὁμιλιῶν κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστήν, ἀκολουθιῶν καὶ λειτουργιῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς, σχέδιον κηρύγματος διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν Χαιρετισμῶν, ἱ. ἀκολουθιῶν Μ. Ἑβδομάδος καὶ Πάσχα, καὶ ἁγιαστικῆς καὶ διδακτικῆς διακονίας θερινῆς περιόδου καὶ Τεσσαρακοστῆς Χριστουγέννων (σσ. 225—245), Β΄. Ἀρχιερατικὴ ἁγιαστικὴ καὶ διδακτικὴ διακονία. Χρονικὸν τῶν ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου τελεσθεισῶν θ. λειτουργιῶν καὶ χοροστασιῶν καὶ ὁμιλιῶν ἀπὸ τῆς Κυριακῆς 15 Δεκεμβρίου 1957 μέχρι καὶ τῆς Κυριακῆς 28 Δεκεμβρίου 1958, μετὰ κρίσεων περὶ τῆς ἐν ὑπαίθρῳ σήμερον καταστάσεως καὶ διαφόρων σημειωμάτων, ἐν οἷς σημειοῦμεν ἰδιαιτέρως τὸ περὶ τῶν Ἑλληνικῶν Βυζαντινῶν Ἐμβατηρίων (σσ. 269—284), (σσ. 245—308). Τὸ παρὸν κεφάλαιον συμπληροῦται διὰ Πινάκων, χωρίων ἐκ τῆς Π. καὶ Κ. Διαθήκης, τῶν ἱ. Πατέρων καὶ τῶν κλασσικῶν συγγραφέων (σσ. 309—314).

Εἰς τὸ Παράρτημα φιλοξενεῖται Ν. Π. Δελιαλῆ, Ἐφόρου Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης Κοζάνης, Συμβουλαὶ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν τῆς Κοζάνης (σσ. 315—334) : Α΄. Μελέτιος (τὸ γένος Κατακάλου) Ἐπίσκοπος Σερβίων καὶ Κοζάνης 1739—1752 Καστρίκιος, ὀφφικιοῦχος τῆς Ἐκκλησίας Θεσσαλονίκης, Β΄. Ἄμφια χρυσοκέντητα τοῦ ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Κοζάνης 16ου - 19ου αἰῶνος, καὶ Γ΄. Πανομοιότυπος κτητορικὴ ἐπιγραφὴ Ἐκκλησίας Ἁγίου Δημητρίου Παλιαλώνων, ἔτους ζρνε΄ (7155) : 1647 ἀπὸ Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

Χαρικλείας Ν. Μπάρλα Μορφὴ καὶ ἐξέλιξις τῶν Βυζαντινῶν κωδωνοστασίων. Ἐν Ἀθήναις 1959. Σχ. 8ον σσ. ιϐ + 52 + 14 πιν.. Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἀριθμ. 54.

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας καὶ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 45 ἐξεδόθη ἡ διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ τῆς δεσποινίδος Χαρικλείας Μπάρλα, βοηθοῦ τοῦ Σπουδαστηρίου τῆς Κλασσικῆς Ἀρχαιολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἡ συγγραφεὺς μετὰ τὴν Ἀφιέρωσιν εἰς τοὺς γονεῖς της τοῦ ἔργου, τὸν Πρόλογον, τὰ Περιεχόμενα, τὴν Βιβλιογραφίαν καὶ τὰς Συντομογραφίας ἐξετάζει ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ τὴν σημασίαν, τὴν ἀνάγκην καὶ ἀναλυτικώτερον τὴν ἱστορικὴν προέλευσιν καὶ διαμόρφωσιν «...τῶν μέσων διὰ τῶν ὁποίων ἐπετυγχάνετο ἡ συνάθροισις τῶν πιστῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας καὶ ἀργότερον» (σσ. Ι κ. ἑ.).

Ἡ ὅλη ἀνάπτυξις τοῦ θέματος πραγματοποιεῖται εἰς δύο μέρη, τὰ ὁποῖα καὶ ἀντιστοίχως ἐπιγράφονται : Α΄. Βυζαντινὰ κωδωνοστάσια καὶ Β΄. Μεταβυζαντινὰ κωδωνοστάσια.

Τῶν Βυζαντινῶν κωδωνοστασίων κατὰ πρῶτον ἐξετάζεται ἡ Θέσις, τὸ Σχῆμα, καὶ ἡ Ἄνοδος. Ἀκολουθεῖ ἡ Μορφολογικὴ ἐξέτασις αὐτῶν, ἥτις ἀναλυτικῶς ἀναφέρεται εἰς τὴν Διάπλασιν τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιφανειῶν, τὴν Στέγην, τὴν Τοιχοδομίαν, τὰ Ἀνοίγματα (Θύραι, Τοξωτὰ ἀνοίγματα, Παράθυρα) καὶ τὸν Ἐξωτερικὸν διάκοσμον. Ἐν συνεχείᾳ γίνεται λόγος διὰ τὰ Παρεκκλήσια τῶν κωδωνοστασίων καὶ συμπληροῦται τὸ πρῶτον μέρος μὲ τὴν Χρονολογικὴν σειρὰν κατασκευῆς τῶν σωζομένων κωδωνοστασίων, ἀπὸ ἐκείνων τοῦ ε΄ αἰῶνος μέχρι καὶ τῶν τοῦ ιε΄.

Ἡ ἐξέτασις τῶν Μεταβυζαντινῶν κωδωνοστασίων γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ γεγονότος καθ᾽ ὃ κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν «...τὸ προβάδισμα εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ἐπίδοσιν ἔχει ἡ ζωγραφική ἕπεται δὲ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχιτεκτονική, ἥτις ἂν καὶ συνεχῶς ἁπλοποιεῖται, συνεχίζει

ὅμως τὴν βυζαντινὴν παράδοσιν.» (σ. 46). Μεγάλη οἰκοδομικὴ δραστηριότης διαπιστοῦται μόνον εἰς τὰς μονάς, εἰς τὰς ὁποίας καὶ μεταφέρει ἡ συγγραφεὺς τὴν ἐξέτασιν τῆς μορφῆς καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῶν κωδωνοστασίων.

Ἡ ὅλη ἐργασία στηριζομένη εἰς λεπτομερῆ ἔρευναν τῶν πηγῶν καὶ βοηθημάτων ἀναπτύσσεται ἐπὶ τῇ βάσει σχεδιαγράμματος ἁπλοῦ καὶ σαφοῦς. Ἡ διάταξις τοῦ ποικίλου ὑλικοῦ πραγματοποιεῖται μὲ ἀρχιτεκτονικὴν δεξιοτεχνίαν καὶ σημειώνεται διὰ ἀκριβῶν παραπομπῶν τὸ κάθε τι, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προσδίδει εἰς τὴν ὅλην συγγραφὴν τὸν χαρακτῆρα μιᾶς διατριβῆς συγγραφείσης δι᾿ αὐστηρᾶς προσηλώσεως εἰς τοὺς ὀρθοδόξους κανόνας τοῦ ἐπιστημονικῶς συγγράφειν. Οἱ προστιθέμενοι 14 πίνακες συμπληροῦν τοὺς ἀνωτέρω σημειωθέντας ὅρους.

Ἡ μετὰ χεῖρας ἐργασία τῆς δεσποινίδος Χαρικλείας Μπάρλα ἀσφαλῶς καλύπτει ἕνα κενὸν εἰς τὴν διεθνῆ βιβλιογραφίαν τὴν περὶ τοῦ Βυζαντινοῦ κωδωνοστασίου.

Ὀφείλονται λοιπὸν συγχαρητήρια καὶ ἀσφαλῶς δίκαια εἰς τὴν συγγραφέα.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

Ἀρχιμανδρίτου κ. Αἰμιλιανοῦ Τιμιάδου : «Ἡ Λειτουργία μας».

Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Περιοδικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης «Ὁ Ποιμήν». Θαυμασία εὐσύνοπτος μελέτη μὲ τὰ ἑξῆς κεφάλαια: Α' Ἡ ἀρετηρία τῆς ἐκκινήσεως, Β' Ἡ ἀπαραίτητος συνδρομὴ τῶν λαϊκῶν, Γ' Ὁ δυναμισμὸς τῆς Λειτουργικῆς ζωῆς, Δ' Διὰ τοὺς μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας, Ε' Διὰ τοὺς ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, ΣΤ' Ἡ Λειτουργία μᾶς ἑνώνει.

Τοῦ αὐτοῦ : Τὸ «Ἀμὴν» ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ.

Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ «Γρηγορίου Παλαμᾶ». Ἔχει πολὺ ἐνδιαφέρον ἡ ἐξέτασις καὶ ἡ ἔρευνα τῆς σημασίας τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ λέξις «Ἀμὴν» εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν. Διὰ νὰ τὴν καθορίσῃ καλύτερον τὴν ἀναζητεῖ εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, παρὰ τῷ Παύλῳ ἰδιαιτέρως καὶ εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, ὡς καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. Καὶ κατορθώνει ὁ συγγραφεὺς μὲ ἐπιτυχίαν νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν χορδὴν «Ἀμὴν» τὴν θείαν μελῳδίαν της.

Δρος Παναγιώτου Ἰ. Παναγιωτάκου : Ἐγχειρίδιον περὶ τῶν κωλυμάτων τοῦ Γάμου.

Ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν συνεχίζει τὴν μεθοδικὴν σπουδὴν καὶ ἀκαταπόνητον μελέτην τῶν Κανονικῶν καὶ Πολιτειακῶν Πηγῶν καὶ κειμένων, κρατῶν σφικτὰ εἰς τὰ χέρια τοὺς μίτους ποὺ τοῦ ἔδωκαν ἡ Νομικὴ καὶ Θεολογικὴ Ἐπιστήμη, μὲ μόνην φιλοδοξίαν τὴν συστημα-

τικὴν ἀνάπτυξιν καὶ καλλιέργειαν τοῦ δικαίου τῆς Ἐκκλησίας. Μὲ ἰδιαίτερον δὲ ἐνδιαφέρον ἠρεύνησε καὶ τὸ μέγα τμῆμά του, ποὺ καλεῖται δίκαιον τοῦ γάμου. Ἠκολούθησε σειρὰ σχετικῶν ἐκδόσεων καὶ μελετῶν.

Ὁ συγγραφεύς, ὡς λέγει, ἐδιδάχθη πολλὰ καὶ ἀπὸ τὴν μακράν του ὑπηρεσίαν ἐντὸς τῆς Ποιμαινούσης Ἐκκλησίας καὶ τῆς καθημερινῆς συναναστροφῆς του μὲ τὴν χορείαν τῶν Κληρικῶν, διὰ τοὺς ὁποίους κυρίως ἔγραψε τὸ παρὸν ἐγχειρίδιόν του διὰ νὰ καταστήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν εὐχερῆ καὶ ἀπρόσκοπτον τὴν ὑπ' αὐτῶν προσφορὰν ὑπηρεσιῶν πρὸς τοὺς σκοποῦντας νὰ ἔλθουν εἰς γάμου κοινωνίαν Ὀρθοδόξους Χριστιανούς.

Ἡ συγγραφικὴ προσφορὰ τοῦ γράφοντος εἶναι τὰ μάλιστα ἀξιόλογος καὶ πολύτιμος διὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Μητροπολίτου Κῶ Ἐμμανουήλ: Ἐξομολογητική· τόμος πρῶτος· Ἔκδοσις δευτέρα (ἀναθεωρηθεῖσα καὶ ἐπαυξηθεῖσα).

Λαμπρὸν ἐξ 658 σελίδων ἔργον, μαρτυροῦν βαθεῖαν ψυχολογικὴν ἱκανότητα καὶ θησαυρὸν μακρᾶς πείρας τοῦ μυχίου ἐσωτερικοῦ ἀνθρωπίνου κόσμου. Μεθοδικὰ ἐξετάζει ὁ φιλόπονος συγγραφεὺς καὶ λεπτομερῶς ἀναπτύσσει τὰ θέματά του, τὰ ὁποῖα βεβαιώνει καὶ ὑποστηρίζει μὲ παραπομπὰς εἰς τὰς Ἁγίας Γραφάς, τοὺς Ἱεροὺς Πατέρας καὶ εἰς μεταγενέστερα σχετικὰ συγγράμματα. Ὁ διψῶν μελετητὴς θὰ ἐντρυφήσῃ εἰς τὸν πλοῦτον τοῦ Βιβλίου, τῶν ὡραίων σελίδων του, χρησιμώτατον πόνημα εἰς τοὺς ἀσκοῦντας τὸ πνευματικὸν ἔργον.

Κατὰ τὸν συγγραφέα τοῦ ἔργου, ὁ Πνευματικὸς Πατήρ, ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ λειτουργήματος αὐτοῦ, εἶναι ἰατρός, διδάσκαλος, καὶ κριτής, καὶ μᾶλλον τὸ τελευταῖον τοῦτο ἢ ὅσον αἱ δύο πρῶται λειτουργίαι. Αἱ σελίδες τοῦ Βιβλίου φωτίζουν καὶ ἐνισχύουν τὸν Πνευματικόν, ὁ ὁποῖος βεβαίως πρέπει νὰ εἶναι κατηρτισμένος θεολογικῶς μὲ τὰ ἀπαιτούμενα ἐφόδια, διότι τὸ λειτούργημα τῆς Πνευματικῆς Πατρότητος εἶναι ὁ μυελὸς τῆς θεολογικῆς γνώσεως καὶ Ἐπιστήμης, καὶ Ποιμαντικῆς ἰδίας διακονίας. Ἂν δὲ εἶναι ἀνάγκη ἐσχάτη νὰ εἶναί τις Πνευματικὸς καὶ ἄνευ τῶν ἐφοδίων τούτων, ἔχει καὶ αὐτὸς ν' ἀντλήσῃ κατὰ τὴν δύναμίν του ἐπωφελῶς ἐκ τοῦ ἔργου τούτου.

Εἰς τὸ τέλος τῶν Προλεγομένων Της ἐν τῷ Συγγράμματι ἡ Αὐτοῦ Σεβασμιότης ἀποδίδει τὸ κατόρθωμα τῆς συντάξεως καὶ δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶναι τόσον ὡραία ἡ σκέψις Της αὐτή. Καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ δώσῃ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εἰς τὸ πολύπονον, μικρὸν καὶ ἀσθενές, ὡς γράφει, ὡς πρὸς τὰ θέματα τὰ ὁποῖα πραγματεύεται, τοῦτο ἔργον, τὸ ὁποῖον μόνον ἡ δόξα αὐτοῦ, ἡ ἀγάπη αὐτοῦ, ἡ πρὸς αὐτὸν ἀπέραντος εὐγνωμοσύνη καὶ ἀφοσίωσις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη καὶ ἡ πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸν συμπάθεια, ἀκόμη, τὸ συναίσθημα τῆς συναντιλήψεως πρὸς τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς καὶ συλλειτουργοὺς αὐτοῦ, μάλιστα τοὺς ἀσκοῦντας τὸ λειτούργημα τῆς Πνευματικῆς Πατρότητος, ἐνέπνευσαν καὶ ὑπηγόρευσαν.

Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος, 1 Οἰκουμενικά· Θεσσαλονίκη· 1959, σελ. 64.

Τὸ πόνημα τοῦτο περιέχει συλλογὴν ἄρθρων ἐπὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἅτινα ἀνεφάνησαν κατὰ καιροὺς εἰς περιοδικὰ ἢ καὶ εἰς ἰδιαίτερα τεύχη· Τὰ ἄρθρα ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς :

1· Ἐπὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Χριστιανικῆς Κινήσεως (Ἡ Μία Ἁγία)· σελ. 9—25.

2. Εἰσήγησις ἐνώπιον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν), σελ. 26—48·

3. Ἡ Χριστιανικὴ Νεολαία ἐν τῷ Στρατῷ τοῦ Ἰησοῦ (Λόγος ἐν τῷ ἐν Ὄσλῳ τῆς Νορβηγίας Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ Χριστιανικῆς Νεολαίας), σελ· 49—55.

4. Ἐπὶ τῷ οἰκουμενικῷ ἑορτασμῷ τῆς 1900ῆς ἐπετείου τοῦ ἐν Εὐρώπῃ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Λόγος ἐν τῷ Ἱ· Ναῷ τοῦ Ἁγ· Δημητρίου Θεσσαλονίκης), σελ. 56—60·

5· Τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Συνέδριον τοῦ Διεθνοῦς Συνδέσμου τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Νεολαίας, σελ. 61—64.

Διὰ μέσου ὅλων τῶν σελίδων ἐκδηλοῦται ἡ συμπάθεια τοῦ Σεβ. συγγραφέως πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἰδιαίτερον ρόλον καλεῖται νὰ διαδραματίσῃ ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία· Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ τὸ ΠΣΕ τοποθετοῦνται ἐντὸς τῶν ὀρθῶν αὐτῶν πλαισίων καὶ παρουσιάζονται ὅπως εἶναι πρὸς τὸν ἀντικειμενικῶς κρίνοντα τὰ πράγματα ἀναγνώστην.

Τὸ πρῶτον ἄρθρον εἶναι δυνατὸν νὰ λάβῃ τὸν τίτλον «Ὀρθόδοξος Ἐκκλησιολογία»· Ἐν αὐτῷ ὁ ἀναγνώστης ἀνευρίσκει τὴν Ὀρθόδοξον ἔννοιαν περὶ Ἐκκλησίας, τῶν σχέσεων ταύτης πρὸς τὰς αἱρέσεις, τῶν σχέσεων τῆς Ὀρθοδοξίας πρὸς τὸν Προτεσταντισμόν, τοῦ ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ, τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς, τοῦ ἀλαθήτου τῆς Ἐκκλησίας, Βίβλου καὶ Παραδόσεως, Παραδόσεως καὶ παραδόσεων καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Μαριολογίας. Ἐν τέλει ὡς βάσις τῆς ἑνώσεως ἐκλαμβάνεται ἡ ἀγάπη·

Τὸ δεύτερον, ὡς ἐκ τοῦ τίτλου καταφαίνεται, ἀνεγνώσθη ἐνώπιον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς συνελθούσης τὸ 1958. Ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης ὁμιλεῖ ἐνταῦθα τόσον ἐκ τῆς προσωπικῆς πείρας, ἣν ἀπεκόμισεν ἐκ τῆς συμμετοχῆς αὐτοῦ εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν καὶ τῆς ἀμέσου αὐτοῦ ἐπαφῆς μετὰ τῶν ἑτεροδόξων, ὅσον καὶ ἐκ τῆς πείρας ἣν ἀπέκτησεν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πηγῶν καὶ τῶν ἔργων περὶ τὴν Κίνησιν· Θίγει τὰ πλέ-

ον ἐπίμαχα προβλήματα, ἅτινα σχετίζονται πρὸς τὴν συμμετοχὴν τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τῷ ΠΣΕ, 1) ὡς εἶναι ἡ τηρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στάσις, ἡ στροφὴ τῆς Ρωσσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὑπὲρ τοῦ ΠΣΕ, ἡ φύσις τοῦ Συμβουλίου, αἱ δικαιολογίαι, ὁ τρόπος καὶ τὸ καθῆκον τῆς Ὀρθοδόξου συμμετοχῆς καὶ αἱ ἐκ ταύτης ὠφέλειαι, ἡ ἔννοια τοῦ Α΄ Ἄρθρου - Βάσεως κ. τ. λ. Τάσσεται ὑπὲρ τῆς ἀντιπροσωπεύσεως τῶν Ὀρθοδόξων ὄχι μόνον ὑπὸ λαϊκῶν, ἀλλὰ καὶ κληρικῶν (σελ. 38—9). Εἰς τὸ ζήτημα τῆς συμπροσευχῆς μετὰ τῶν ἑτεροδόξων ὀρθῶς λέγει ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι πάντοτε ἀπέχουσι πάσης μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας μετ' ἐκείνων. Ἐνῷ οἱ Ἀγγλικανοὶ ἐπιτρέπουσιν εἰς τοὺς ἑτεροδόξους τὴν προσέλευσιν εἰς τὸ ὑπ' αὐτῶν τελούμενον μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας (σ. 41).

Τὰ ὅσα λέγονται ἐν συμπεράσματι (σελ. 47—8) συνιστῶσι τὴν ἀραιοτέραν ἔκφρασιν τοῦ Ὀρθοδόξου Οἰκουμενισμοῦ, καθὼς τὴν προδιέγραψε καὶ ἐνεσάρκωσεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ὁ ἀείμνηστος Θυατείρων Γερμανός.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

Γερασίμου Ἰ. Κονιδάρη. Ὁ καθηγητὴς Βασίλειος Κ. Στεφανίδης. Ἀθῆναι 1958, σελ. 22.

Ὁ ἀείμνηστος Βασίλειος Στεφανίδης καταλέγεται εἰς τὴν χορείαν τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, οἵτινες ἐκλέϊσαν τὴν Θεολογίαν διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτῶν ἐπιδόσεων καὶ τῆς συνεχοῦς διὰ βίου θεραπείας τῆς ἐπιστήμης ταύτης. Οὗτος, καθὼς συνέβη καὶ μὲ τὸν ἀείμνηστον Χρῖστον Ἀνδροῦτσον, ἐδίδαξε πρῶτον εἰς τὴν Τροφὸν Σχολὴν (1912—1922) καὶ μετέπειτα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (1924—1949), ἀπέθανε δὲ τὸ ἔτος 1958. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἐλλογιμ. συναδέλφου κ. Γερασίμου Κονιδάρη ὅθεν γραφεῖσα βιογραφία τοῦ ἀνδρὸς πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς

1) Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἴδε καὶ τὰς ἐργασίας : Μητροπολίτου Σάμου Εἰρηναίου, Εἰσηγητικὸν Ὑπόμνημα εἰς τὴν Συνέλευσιν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος «περὶ τῶν σχέσεων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πρὸς τὰς ὁμοδόξους καὶ τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν», Ἀθῆναι, 1958. Β. Θ. Σταυρίδου, Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὸ ΠΣΕ, Ἀθῆναι, 1957, τοῦ αὐτοῦ Ποία ἡ συμβολὴ τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει, Ἀθῆναι, 1958 καὶ ὑπὸ ἐκτύπωσιν Ἡ Ὀρθόδοξος Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία ἐπὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

μία προσφορὰ εὐπρόσδεκτος καὶ ἀξία λόγου τόσον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς, ὅσον καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου. Τὸ τοιοῦτον καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῶν συγγραφῶν τοῦ Στεφανίδου εἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος πρὸ τοῦ ἔτους 1922.

Ἐν ἀρχῇ ὡς ἐν προοιμίῳ ὁ κ. Κονιδάρης λέγει τὰ ἀκόλουθα :

«Γράφων περὶ τοῦ καθηγητοῦ Ἀρχιμ. Στεφανίδου αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην ἅμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ ἐξάρω εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν προσωπικότητα τοῦ ἐπιστήμονος, νηφαλίου ἱστορικοῦ καὶ ἀνθρώπου, ὅστις ἀφιέρωσεν ἑαυτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐπιστήμης καὶ μὲ σεμνότητα, ἦθος, ταπεινοφροσύνην καὶ θετικότητα πνεύματος ἐκαλλιέργησε τὸν κολοσσιαῖον κλάδον τῆς Γεν. Ἐκκλησ. Ἱστορίας ἐπὶ ἥμισυ καὶ πλέον αἰῶνα, δι' ὃ καὶ δικαίως τιμᾶται παρ' ἡμῖν καὶ ἐν τῇ ξένῃ, ὅπου εὐχαρίστως δημοσιεύονται πραγματεῖαί του» (σ. 5).

Ὁ κ. Κονιδάρης δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ξηρὰν παράθεσιν τῶν βιογραφικῶν μόνον σημείων, ἀλλὰ παρεμβάλλει κρίσεις καὶ σκέψεις αὐτοῦ, ὁμιλεῖ περὶ τῶν ἐπιδράσεων, ἃς ἐδέχθη ὁ Στεφανίδης, συγκρίνει δὲ τοῦτον μετὰ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ἱστορικῶν, τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ προκατόχων του. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο τοιοῦτος παραλληλισμὸς νὰ ἐγίνετο καὶ μετὰ τῶν ἐν Χάλκῃ ἐκκλησιαστικῶν ἱστορικῶν, ἰδίως τοῦ προκατόχου καὶ συγχρόνου αὐτῷ ἐκκλησιαστικοῦ ἱστορικοῦ, τοῦ Φιλαρέτου Βαφείδου, ὅστις ὄχι μόνον ἐγχειρίδιον Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ἀλλὰ καὶ ἄλλας μελέτας ἱστορικῆς φύσεως συνέγραψεν.

Ἡ ἀνάλυσις τοῦ ἔργου τοῦ Στεφανίδου γίνεται μὲ ἀριστοτεχνικὸν τὸν τρόπον καὶ πλήρη κατανόησιν. Τὸ μόνον σημεῖον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀδυνατεῖ πλήρως ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ κ. Κονιδάρη εἶναι ἡ πρότασις ὅτι οἱ Χρυσόστομος Παπαδόπουλος καὶ Βασίλειος Στεφανίδης «προηγοῦνται πάντων τῶν περὶ τὴν Ἐκκλ. Ἱστορίαν καὶ Πατρολογίαν ἀσχοληθέντων ἐν Ἑλλάδι» (σελ. 19, 17) καὶ νομίζει ὅτι εἰδικῶς ἐπὶ τῆς Πατρολογίας ἡ τιμὴ αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν ἀείμνηστον Δημήτριον Σ. Μπαλᾶνον.

Ὁ ἐν τῷ τέλει τῆς μελέτης ταύτης διδόμενος βιβλιογραφικὸς κατάλογος τοῦ Στεφανίδου ὁλοκληρώνει τὴν ἐργασίαν. Σχετικῶς περὶ τῆς τύχης δύο ἀνεκδότων ἔργων τοῦ Στεφανίδου, πληροφορούμεθα ὅτι τὸ ἔργον «ὁ Καθεδρικὸς Ναὸς τῆς ΚΠόλεως» ἀπεστάλη, κατὰ τὰ λεγόμενα τοῦ ἰδίου, εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διὰ νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν σχεδιαζόμενον ὑπὲρ τοῦ Θυατείρων Γερμανοῦ Τιμητικὸν Τόμον (Δύο παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Ἱστορίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως Γενναδίου, Θεολογία 24 (1953) 143), ἡ δὲ μελέτη «Αἱ μοναχικαὶ ἐν Αἰγύπτῳ ἐγκαταστάσεις τῆς Νιτρίας, τῶν Κελλίων καὶ τῆς Σκήτεως. Διαφώτισις τῆς θέσεως αὐτῶν» ἐδημοσιεύθη ἤδη εἰς τὸν Ἀναμνηστικὸν Τόμον Χιλιετηρίδος Πατριαρχι-

κῆς Βιβλιοθήκης Ἀλεξανδρείας, Ἀλεξάνδρεια, 1953, σελ. 25—36, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορικὴ Κριτικὴ τῶν προβλημάτων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Μοναχικῶν Ἐγκαταστάσεων τῆς Νιτρίας, τῶν «Κελλίων» καὶ τῆς «Σκήτεως».

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

Ἰωάννου Ὀρ. Καλογήρου, Οἱ Παλαιοκαθολικοὶ καὶ ἡ σύγχρονος Οἰκουμενικὴ Κίνησις Θεσσαλονίκη, 1959, σελ. 21·
Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Κίνησις «Οὔνα Σάνκτα» κατὰ Παλαιοκαθολικὴν θεώρησιν, Ἀθῆναι, 1959, σελ. 16.

Ὁ κ. Καλογήρου, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καλῶς ποιεῖ μεταφέρων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὸν ὁμόγλωσσον θεολογικὸν τύπον μορφὰς ἐκ τῆς δράσεως καὶ τῆς σκέψεως τῆς φίλης ΠΚαθολικῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὰς δύο ταύτας συντόμους μελέτας του ἀναλύει καὶ μεταφράζει μετ' ἰδιαιτέρων προεισαγωγικῶν καὶ ἄλλων σημειώσεων δύο ὁμιλίας ΠΚαθολικῶν: 1. τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης Ἀνδρέου Ρίνκελ, «ἡ νεωτέρα ἐξέλιξις τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ ἡ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία», 2. τοῦ ἐν Ζυρίχῃ ἱερέως Max Heinz «ἡ Una Sancta κίνησις καὶ ἡ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία», γενομένας κατὰ τὸ ΙΖ' διεθνὲς συνέδριον τῶν ΠΚαθολικῶν ἐν ἔτει 1957 ἐν Ραϊνφέλντεν. 1)

Ἀμφότεραι αἱ ὁμιλίαι, λόγῳ τῆς στενῆς συγγενείας τῆς ὑφισταμένης μεταξὺ Ὀρθοδοξίας καὶ ΠΚαθολικισμοῦ, ἔχουσι πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὸν Ὀρθόδοξον ἀναγνώστην. Ἡ εἰσήγησις τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης ἐμφανίζει, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, τὰ αὐτὰ προβλήματα, ἅτινα ἀντιμετωπίζει ἡ ἡμετέρα Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει.

«Ἐν τῇ εἰσηγήσει ταύτῃ ἀντικατοπτρίζεται μία δραματικότης, μονονουχὶ τραγικότης.. Πόσον εἰς παρομοίαν δραματικότητα καὶ ἀγωνίαν περιπίπτουν καὶ οἱ ἐκ τῶν ἡμετέρων «συντηρητικώτερον» ἢ «φιλελευθερώτερον» τὸ αὐτὸ πρόβλημα ἀντιμετωπίζοντες !» (σελ. 20—1).

Ἡ κίνησις Οὔνα Σάνκτα χαρακτηρίζει τὸ ἐν τῇ Δύσει μεταξὺ διαφόρων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἀτόμων πνεῦμα συνεργασίας.

1) Περὶ τοῦ συνεδρίου τούτου ἔγραψεν ὁ κ. Καλογήρου, «Οἱ Παλαιοκαθολικοὶ (ἐξ ἀφορμῆς τοῦ 17ου Διεθνοῦς Συνεδρίου αὐτῶν, 19—23 Σεπτεμβρίου 1957)», Ἐκκλησιαστικὸν Βῆμα (Ἀθηνῶν), Ἰούνιος — Ἰούλιος 1958, ἀρ. 111—2 καὶ Αὔγουστος—Σεπτέμβριος 1958, ἀρ. 113—4.

«Una Sancta κίνησις καλεῖται ἡ ἰδιότυπος ἐκείνη ἐπαφὴ Ρωμαιοκαθο-κῶν καὶ Προτεσταντῶν ἐν Γερμανίᾳ κυρίως, ἡ προκύψασα κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἐκεῖ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ καθεστῶτος, ὅτε ἀμφότεραι αἱ μεγάλαι δυτικαὶ Ὁμολογίαι εἶχον εὑρεθῆ πρὸ κοινῶν προβλημάτων, πρὸ κοινῶν δυσχερειῶν, κοινῶν κινδύνων καὶ κοινῶν εἰσέτι διωγμῶν παρὰ τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ καὶ ἀντιχριστιανικοῦ ἐκείνου καθεστῶτος» (σ. 5).

Εἴθε τὸ πνεῦμα τοῦτο νὰ ἐξακολουθῇ [illegible] καὶ θερμαῖνον τὰς ψυχὰς ὅλων ἡμῶν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

Ἐκδόσεις τοῦ Ἰνστιτούτου τῶν Ἀνατολικῶν Σπουδῶν τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης Ἀλεξανδρείας, ἀρ. 8· Ἀνάλεκτα· ἐπιμελητὴς Θεόδ. Δ. Μοσχονᾶς· Ἀλεξάνδρεια· 1959· σελ. 251, μετ' εἰκόνων.

Τὸ Ἰνστιτοῦτον τῶν Ἀνατολικῶν Σπουδῶν τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης Ἀλεξανδρείας (ἱδρ. τὸ 1952) ἐξακολουθεῖ ἐπιτυχῶς νὰ δίδῃ εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ ἔκδοσιν μὲ τὸν τίτλον «Ἀνάλεκτα»· 1) Ἔχομεν πρὸ ἡμῶν τὴν ὑπ' ἀρ· 8 ἔκδοσιν τῶν «Ἀναλέκτων» μὲ περιεχόμενον σοβαρὸν καὶ κομψὴν τὴν ἐμφάνισιν.

Τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας διὰ τοῦ Τυπογραφείου αὐτοῦ ἐξέδωκε κατὰ τὸν Κ´ αἰῶνα ἱκανὸν ἀριθμὸν σημαντικῶν Ὀρθοδόξων θεολογικῶν ἔργων· Ὁλόκληρος δὲ ἡ σειρὰ τῶν τόμων τοῦ Πανταίνου καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φάρου ἀποτελεῖ ἄθλον ἐκδοτικῶν ἀγώνων, ὅστις τιμᾷ τὸ Πατριαρχεῖον ἐκεῖνο· Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ μὴ ἔπαυεν ἡ ἔκδοσις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φάρου, ὅστις συνεδέθη μὲ τὰ ὀνόματα τοῦ Πατριάρχου Φωτίου, τοῦ Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, τοῦ Γρηγορίου Παπαμιχαὴλ καὶ σχεδὸν ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων θεολόγων τοῦ αἰῶνός μας καὶ διεμόρφωσε μίαν παράδοσιν τῶν θεολογικῶν ἡμῶν γραμμάτων, παράδοσιν, τὴν ὁποίαν συνεχίζουσι τὰ ἄλλα παραλλήλως ἐμφανισθέντα θεολογικὰ ἡμῶν περιοδικά, ὡς εἶναι ὁ Πάνταινος, ἡ Νέα Σιών, ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς, ἡ Θεολογία, ἡ Ἐκκλησία, ἡ Ὀρθοδοξία, κ. ἄ. μεταγενέστερα· Ἴσως ὁ γράφων νὰ διακατέχηται ἀπὸ περισσότερον συναισθηματισμὸν πρὸς τὴν παράδοσιν καὶ τὸ παρελθόν· Πάντως ἡ ἔκδοσις τῶν «Ἀναλέκτων», διὰ

1) Προγενέστερα βιβλιογραφικὰ σημειώματα ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐκδόσεων. Ἴδε ὑπὸ τοῦ γράφοντος, Ὀρθοδοξία 29 (1954) 118-9, 31 (1956) 118.

τῆς ἀλλαγῆς πιθανῶς τοῦ τίτλου, συνεχίζει μετὰ πολλῶν διὰ τὸ μέλλον ἐλπίδων τὴν παράδοσιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φάρου.

Ὁ παρὼν τόμος περιέχει τὰ ἑξῆς :

1. Μητροπολίτου Ἑρμουπόλεως Εὐαγγέλου, Βυζαντινῆς Μουσικῆς ὑπεροχὴ καὶ ἐπίδειξις, σελ. 5—28. Μία διάλεξις ἀποσαφηνίζουσα καὶ ἐκλαϊκεύουσα τὰ κατὰ τὴν Βυζαντινὴν Μουσικήν, τὰς σχέσεις ταύτης πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικήν, τὴν φύσιν, τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ἱστορικὴν αὐτῆς ἐξέλιξιν καὶ παραθέτουσα τὰ ὀνόματα διαπρετῶν μουσικῶν τῆς τελευταίας περιόδου, ἐν οἷς, τοῦ Πρωτοψάλτου Κωνσταντίνου Πρίγκου καὶ τοῦ Λαμπαδαρίου Θρασυβούλου Στανίτσα.

2. Μητροπολίτου Καρθαγένης Παρθενίου, Ἡ Ἑλληνικὴ Θεολογία τῆς ἐποχῆς μας, σελ. 29—39. Ὁ Μητροπολίτης Καρθαγένης ἀναλύει, μὲ τὸν χαρακτηρίζοντα αὐτὸν λυρισμόν, τὰ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Λέοντος Ζάνδερ γραφέντα περὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Θεολογίας καὶ ἀνευρίσκει, ὅτι τόσον ἡ θεολογία ὅσον καὶ ἡ Διοικοῦσα Ἐκκλησία δὲν ἐπετέλεσαν ἀπολύτως τὸ καθῆκόν των ὡς πρὸς τὴν θεολογικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων προβλημάτων. Εἰς τὰ «Ἐπιλογικὰ λόγια» ὅμως ἀναφαίνεται δυνατὸς τόνος αἰσιοδοξίας διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον (σ. 39).

3. Μητροπολίτου Κεντρώας Ἀφρικῆς Κυπριανοῦ, Τὸ ζήτημα τῶν πεπτωκότων ἐν τῇ Ἀφρικανικῇ Ἐκκλησίᾳ, σελ. 40—6.

4. Dr. Julio Garrido, Le Chemin de la Croix a Jerusalem, L'authenticité des Lieux, pp. 47—54.

5. Zaki Aly, Une Causerie sur «Naucratis», pp. 55—8.

6. Archim. Denis Hadjivassiliou, La Mission des Prophètes Amos et Jonas, pp. 59—68.

7. Γεωργίου Ἐμμ. Παρθενιάδη, Ἐξέλιξις τῆς Νοσοκομειακῆς Ἰδέας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων ἕως τῶν ἡμερῶν μας, σελ. 69—102. Μελέτη ἐνδιαφέρουσα τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν, ἰδίως τὸ κεφάλαιον περὶ τοῦ Χριστιανικοῦ Βίου. Καταδεικνύεται ἀπὸ ἕνα ἰατρὸν ἡ λαμπρὰ σελὶς τοῦ Χριστιανικοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου, ὅπερ ἐπαξίως συνεχίζεται μέχρι τῆς σήμερον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας, δυνάμενον νὰ παραλληλισθῇ πρὸς τὴν δρᾶσιν τῶν ἡμετέρων φιλανθρωπικῶν καταστημάτων.

8. Nicolas — Isidore Boussoulas, Etudes Platoniciennes, pp. 103—213.

9. Εὐγενίου Μιχαηλίδου, Ὁ Δρ. Τάχα Χουσεΐν, σελ. 214—40.

10. Τὰ Χρονικὰ τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου κατὰ τὸ 1958 καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1959, σελ. 241—2.

11. Συνέχεια Καταλόγων Χειρογράφων καὶ Ἀρχαίων Ἐκδόσεων τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης, σελ. 241—5. Εἶναι ἡ συνέχεια τῶν τριῶν τόμων τῶν Καταλόγων τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης, Ἀλεξάνδρεια, 1945—7 καὶ τοῦ Δελτίου τῆς Βιβλιοθήκης, Ἔτος Α—ΣΤ.

12. Διευθυντήριον τοῦ Ἰνστιτούτου, σελ. 246—7.

13. Ἐκδόσεις τοῦ Ἰνστιτούτου, σ. 249, ἑ.

14. Πίναξ τῶν Περιεχομένων, σ. 251.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΡΘΡΑ — ΜΕΛΕΤΑΙ — ΛΟΓΟΙ — ΧΡΟΝΙΚΑ

† Ἡ Α. Θ. Παναγιότης:

† Πριγκηποννήσων Δωροθέου:

Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου:

† Σελευκείας Αἰμιλιανοῦ (Πρωτοσυγκελλεύοντος):

† Μιλήτου Αἰμιλιανοῦ (Ἀρχειοφύλακος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου):

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Διακόνων :

Ἰ. Θ. Σχολὴ

Π. Πατριαρχικὸς Ναὸς

Ι. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ι. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ

Ι. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ ΚΑΙ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ

Ἐπαρχίαι — Μοναὶ — Κοινότητες

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ, ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Δ Ι Α Φ Ο Ρ Α

Ἐκ τῶν Χρονικῶν :

*) ἀντὶ Ὀλλανδίας ἀνάγνωθι Λιβάνου, ἐν σελ. 122.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

† Πριγκηποννήσων Δωροθέου:

† Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου:

Βασιλείου Σταυρίδου (Καθηγητοῦ):

Ἀδαμαντίου Στ. Ἀνεστίδη :

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

ΕΙΚΟΝΕΣ

*) (ἀναγνωσθι τὸν τίτλον ἀντὶ Γιανάρης Γανιάρης, ἐν σελ· 429).

«ORTODOKSİA» — Ahlâki ve Dinî Resale
İmtiyaz sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü
Adalar Metropoliti, DOROTEOS YEORGIADIS
Büyükada, Çınar caddesi, 62.
Basıldığı yer ve tarih : 22-2-1960.
Rum Patrikhanesi adına, Vasil Vasiliadis Matbaası.

«Ο Ρ Θ Ο Δ Ο Ξ Ι Α»
Τριμηνιαῖον Ἠθικοθρησκευτικὸν Περιοδικὸν
Ἰδιοκτήτης — Διευθυντής :
Ὁ Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων Δωρόθεος.